

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 7-వ తేది మంగళవారము } No. 109
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర అధిక శ్రావణమాస బహుళ షష్ఠి } సంచిక ౧౦౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాశ్రమములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెబుకుల భేదించును.
వాపుల మాపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట వట్టుట
వఃన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొప్పులకు నంజనివలసింది.
పంచభావ చీటి చూచుకొనుట
జ్ఞానము గలుగజేసి
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 0-4-0 లు.
వ్రతయింట ముఖ్యముగా నుండవలసింది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేరి, మద్రాసు
శ్రీ
109, ఫ్రేరింగ్స్, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

మేలైన ఆనలు పుష్కరాగములు

వీటిచే నాణ్యముగా కట్టబడిన జడబిళ్లలు, తోడులు, ముక్క-పుడుకలు,
బేసరీలు, మోపులు, ఉంగరములు వగైరా నమ్మకముగా దొరకునట్టిస్తలము.

పరిశ్రమశాల:— జలగం ను బ్రహ్మజ్యోతి నాయుడు అందు కో,
96. వరదాముత్తయప్పకా వీధి, మద్రాసు. పోరాం:— చైనాబాబురోడ్డు (పూల అంగడికి ఎదుట) మద్రాసు.

ది జనరల్ అసూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్. (అజ్మిరు)

THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD. AJMER.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల అభివృద్ధిలోనున్నది.

1926 సంవత్సరములో	పాలసీల మొత్తం	రూ 1,80,00,000	క్రిందటి సంవత్సరముకంటె
వాయిటేజీ రూ 22-8-0	సంవత్సర ఆదాయము	7,00,000	రెండింతలుగా అభివృద్ధి గాబడెను.
	1927 సం॥లో వ్యాపారము	88,00,000	

మీరు భీమాచేయుట కనకూలమైనదియై, ఉన్నత స్థాన మాత్రమించిన దిదియే.

ఇండియా, బర్మా లలోనూనం దంతటను వీరెన్నెలు ప్రాంచీలు స్థాపించితిమి.

జనరలకు వ్రాయుట: V Rama Rao, B. Com, Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts. Tuni

1204 2 అక్షర కథనము పుట 1-కి రు 5-0-0

శ్రీ ముక్త్యాల సంసారమున 800 పుటములు వేయబడి
నది. బహుమాత్రము, వేడి, దగ్గు, క్షయ, పీట్లను బోగొట్టును.
ఘమను తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంజ
దనును. ఆశీకులు వాడి మెచ్చివారు. కేటలాగు ఉచితము.
1126 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా

ప్రకటన (2046)

రోగులు వ్యయముగ వచ్చిగాని, జాబులవ్యాపారాగాని
రోగలక్షణములను తెలుపును చేసినవా రోగవ్యభావము
పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పథ్యము, వగైరాలు వివరముగ
ప్రచురితముగ వ్రాసి, పంపబడును. (సం 2)
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

మూత్ర కోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరెసాల్)

అను బౌషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

0 మొదలు 12 కాన్ సల్సు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హేతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరుకును

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. HARI & Co, BROADWAY MADRAS.

దిల్లరొగొడుగు

వేటపాటెం : కొత్తకొత్త చికిత్సలచే చిమ్మ, ప్లాంపు
మీద గ్యారంటీయిచ్చి కడుక్కుదుము. మీవ్యాధి వివరము
వ్రాయుడు. "సెగ్స్" ఈమందు మొండిగనేరియో, సహ
మేనాములు, అత్యుష్ణము, కుకుము, శ్రీ పుడక ముక్కవైన
మొండివ్యాధులకును గ్యారంటీ రు 2-0-0. ముందు గురివివ్వి
నినో ఖరీదు బాధను. "ఏవ్యాధి" నను మందు రు 8-0-0.
అని చేర్చవలెదను.

మిళితముగాని, తేదిసమయముగాని పంపిన జైమిని
కాస్ట్రోత్య 20 లక్షములు కట్టి ఆయుర్విషయము, యోగ
విషయము, కళత్రవిషయము, సంతానవిషయము వ్రాయుట
కు రు 5-0-0 దకాంతర్లక్షంగోరువారు ఉత్తరముద్వారా తె
లిసికొనవలయును. ఆయుర్విషయము యోగవిషయము కళ
త్రవిషయము సంతానవిషయము తెలుపుటకు. • 2-0-0
4972 బెజవాడ, పూరానందంపేట

సినిమా విచారణసంఘనివేదిక

ప్రభుత్వ ప్రత్యేక శాఖయు, కేంద్రసినిమా సంఘము యొడవలెననుట

ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయవలెను

యూరోపియనునధ్యులంగీకరింపకుండుట

సినిమా, ఆగస్టు 6: ఇండియాను సినిమాట్రాపు కమిటీ రిపోర్టు ప్రకటించబడినది. ఈ కమిటీ 1927 నాటి యాదిగన నియమాలు విచారించ నియమింపబడినది. (1) ఇండియాలో ప్రదర్శించబడు బహిష్కృత ఫిల్మ్లకు తక్షణపరిమితిగా 2. ఫిల్మ్లకు తయారు చేయబడినవి, ప్రదర్శించబడియు ఇండియాలోగల సంస్థలకు పరిమితములు 3. (బ్రెటిష్ సామ్రాజ్యమునందు ప్రత్యేకముగ ఇండియాలో తయారుయిన ఫిల్మ్లకు ప్రోత్సాహమునుగలయు తగుయెర్పాటులు జేయకలగునా? ఈ విషయములగుర్తి కమిటీవారు శిఫార్సులు జేయవలసియుండెను. వీహ్లా, బిరిస్సు, అస్సాము రాష్ట్రము తప్ప కమిటీవారు అస్మి రాష్ట్రములను జూచినవిధి, 35కి సాధులను విచారించిరి. వారి ప్రశ్నావళికి 220 జవాబులు వచ్చినవి కమిటీవారి రిపోర్టు అంతయు యొక గ్రామముగనే సభ్యులందరిచే నంగీకరింపబడినది కాని, 6 వ అధ్యాయమునందు కొన్ని భాగములకు మాత్రము అంగీకారములు 4. ఏం. గ్రీన్, కర్నూ, డి.డి. క్రాఫర్డు, జె. కోటమనుగారంగీకరింపలేదు. ఇండియాను ఫిల్మ్లను నిర్మితసంఖ్య తప్పక ప్రదర్శించు యుండవలెననియు, ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయవలెననియు గల శిఫార్సులకు వీరు అంగీకరింపజాలకుండిరి.

“ప్రదర్శనము” అను పేరి కేంద్ర ఇండియాలోగల సినిమాలగుర్తి ప్రదర్శనముల గుర్తి చేయవలెననియు, బ్రెటిష్ ఇండియాలో మొత్తము సుమారు 810 దేశీయసామగ్రిలందు 60 సినిమా ప్రదర్శనశాలలు గలవు. 1921 నుండి వీటిసంఖ్య రెండుతరహాయిలు. ఇందు ప్రదర్శించబడు ఫిల్మ్లకు యొక్క-నభాగము పాశ్చాత్యదేశములే. వాటిపై ప్రతిహతభావమేమియు లేదు. ఇన్వేస్టిగేషన్లు మాదామిడి ఉద్దేశము యొక్క-నగుండు కథలు ప్రజలకెంతయు ప్రీతికరముగ నున్నవి. పాశ్చాత్యసాంఘిక నాటకములు యిచ్చుట బోధపడవు, మనస్ఫూరింపవు.

శిఫార్సులు

ప్రభుత్వమునందు సినిమాశాఖ

కమిటీ వారు గావించిన శిఫార్సులలో ముఖ్యములైనవి యిట్లుగలవు:—ఫిల్మ్లకు తప్పక తరీకరము వాగుగ నభివృద్ధిచెందవలెనన్న తరీకరము సరియగు పద్ధతులపై నడపించుటకు కేంద్రప్రభుత్వముకంటె అధికారమునందుండవలెను. ఈ సంస్థకేంద్ర ప్రభుత్వమువారి కాఖగానుండవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వమునందు వాణిజ్యశాఖలో నొక భాగముగ నుండవలెను. సలహా సంఘము కంటె కార్యముల నిర్వహించుచుండు సినిమా వీరో (ప్రచారకవర్గము) యొకటి యందుచేయించును. సలహా సంఘమునందు 14 సభ్యులకు నియమింపబడుదురు. అధ్యక్షునితో సహా 8గురు వివిధసంఘముల ప్రతినిధులు అధికారతర సభ్యులంగనందురు. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు 3, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు యుండుదురు. అధ్యక్షుడును అధిక సంఖ్యా సభ్యులును భారతీయులంగ నుండవలెను.

సెంట్రల్ బోర్డు యందు ఫిల్మ్లకు తయారు చేయు డ్రైక్టరు ఒకడు, ఫోటోగ్రాఫర్లు తీయు కమానానుగిసి, ఫిల్మ్లకు అచ్చువేయు నిపుణుడు, విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రగాదు యుండురు. బొంబాయిలో ఫిల్మ్లకు ఉత్పత్తియగు కేంద్రస్థానమును, దిగుమతియగు రేవుసలనుగలచే యీ సంఘము బొంబాయిలో నుండవలెను. వీరో అధికారిగ సలహా సంఘ కార్యవర్గి యుండును. ఈతడు మంచి అనుభవముగల సోదోగ్గిగ నుండవలెను.

సినిమా శాఖ వారు చాల పనులు జేయుచుండవలెను. ఈ పరిశ్రమ వ్యాపారము అభివృద్ధిచెందుటకు తగిన సలహా లాసంగుండురు. వీరో యందు నిపుణులు వ్యాపారముయొక్క సాంకేతికవిషయముల గుర్తి సలహానోసరిగ సహాయముజేయుచుండురు. సలహా సంఘమువారు వ్యాపారాభివృద్ధినిగూర్చి సలహా జేయుచుండురు. వీరో కార్యవర్గి పరిశ్రమకు సంబంధించినవారందరిని జతజేసి సమాచారము దెబ్బచూప సహాయ ముసంగుండురు.

సినిమాశాఖకు సాలీవా 4, 5 లక్షలవరకు ఖర్చు గును. కమేటా భారతీయనిపుణులచే నియమింపబడుచుండు ఖర్చు తగును. ఈశాఖ ఇయ్యనదముగ నిర్వహించబడుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయవలెను. దీనిని లాభముగానుగిసి సినిమావ్యాపారము గూడ దిగుమతి ఫిల్మ్లపై యుగవరకు నూటికి 15 రూపాయల వరకు రూపీశిస్తుచెల్లించవలెను. ఇదికన్నము, హానులూరే నమూనా జేయబడుచుండును. ఫిల్మ్లకు సోదాచేయు దుడుమునం నేని మిగిలినను సినిమా శాఖకు వినియోగించబడును.

ఫిల్మ్లకు తయారు చేయువారికి ధనాభావమే ముఖ్యపరిభాధకముగావున తయారు చేయు ఫిల్మ్లకు ధరనుగట్టవలెను ఉత్పత్తి దాహలకు ప్రభుత్వమువారు సెంట్రల్ బోర్డులో వారి ఆమోదముపైని పరిశోధక సంస్థ (బోర్డు ఆఫ్ సెన్సర్స్) ఆమోదముపైని ఋణము లాసంగుండుండవలెనని అధిక సంఖ్యా సభ్యులు శిఫార్సుజేసిరి. ఇందునిమిత్తము కేంద్ర ప్రభుత్వమువారుగాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములగాని 5 నుండి 10 లక్షలవరకు వరకు మూలధనము కేంద్రసంఘమువారువద్ద నుంచవలెను.

సాంఘిక సంఘములు ఆయా స్థలములలో నెక్కుడు ప్రదర్శనశాలలను యేర్పాటుజేయవలెను. అందునిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక సంస్థలకు ఋణములూసంగవలెనని సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగ శిఫార్సుజేసిరి. విదేశీయులందు ఫిల్మ్లపరిశ్రమ చేచ్చు కొనుటకు నిర్మితసంఖ్య విద్యార్థులకు కేంద్రసంఘమువారుగాని ప్రభుత్వమువారుగాని యిరువురుగలసికొని ధనసహాయము చేయవలెనని కమిటీవారు శిఫార్సుజేసిరి. ఈ దేశములో విదేశీయు ఉత్పత్తిసంస్థలు ప్రాముఖ్యతనుచ్చి దేశీయసంస్థలకు నష్టము కలిగించుచుండినచో ప్రభుత్వమువారు తగుశాసనములుగావించి వాటిని నియంజేయవలెను. భారతీయుల అధికారము లాభము యొక్క-నగలేని వ్యాపారసంస్థలకు దేశీకి సాకార్యములూసంగరాదని అధిక సంఖ్యాసభ్యులు దలచుచు న్నారు.

సాంఘికవిషయములందుగాని మతవిషయములందుగాని ప్రత్యేక సంఘములను న స్థు న కు కన్య ము క లి గిం చు ప్ర ద ర్శ న ము లు, ం డ రా ద ను వాదమును కమిటీవారు తంగీకరించుచున్నను పరిశోధనాధికారులు అత్యంతకఠిను నూత్నముగ పరిశీలింపరావలసి దలచుచున్నారు.

“కేంద్రపరిశోధక సంఘము”

ప్రొఫెసర్ కేంద్రసంఘము నొకదానిని స్థాపించవలెనని శిఫార్సు గావించిరి. ఈఫిల్మ్లకు తయారు చేయుటయందు బొంబాయి నగరము సమస్త వాతావరణములకును కేంద్రస్థానముగలువలనను, బొంబాయి బాక్సోలీవారు భారతసామ్రాజ్య ఫిల్మ్లలో సగముభాగముకంటె నధికముగ పరిశోధించుచుండుట చేతను యీసంస్థనచ్చుటనే యేర్పాటుజేయబడవలెను. 7 లేక 9 మంది సభ్యులు, అందు అధ్యక్షుడును అధిక సంఖ్యాసభ్యులు భారతీయోద్యోగితరులంగ నుండవలెను. స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని విజ్ఞానవంతులను పలుకుటచే కలవాడగ నుండవలెను. భారత ప్రభుత్వముచే నియమింపబడవలెను. సోలీకు కమిషనరు గారు ఉద్యోగి లో సభ్యులంగ నుండవలెను.

ప్రధాన కార్యనిర్వాహకోద్యోగి

ప్రధాన కార్యనిర్వాహకోద్యోగిగను, కార్యదర్శిగను మాస మునకరూ 1000-50-15000 వరకుమైన తగిన అర్హతగల విద్యావంతుడగు సామ్యమైనంతవరకు భారతీయుని నియమించవలెను. దిగుమతి జేయబడిన ఫిల్మ్లన్నియు యీ అధికారిచేత పరీక్షింపబడి అందు అక్షేపణీయమైనదేమియు లేనిచో లేక యీ అధికారి నూచించిన మాట్టలందు గావించబడినచో ఆ ఫిల్మ్లకు ప్రదర్శించుటకై ప్లస్ ఫీకేటు నీయవచ్చును. ఏ ఫిల్మ్గాని నిషేధింపబడవలెనని ఆతడు తలంచిన పక్షమునగాని లేక ఆ యధికారి నూచించిన మాట్టలు ఫిల్మ్లకుజూచుని అంగీకరించుయెడల గాని బోర్డువారికి కడపటి నిర్ణయాధికారము గలదు. కేంద్ర సంఘముగూడ భారతదేశపు ఫిల్మ్లకు పరీక్షింప వచ్చును. బోర్డువారి యిరువురు సభ్యులను పరిశోధనాధికారి యిరువురచే పరీక్షింపబడవలెను. పరిశోధనాధికారికి సలహా నోసంగ అధికారమేగాని ఓటుజేయు అధికారము లేదు.

ఏదైన నొక ఫిల్మ్కు పరీక్షించునపుడు యీవరీక్షకు నర్తకసంఘములు జమినిసాలిటీలు వీకేనివ్యాపకములు, సోలీనువారు, తదితర ప్రధాన సంస్థలవారు చూచి సలహా యిచ్చుటగును గౌరవప్రేక్షకులంగ వచ్చుటకు యెట్టి ఆక్షేపణయు నుండరాదు. కేంద్రసంఘమునకు లాభపడి దివ్యాటి నెన్నను (పరిశోధనోద్యోగి) యొకరు దిగుమతి చేయబడిన ఫిల్మ్లను నిషేధించుటకై కలకత్తాకుండుండవలెను. ఆయా రాష్ట్రములందు తయారుజేయబడు ఫిల్మ్లకు పరీక్షించుటకుగాను వలయు ఓట్ల రాష్ట్రీయసంస్థలుండవలెను. కేంద్రసంఘముగాని రాష్ట్రీయ సంఘముగాని లేని తావునందు ఇల్లామేజిప్టీలుగాని, అధ్యక్షుడుగాని సరి ఫీకేటు నిచ్చు అధికారముండవలెను. పంజాబు నువరాను పరిశోధక సంస్థలు ప్రస్తుతము కొంతకాలమువరకు ఏర్పడవలెననియు, దేంగాలు బర్మాయుం ప్రస్తుతమున సభ్యులు పునర్నిర్మించి అప్రదేశములందు తయారు జేయబడు ఫిల్మ్లకు భారతదేశము దండలము ప్రదర్శించుటకు సరి ఫీకేటు జొసంగ అధికారము నొసంగవలెను.

బర్మాబోర్డువారు ఏదాదేశము ఫిల్మ్లనుగూడ పరీక్షించి నిషేధించవచ్చును. దేశీయఫిల్మ్లన్నింటిని కనీసము యిరువురుసభ్యులయినను పరీక్షింపవలెను. అధ్యక్షుడైనచో డానెక్కడై పరీక్షించి సరి ఫీకేటుచ్చు కధికారముండును. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు అసీయచేయు అధికారము తీరీవేయవలెను. కాని అ సీ యదాదా భారత ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుకొనుటకు నూత్నగల్గి

యుండును. పదరు భారత ప్రభుత్వమువారు అసీలు విచారించుటలో కేంద్రసంఘమువారి రిపోర్టును గమనించవలెను.

లా ఆర్డరులకు భంగము కలిగించునట్టిగాని లేక ప్రత్యేకమైన తాత్కాలికముగ కారణములవలన ద్వైవజనకములగునట్టిగాని ఫిల్మ్లకు నిషేధించుటకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి అధికారముగలవారని యేఫిల్మ్గాని పరీక్షింపబడుటకు ముందే నిషేధించబడరాదు, కేవలము నైతిక కారణములనుబట్టి యేఫిల్మ్ నుగాని కొంతకాలమువరకు నిషేధించుటగాని సరి ఫీకేటు నిరాకరించుటగాని చేయరాదు.

ఏదేని నొక ఫిల్మ్ నీతివాద్యముని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తలంచినచో కేంద్ర సంఘము ద్వారా దానిని పరీక్షించుటకు భారత ప్రభుత్వమువారికి దెబ్బకొనవలెను.

సెంట్రల్ బోర్డు కాండలసిన అనత్యంతగూర్చి సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగ దెల్పిరి. ఫిల్మ్ల పరిశ్రమ యీ వీరో సహాయమునగాని ప్రత్యేకముగ గాని సరియగు వ్యాపార పద్ధతులపై నిర్వహించబడుచో దీనియొక్క అభివృద్ధినిగూర్చి కంకింప పని యుండదు. మరియు పది సంవత్సరములలో యీ దేశమందలి నిమాలలో సగమైనను దేశీయ ఫిల్మ్లలో నిండియుండును.

విదేశములలో ప్రచారము

నాలభిప్రాయము లేమియును మారలేదు “నేను దీనిబంధు ఆంగ్లానుగానికి పంపిన తంతివార్త వలన భారతదేశ సినిమా విదేశీయులకు తెలియజేయుటకు విదేశములలో ప్రచారము చేయుటకుగూర్చి నాలభిప్రాయములు మారిన వని కొంతమంది భావించుట కవకాశ మేర్పడినది. ఈ విషయమున 1920లో నే నెట్టి అభిప్రాయములకు కలిగియుంటి నో నేడును అట్టి అభిప్రాయములే కలిగియున్నాను. దీని బంధు ఆంగ్లాను గారు మాకు తంతివార్త నంపినందున నేను మరల తంతివార్త నంపితిని. ఆంగ్లానుగారు నాకత్యంతపిత్రులైనను బాక్సోలీ సత్యాగ్రహమునగూర్చి నేనన్నడును ఆయన కెట్టి తొందరయును కలుగజేయలేదు. కాని బాక్సోలీ విషయములను అప్రదపుడు తనకు తెలుపవలెనని ఆంగ్లాను గారు తంతివార్త నంపినందున నేను ప్రత్యుత్తరము నియ్యవలసి వచ్చినది. ఇటుల నేను తంతివార్తనంపుటగూడ విదేశములలో ప్రచారము చేయుటయే యగునెడల అట్టిప్రచారమునే నెల్లప్పుడును చేయుచునే యుండును. ఇతరులను ఆంగ్ల దేశమునందున్న తమ మిత్రులకు తెలియజేయుచుండవలెననిగూడ నేను సలహా నిచ్చెదను. ప్రచారముకొరకు ప్రత్యేకముగ భారతదేశమునండి విదేశీయులకు పంపుటకు లేదా విదేశీయులలో క్రొంది నిర్ణయాల సేర్పరుచుటకు నేనెంతమాత్రము సంగీకరింపజాలను. అని నివృత్తప్రయత్నముని నాకు గట్టినమ్మకము కలదు. మన దేశీయులు ఎంత చక్కగా వ్రాసినను యెంతసాంపుగ మాటలాడినను మనవారు సత్యమునే తెలుపుచున్నను గూడ విదేశీయులు మనవారు తెలుపురమయములను వినరు, వ్యాపకములు చదువరు. మనదేశీయములగుర్చి వారి కెట్టి అస్త్రాయుధములేదు. మనము చేయు పనులగుర్చి మాత్రమే వారు తెలిసికొనుచుండురు. కావున మనము మనదేశీయునందే యిపుడు ప్రచారముచేయుట ముఖ్యమైయున్నది. మనదేశీయునందు మన సినిమా మనము చక్క-బరుచుకొన గలిగినచో తక్కినవన్నియును గూడ చక్క-బరుచును” అని గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసెను. (అంగు యండియా. 2-8-28)

కార్తిక శాఖలు

భారత శాసనసభలో తీర్మానము ఎం. సి. రాజా ఎం. ఎల్. ఎ. గారు యాక్రింఠి తీర్మానమును రాబోవు భారత శాసనసభలో నుపహరింతురు. “భారత ప్రభుత్వమువారి వలన నియమింపబడిన కార్తిక శాఖలం త వి ర కే మి ప ని స లి పి న చో ముద్రాను కార్తికశాఖవారు ఆరాజధానియందు గల జార్జిటల యెబ్బడుండు తొంగించుట కెట్టిపర్యగావించిరో విచారణ గలుపుటకును, వివిధ రాష్ట్రములంగల కార్తికశాఖలను ఇంకను ఎక్కువ యుపయోగకరముగ చేయుటకును ఉద్యోగితరపథులధికముగా గలిగిన యొక విచారణసంఘము నేర్పాటుచేయవలెనని యీసభవారు రాజప్రతినిధిగారికి సలహానొసగుచున్నారు”

ఇంటర్ మీడియట్, బి.ఏ. 2 పార్టు సెప్టెంబరు 18 లేదీ

భీమవరం

శారదా, ముత్తులమ్మమ్మగార్ల వివాహ వయోనిర్ణయబిల్లులు

ఈ బిల్లులు మా గ్రామమున తీవ్రమగు సంఘటనలు కలిగించినవి. యు.సి.ప్రోక్టర్ మై, అనాదినిద మై, అనుభ్రుతముగ హిందూ దేశమున జరుగుచున్న వివాహపద్ధతులు నేటితో మారిపోవతా? అట్లుచూడటవలన కలుగులాభనష్టము లేమి అనువినుములగుర్ని చర్చించుటకు మా గ్రామమున ఏడు, ఎనిమిదిదినములు భవిషిషాటి సూర్యశారాయణగారి ఆశ్రయమున పట్టజరిగినవి. ప్రత్యక్షమున బ్రహ్మశ్రీ చెన్నావ్రగడ భానుమూర్తిపంతులుగారు అగ్రాసశాధిపత్యము వహించిరి. మొదటి దినమున శ్రీమతి దేశబాంధవి దుపూరి సుబ్బమ్మగారు, పునులూరి కోదండరామయ్యగారు, ముదిగంటి జగన్నాశ్రయగారు మున్నగు దేశభక్తులు ఉపన్యసించిరి. ప్రకృతము జరుగుచున్న కన్యావివాహములవలన అష్టములేవయు లేవనియు, మన వివాహపద్ధతుల వలన మనదేశమున స్త్రీరాతివత్సయు, పతిభక్తియున్నగునవి దేశమున పెంపొందెననియు, యీ బిల్లులు దేశార్థివదాయకములనియు శ్రీ సుబ్బమ్మగారు బిల్లులను తీవ్రముగ ఖండించి చెప్పిరి. కోదండరామయ్య, జగన్నాశ్రయగారు మన బాలబాలికల వివాహపద్ధతులు మన సాంప్రదాయముల నెరగని విదేశ ప్రభుత్వమువారి హస్తగతముచేయుటకంటె హైందవజాతికి అనర్హము, అజ్ఞాకరము అనుమరియొకటి లేదనియు ఇంతకంటె మృత్యునే మేలనియు ఘటాపథముగ చెప్పిరి. ఇటుల ఈ సభలు ది 1-7-28 ఆదివారం ప్రారంభమై వరుసన ఆరురోజులు జరిగినవి. పెళ్ళిముండి ఉపన్యసించిరి.

మరల యీ సభలు ఈ నెల 28, 29 తేదీలలో బ్రహ్మశ్రీకవి రాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారి అగ్రాసశాధిపత్యమున కూడినవి. బ్రాహ్మణ, విశ్వబ్రాహ్మణ, వైశ్య, శేలి సోదరులు పెళ్ళిముండి సభకు విచ్చేసిరి. ఆంధ్రదేశమున ధర్మశాస్త్రములు పరిశోధించి అపారమగు పాండిత్యమును గడించి పేరెన్నిక గాంచిన పండితులు సభకులంకరించి సభావిషయముల పాల్గొనిరి. రజస్వలానంతరవివాహములు శాస్త్రసమ్మతములా? అనాదినిదములా? అను విషయములపై తీవ్రమగు శాస్త్రచర్చ జరిగినది. శ్రీ కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు, పుల్లెల శ్రీరామశాస్త్రిగారు, పండిత తెన్నేటి లక్ష్మీశారాయణ శాస్త్రిగారు, తంగిరాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు రజస్వలానంతరవివాహములు శాస్త్రనిషిద్ధములనియు, కన్యావివాహములు అనాదినిదములనియు శాస్త్రసమ్మతము లనియు శృతిస్మృతులనుండి ఆధారములను నిరూపించిరి. శ్రీరాయసరి వెంకట్రామయ్యగారు కాలానుసరణిని మనవివాహపద్ధతులు మారవలెననియు, సతీ మున్నగు దురాచారములు మార్చివేయలేదా? మనవారకు రీత్రముమెంటు రూములలో ఆచారములు భుజించుచుండుట లేదా? మనవివాహపద్ధతులెందుకు మారరాడదు? అని వాదించిరి. శ్రీ వేలూరి సత్యనారాయణగారు లేచి వెంకట్రామయ్యగారి వాదనను ఖండించుచు కన్యావివాహములు అనాదినిదము లనియు, కొందరు తలచునట్లు మహమ్మదీయులకాలములోనే జనించిన వనుమాట నిరాధారమైనవనియు, యుధులకాలములో జనించినవనియు, నిజముగ మహమ్మదీయుల కాలములోనే జనించిన మాటయే వాస్తవమైన ఎడల, కన్యావివాహములు బ్రాహ్మణ, విశ్వబ్రాహ్మణ, వైశ్యజాతులలోనే ప్రబలుటకు కారణమలేదనియు అతియేనిజమైన ఎడల మహమ్మదీయులు కన్యలను ఎత్తుకొని పోయినమాట వాస్తవమైన మాటయే సత్యమైనయెడల కన్యా వివాహములు అన్ని జాతులలోను ప్రబలియుండ వలెననియు, మహమ్మదీయులు కన్యలను ఎత్తుకుపోయి రనుమాట మనకును, మహమ్మదీయులకును వైషమ్యములు పెంపుటకు కల్పించబడిన అపనాద కాని మరియొకటి కాదనియు, నిజముగ కన్యావివాహములు అనాదినిదము లనియు సహేతుకముగ నిరూపించిరి. తరువరి కన్యావివాహములవలన కలుగుచున్నవని చెప్పబడు అష్టములు నిజముగ సరిక్షించి చూచిన కన్యా వివాహముల వలన కాదనియు, నిర్భేతుకముగ లేనిపోని అష్టములు కన్యావివాహములవలన కలుగుచున్నవి. అని సభాపదులకు సత్యనారాయణగారు తెలియజెప్పిరి. జాతీయదౌర్బల్యము కన్యావివాహములవలన కాదని కూడ సహేతుకముగ నిరూపింపబడినది. దేవదార్శ్యమునకు కారణము కన్యావివాహములే అయినయెడల అట్టి దౌర్బల్యము కన్యా వివాహములు ప్రభులనున్న బ్రాహ్మణ, వైశ్య, విశ్వబ్రాహ్మణ మున్నగు జాతులలోనే పొడనూపవలెనుగాని లక్ష్మీనజాతులలోనే పొడనూపవలెను? అని నిరూపించిరి. వాస్తవముగ

జాంబక్ చర్మమును పోకిన మాత్రముననే బాధ మాయమగును. విషము తొలగిపోవును.

నరుకుగాని, కురుపుగాని, సంభవించిన ఏ మాత్రం యేమరకుడు. జాంబక్ చే మాన్పుకొనుడు

ఏదైన అతాత్తుగా ఒకగాయముగాని, మరెట్టిదిగాని సంభవించిన విషక్రిములు తొనికి ప్రవేశించి హానికలుగజేయుటకు సిద్ధపడును గాన ఎల్లప్పుడు జాంబక్ ను యేమరకుడు. జాంబక్ ను తయోగించినతక్షణమే మాన్పుటారంభించును.

జాంబక్ వల్ల రక్తప్రవాహముగిపోవును. హానికరములగు క్రిములను సంహరించి వెడలగొట్టును. చర్మమున కట్టి హాని కలుగనీయదు. నూతనచర్మమును చేకూర్చును.

జాంబక్ ను నరుకులకుగాని, కురుపులకుగాని ఉపయోగించునప్పుడు ఆందు జంతుక్రావ్యుచేరియుండునని భయపడకుడు.

ఏ జెంట్లు:—

అమూల్యమైన మూలికలసారము తప్ప మరెట్టిహానికరములగు దినుసు లిందు చేర్చబడవు.

జాంబక్ త్వరలో చర్మరంగ్రములలోని కింకి, లోభాగములకు కూడ ఉపశమనము కలిగించును.

నరుకులకు, కాలిబుర్రుకు, పురుగుకాట్లకు, యగ్గిమా మొదలగు భయంకర చర్మవ్యాధులకు, జాంబక్ క్రిమూలము వటిండి.

జంతుక్రావ్యురహితమైనది

జాంబక్ ముందులంగళ్లన్నిటియందును దొరకును. నెల 1 కి రు 1-0-0 పెట్టడి రు 2/4.

దాదా అందుకో యస్సనేజ్, మద్రాసు.

దేవదార్శ్యమునకును జాతిక్షీణతకును కారణములు విదేశప్రభుత్వమును దానివలన నేర్పడిన పేదరికమును మనదేశ శీరోష్ఠ సితులును, మనకు యుధు లేర్పరిచిన దేవదార్శ్య దేహశోగ్య నృద్ధికరములగు బ్రహ్మచర్యాది నియమములు పాటించకుండుటయే గాని కన్యావివాహములు కావనియు, నేడు కన్యావివాహములు లేని మహమ్మదీయ క్రైస్తవజాతులకూడ జీవించుచున్నవనియు వివరించి చెప్పిరి. తరువరి 11 వత్సరములకు గర్భవతులగు యేర్పడుచున్నదానికి కారణము కన్యావివాహములు కావనియు, కన్యావివాహపద్ధతిని, వివాహమైన వెనువెంటనే గర్భాధానముచేయుట యుధులు విధించి యుండలేదనియు, వివాహము 8 వత్సరములకైనను, గర్భాధానము 15, 16 వత్సరములకు జరుపుకొని యీ అష్టము మాన్పవచ్చుననియు అందుకు కన్యావివాహములు అడ్డురావనియు కన్యావివాహములవలన అష్టములు కలుగుచున్నవనుమాట వట్టిభ్రమయనియు కావలినది గర్భాధాన వయోనిర్ణయముకాని, వివాహవయోనిర్ణయము కాదనియు మన వివాహపద్ధతులవలననే హైందవస్త్రీల సోకల్లము, పాతివ్రత్యము మున్నగు లక్షణములు ఏర్పడినవనియు కన్యావివాహపద్ధతులు మారినయెడల యీ లక్షణములు మాయమై తక్కిన దేశములలో కలుగుచున్న కన్యాసమస్యను

న్నగు కష్టములు మనకుకూడ సంప్రాప్తమగుననియు మన వివాహపద్ధతులు ప్రభుత్వమువారి హస్తమున పెట్టుటకంటె కళంక దాయకమగునది మరియొకటుండవోదనియు చెప్పిరి. తరువాత అగ్రాసశాధిపతులు, శాస్త్రీయముగ కన్యావివాహము ననురించి రజస్వలానంతరవివాహములు ఖండించిరి. పిమ్మట యీ క్రిందితీర్మానము అత్యధికసంఖ్యాకలచే నామోదింపబడినది.

తీర్మానము

శారదా, ముత్తులమ్మమ్మగార్ల కాసనసభలలో ప్రవేశపెట్టిన హైందవ వివాహ వయోనిర్ణయ బిల్లులు ఈ దేశమునకు చాల అనర్హదాయకము లనియు, హిందూమతస్పృహంప్రచారము విరుగుచుండుననియు, మతవిషయములలో కలుగజేసికొనుటకు ఈ గవర్న మెంటువారికి ఎట్టి అధికారము లేదనియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. ఈ తీర్మానము అత్యంతవారివలన ఉపసాహించబడి భవిషిషాటి సూర్యశారాయణగారి ఆమోదించబడినది. ఈ తీర్మానము 6 గవర్న మెంటువారికిని, ప్రతికలును పంపుటకు కార్యదర్శి భవిషి గాటి సూర్యనారాయణగారికి అధికార విస్మయదీనది. తీర్మానమునకు అనుకూలము కరిగిన, ప్రతికూలురు 12 గురు. అనుకూలురు అత్యధికసంఖ్య అగుటచే తీర్మానము పొగ్గుకొనినది. (ఒక విశేషం)

1928 మేనెలలో ఖద్దరు నిర్మాణము - విక్రయము

నిర్మాణము

విశయము

* పంగరాష్ట్రమునందు ఆధ్యులక్రమమునందీయు ప్రపల్లకపంఘమునందీయు లెక్క లింకను చాలెను.

(ఎంగుయిండియా-26-7-28.)

అధికమంత్రి (రివిన్యూమినిస్టరు) గారు ఇంటిలో ఆరంభమునుబట్టి రెండు రాష్ట్రములపైని నూలు వడుతుచున్నారని ఒక అంబమైన మఠరి రాష్ట్రమును గాంధీమహాత్ముడు మహారాజుగారికి బహుమనముగా నొసంగెను. అంతకు పూర్వమే మహారాజుగారు చరకాలయమునం దొక మామూలు రాష్ట్రమును కొనిరి. చరకాలయప్రసిద్ధియొద్దనే నేర్చుకొని రెండు రోజులలోనే నూలు వడుకగలిగిరి. మహారాజుగారి నూలు వడుతుండుటచే గొప్పవారిలో మరి పెక్కుమంది కూడ నూలు వడుక నారంభించిరి. సరదార్లు ముగ్గురును ఉన్నతోద్యోగులు పకపురుషులను యండ్లలో రాష్ట్రములను వెలకొల్పిరి. వారి కుటుంబముల వాడను నూలు వడుతుచున్నారు. వారు సరిగా చరకాలయమునకు ఆనూలు పంపుచున్నారు.

1-5-1928 వ తేదీని మొదటి నా రిక ప్రదర్శనము జరిగినది. జరుగుచున్న పనిని సంస్థా నాధిపతికిని తదితరులకును చూపించుటకే ఈ ప్రదర్శనము జరగవలసినది. దానిని సంస్థా నాధిపతిగారి ప్రారంభించిరి. అప్పుడు సంస్థా నాధిపతిగారి కిటులు నుడిచిరి.

“పట్టర్థనగాదను వారిసహాయులును వట్టి ఆర్థాట
ములును లేకుండ కాంతముగను దీక్షతోను కట్టుబాటుతోను ఈ
రీతిగా ఖడ్గద్రుచారమును గావించుచున్నందులకు వారిని
నేనభినందించుచున్నాను. ఇతర సంస్థల వారు గూడ
వీరివలెనే పనిచేయుచున్నచో చాల సం
స్థలు ప్రారంభింపబడిన పిమ్మట త్వరతోనే మూసివేయబడుట
తలపించి యుండదు. పట్టర్థనవారి త్యాగము విశ్వాసము
కావ్యనైపుణ్యము మున్నగువానిని సంపాదనానుబంధము
గూడ, నవలంబించి వృద్ధిబొందుదురుగాక” అని సంస్థానాధికారి
గారు నుడిపిరి. యంగులయిండియా, (19-7-28)

పాటిపర్తి యొక్క రాష్ట్రములమీద బాలరత్నం తక్కి
 తీలమీద బాలికలకును 1928 ఏప్రిల్ నెలకును జరుగబడినది.
 ఆరేండ్లపాటును 475 గజములనూలు బహుశ్రేణుముగా వదిలెను.
 గాని నంబరును, వాణ్యమును తక్కువగా నుండుటచే కడపటి
 బహుమాన వియ్యబడినది. నూలును కండెలకు చుట్టుబడు కాల
 ము అదనముగా నియ్యబడినది. బాలిక
 లలో 8 యేండ్ల బాలిక ఆరు నెలల
 నుండి మాత్రమే నూలుపడుతుండినను 20 నంబరు నూలు
 184 గజములు వడుకగలిగినది. ఈ బాలికకంటే హెచ్చుగా
 బాలికలలో మరెవ్వరును వడుకగలిగియుండలేదు. మరి యొక
 నరు బాలికలు చేరి నూరుగజములు వడికిరి. బహుమతులు
 వారికందరికిని విభజించి యియ్యబడినది.

పరీక్షా ఫలితము.

గెలిచినవారు	వయసు	గజములు	సంఖ్య	పరీక్ష
1	20	470	17½	50
2	11	875	17	50
3	6	475	9½	32

ఈ ప్రదేశమున మగ్గములమీద సేకపని జరుగుచుండుటచే వాని సంబంధమున 100 మంది పురుషులకు పూర్తిగాను చాలమంది స్త్రీలకు యిండ్లలోనే తీరిక యున్నపుడును పని కలిగియున్నది. అవర్జలను యీ సేక ఫ్యాక్రీలలోనికి రానియరుగాన వారు మాత్రమే కూలికి రాట్టములమీద నూలండుకుచున్నారు. రెండ్లుగ్రామములలో మొత్తము 12 మంది అవర్జ బాబరు తీరిక వేళ్లో నూలండుకుట యేమట చేయుట మున్నగు పనులను చేయుచున్నారు. 500 గజములుగల నూలంకండెకు అర్ధ శానంకున కూలి నిచ్చుచున్నారు. ఏకులకు ఒక పానుకు రెండవాలంకున నిచ్చుచున్నారు. ఈ ప్రాంతమున మన్యపు జ్వరములు చాల హెచ్చుగానున్నవి. సప్టెంబరులో 5, 6 గురు స్త్రీలను బాంబుడునుగూడ కూలికి నూలండుకుచున్నారు. కాని పరిగా నూలండుకుట లేదు. అవర్జలమాత్రమే పరిగను క్రడగాను నూలండుకుచున్నారు.

మధ్యతరగతులవారిలో 20 కుటుంబములవారు తమకు కావలసిన బట్టల నిమిత్తము నూలువదుకుచున్నారు. ఏడు కుటుంబములవారు నూలు తెచ్చి యింట్లోగా వారు వడికిననూలు తోనే 160 గజముల బట్టను చరకాలకునుమనందు సేయించియిచ్చిరి. 18 గజముల పడుగుకు చాలినంతనూలు వ్యయముగావడికి తెచ్చియిచ్చినవారికి దాదాపుల వ్రేసికి చూడుదమ్మింటివలకున నేతకూలి నిర్ణయింపబడెను. మరి యేడు కుటుంబములవారు గూడ నూలు వరిసిరి.

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవి

నూతన గ్రంథములు 4852

1565

వస్త్రపూర్తిముద్రాముకాలాదు ఈక్రింది గ్రంథముల విడిగా అమ్ముచును. కొలదిగతులే యందుటచేత కాపలినవారు వెంటనే ఆరగు పంపువలెను.

ప్రహ్లాదశాస్త్రికము (తొలికములు) నలు	1-8-0
కర్పూరమంజరి రెండవభాగము 828 పుటలు	8-0-0
ప్రహసనములు సంపుటము, కాలిక్రానెందు	1-0-0

పోస్ట్మెన్, వి.పి. కర్నూలు కొనువారే భరించవలెను. మూడు
పుస్తకములు కొనువారు రు 4-12-0 లు చెల్లించిన చాలాను.
రాజమహేంద్రవరం, పాలకోడేటి గురుమూర్తి,
15-2-28. యస్సీపూరి పంపు కార్యదర్శి.

3351 మనసారచందిని

కేగరోగములకును, స్త్రీల కుసుమవ్యాధులకును శ్రేష్ఠ
మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అటు కేగరోగ
ములను, స్త్రీలకుసంభవించు కుసుమరోగములను నిర్మూలము
గావించును. సీసా రు 1-8-0

దీనికి అనుపానముకై చందిని ఆత్తరు నుపయోగించుట
ముఖ్యము. చందిని ఆత్తరు సీసా 1-3 రు 1-4-0 ని. పె ఖర్చు
పడలేదు.

ప్ర. 4.వ. అంశం, ఆయుర్వేదసమాజం- పెరిచేస్, (నల్లూరుజిల్లా)

సంవత్సరము	నూలువడికిన ప్రారంభించ బడిన లేదీ	నూలువడికిన విద్యార్థుల సంఖ్య అంతరించినట్లు	నూలువడికిన
1927	18	30	
1928	28	5	
1929	44	5	
1930	24		
1931	37	3	
1932	25		
1933	16		
1934	19		
1935	20		
1936	8		

మదరాసువార్తలు

కార్తీకరు గ్రాంధునర్కనువారు :— రేపుసాయత్రం 5 గంటలకు బీదజనలనిమిత్తం ఉచితముగా ప్రదర్శనములు గావించుట.

కాటుపాకంరైలుప్రమాదము :— ఈ విషయమున పోలీసువారు యంత్రాక ఎర్రు గావించిరి. ఇప్పటికి మొత్తము 7 గుర ఎర్రుగావించబడిరి.

తమిళనాడు కాంగ్రెసు కమిటీ సభ :— ఈ సభవారు రేపు మహాసభా మండలమున సమావేశమై సమస్యను ఉపసంహరించుకొని, తమిళనాడు కాంగ్రెసు సభకు గూర్చియు కలకత్తా కాంగ్రెసు అధ్యక్షతగూర్చియు యోచించెదరని తెలియుచున్నది.

ఎస్. గణేశగారు పటేలుగారి విజయమునకు యభినందన తీర్మానము నుపపాదించుట.

రాకపోకలు :— ఎస్. ఎం. జోషి, వి. డి. గిరి వి. ఆర్. నాయుడుగారు గతరాత్రి తిరుచనాపల్లి కేసిరి.

దేవాంటి తెలిగ్రామ చీఫ్ ఇంజనీరు చెరి తెలిగ్రామ లడైరెక్టరుగారు గతరాత్రి బెజవాడ కేసిరి.

విల్సన్ పి. సి. పెరిదానగారు నేటిఉదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి.

ఎస్. హెచ్. స్టేటరుగారు గతరాత్రి మాయవరమున కేసిరి.

పటేలుగారికి అభినందనములు

బాల్ గోపాల్ గారు విజయమునకు పటేలుగారి సభినందించుచు ఎస్. సత్యమూర్తిగారి క్రిందికిరెండు శ్రియశక్తిపర్ణ భాయి పటేలుగారికి పంపిరి. అభినందనములు స్వరాజ్యమునకు గల యొక పుష్కరమున మీరు (సప్తపత్ని) జూపిరి.

ఎస్. గణేశగారికి శ్రీరంగంపేరి :— సత్యగ్రహణ మర్మములకు ఆసక్తిగ్రహణ నిరసనమునకు ఆయుధమున మీరు బుజువుచేసితిరి. ఈసందర్భ ప్రభుత్వమునది యధికారమున తీసికొనబడు మనశ్చలములకు అసంతోషమున నవకాశమున గలగణేశయలెనన రేపుని ప్రార్థించుచున్నాను.

హైకోర్టు క్రిమినల్ సెషన్సు

స్వామయ్య కర్ణాడ్ నెకగారి సమక్షమున

హత్యనేరము

కన్న మొదలి యనాతడు మరణావస్థకు కలసి 19:8 సం|| ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేదీ ఉదయము తిరుచిక్కోటి హైకోర్టునకు వెళ్ళి కేసును ప్రస్తావించి ఏకాదశం అనాతలని కత్తితో పొడిచి చంపి రను నెరమపై కన్న మొలిమిద వి. పి. సి 802,828 కేసులక్రింద నేరారోపణ గావించబడినది. ముద్రయి రాజధాని వ్యాజ్యస్థాయిచే నెవన్నకు కమిషు చేయబడినది. నేడు స్వా.కర్ణాడ్ నెకగారి ఎదుట కేసు విచారణకు వచ్చినది.

5 రు భారతీయులు, 4 రు పాశ్చాత్యులతో ప్రత్యేక జ్యూరి ఏర్పాటు గావించబడినది. కె. గోపాల్, సి. జే. యి. బోస్, ర. జన్, హోవి, వుడ్, సి. ఆదిత్యేశ్వరులు నాయకులు, పి.ఎస్. జి. సందనం, ఆర్. కృష్ణమూర్తి అయ్యం నాయకులుగా నియమించబడిరి. విచారణ జరుగుచున్నది.

దగాలెక్కలకు 2 సం||లు శిక్ష

క్రిమినల్ సెషన్సు

పెరంబూరులోనున్న ప్రిన్సు ఆఫ్ వెస్ట్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ అధ్యక్షుడును, కోశాధికారియైన వి. పి. జె. వల్లభుం అనునాతడు తనకంటెని తెక్కలయం దక్రమముగావించి దగాతీసి సొమ్ము పొందిననను నేరముపై విద్యుచ్ఛక్తిపాపు నేరము, రేపుడు తెక్కలు వ్రాయుట అను రెండు ప్రత్యేక నేరములక్రింద మొత్తము 2 సం||లు కఠినశిక్ష విధించబడినది.

జ్యూరివారందరకు ఏకగ్రీవముగ ముద్రయి గోషియని యభిప్రాయ మొనగిరి.

బెంగాలు శాసనసభ

శాసనసభ

గ్రామపంచాయతీ చట్టము

ఆమోదించబడినది

కలకత్తా, ఆగస్టు 1:—అమీరాబాగి మండలమునకు బెంగాలు శాసనసభయొక్క శాసనమును తెలియజేయుచు శాసన సభాధ్యక్షులకు సంతోష రాజాగారు దుపన్యసించిరి.

స్వరాజ్యపథ్యులకు పోరాడరాదా; చాదరీగారు గ్రామ పంచాయతీ సవరణ చట్టమునుగూర్చి చర్చించవలసినదిగా కోరిరి. ఈచట్టమును గూర్చి ప్రజా ప్రముఖుల యభిప్రాయము తెలిసికొనుటకు వివిధగా ముందు ప్రచారము చేయవలయునని కోరుచు ఒక పథ్యుడు సవరణ తీర్మాన ముపపాదించెను. ఈచట్టు చట్టమునుగూర్చి విమర్శించుటకు యొక ప్రత్యేక సంఘమున నియమించవలయునని కోరుచు ఇంకోక సవరణ తీర్మానమును ఇంకోక పథ్యుడు పంపాదించెను. కాని, ఇంకా రెండు సవరణ తీర్మానములు పేడిపోయెను.

ఈ గ్రామపంచాయతీ చట్టమునకు సవరణ చట్టముయొక్క ఉద్దేశ మేమనగా :—గ్రామ పంచాయతీ ప్రదర్శనమునచ్చి భరించెదిన వారు గ్రామ పంచాయతీ సంఘములకు మేలైనను ఆపాతకు భటులను బర్తరపుచేయు అధికారమునాతడు కలెక్టరులకు యిచ్చెడిది. కాని, ఈ సవరణ చట్టము ప్రకారము సదరు అధికారము గ్రామపంచాయతీకు ఇవ్వబడినది. నవాబ్ సులతాఫ్ హుస్సేనుగారు (సుంత్రిగారు) అయి సవరణచట్టము పనికిరాదని వాదించిరి. కలెక్టరులకు అధికారములేనిచో నేక మరాజుమనునని చెప్పిరి.

జి. కే. బోసుగారు సైవాదనకు ప్రస్తుత పూర్వకముగా మట్టాడును బాధ్యత సరిగిన ముంత్రియొక్క సోటి నుండి ఇంతటి బాధ్యత రహితమైన మట్టా నెన్నడును వని యుండలేదని స్వరాజ్యపథ్యులకు జి. కే. బోసుగారు చెప్పిరి. మట్టాడును యీ సవరణచట్టము ఆమోదించబడినది.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలకవర్గ పునర్నిర్మాణ చట్టమును గూర్చి చర్చించవలయునని ప్రజాభిప్రాయ బెన్టిగారు తీర్మానము పంపాదించిరి. ఇప్పుడున్న పరిపాలకవర్గములో నూటికి 80 మంది నా.బి.సి.లెడు సభ్యులే యనియు, కర్ణాటక ప్రభుత్వములో 19:4 సం|| రమువంద వద్ద మొత్తమున ప్రజలుపూషించినప్పటికిని కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలకవర్గమున విధానమొకటి యలటగట్టుబడి ననియు ఆప్పటినుండి నేటిరకును ఆవిధానమే అమలులో నున్నదనియు, హిందూజాతీయలో ఇటీవల నుద్దించిన విశ్వవిద్యాలయములన్నియు ఆనకవిధముల ముచిసంస్కారపథ్యుల నలంబించియున్నవనియు చెప్పిరి.

సభాపతి హక్ గారు ఈ తీర్మానమునకు సవరణను పంపాదించుచు నిట్లుచెప్పిరి.

ఈచట్టమునుగూర్చి అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు జిల్లాబోర్డులకును మున్సిసిపాల కమిషనర్లకును ముందుగా ప్రచారము చేయవలయుననియు మహమ్మదీయసమాజములవారికిని తెలియబరచవలయుననియు, చెప్పిరి. ఈ సవరణచట్టము ప్రకారము కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలకవర్గములో మహమ్మదీయులకు సభ్యులకుమే లేకుండునట్లు చేయబడునట్లున్నదనియు, అట్లు జరిగినచో వంగరాష్ట్రములోని మహమ్మదీయుల విద్యాభివృద్ధికి నాశనము వాటిల్లుననియు చెప్పిరి.

ప్రముఖాధ బెన్టిగారు కోరినట్లుగా యీ కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలకవర్గ పునర్నిర్మాణచట్టమునుగూర్చి విచారించుటకు యొక ప్రత్యేక సంఘమున కప్పగించవలయునని చిట్టచివరకు సభలో ఆమోదించబడినది. (అ. ప్రె.)

బెంగుళూరు విద్యార్థుల అల్లరి

బెంగుళూరు, ఆగస్టు 6:—ఇటీవల బెంగుళూరులో జరిగియుండిన విద్యార్థుల అల్లరులందరినీ సమ్మేళనమునకు పిలువరావు అనునతడును మరియు పిలిచువారిచే 107 పెక్కు ప్రకారము అరెస్టుచేయబడిరి. నీటిమేజిస్ట్రేటువద్ద విచారణ జరగుచున్నది. కొద్ది జరముతో క్రిక్కిరియించెను.

ఇటీవల మైసూరు పేటియలు అను పత్రికలో ఆగస్టు 4 తేదీని ప్రచురించబడిన ఉత్తరములోని వ్రాతలను దూయిండియా పత్రికలో యీ నెల 3 తేదీని “బెంగుళూరు విద్యార్థులు” అను శీర్షిక క్రింద వ్రాయబడిన వ్యాసములోని కొన్ని విషయములను అబద్ధములని మైసూరు గవర్నరు మెంటు వారు ప్రచురించిరి.

స్వరాజ్యపత్రికలో ఆగస్టు 4 తేదీని ప్రచురించబడిన సంపాదకీయ వ్యాసములోని విషయములకు అసందర్భము లని మైసూరుగవర్నరు మెంటువారు ప్రచురించిరి.

బీబిల్లు పాఠశాలనుండిగా వారినిబంట్లాడుచు సో బర్తరకరిపట్టుకొని దొర్లవములను దురాగతములను జేసిననూట సర్వాధికారు మైసూరు గవర్నరు మెంటువారు ప్రకటించిరి.

కార్తీక స్తంభ నము

లిల్లూవా కర్మాగారములు

కలకత్తా, ఆగస్టు 6:—యీ నెల 8-వ తేదీ బుధవారం లిల్లూవా కర్మాగారములు తిరిగి తెరవబడును. గత నెల 80-వ తేదీని జరిగిన కలవరమునకు కారకులైన పనివాండ్లు 59 మంది బర్తరపుచేయబడిరి. ఈసంగతి తెలియజేయు ప్రకటన యొకటి కర్మాగార ప్రత్యేకద్యారములవద్ద అంటించబడినది.

8 తేదీని కర్మాగారములు తిరిగి తెరవబడిన పిమ్మట గూడ ఎవరైనను కార్మిక స్తంభనమును ప్రోత్సహించుచు అల్లరి ప్రారంభించినచో అట్టివారు వెంటనే బర్తరపు చేయబడుదురు. ఆవిధముగా అల్లరుల తేవైనను జరిగినయెడల కర్మాగారములు 1 నెలకోజులు మూసివేయబడును.

కోజా కూలీకి పనిచేయునట్టి వారికి కోజా 1-కి 9 అజ్జాలు తీసికొనుచున్నవారికి అర్జజా హెచ్చు ఇవ్వబడును. కోజా 1-కి 10 అ. తీసికొను వారికి రెండజ్జాలు హెచ్చింపు చేయబడును. పనివాండ్లు నివాసముకొరకై వసతుల నేర్పాటుచేయు విషయమై ఏజంటుగారు ఆలోచించుచున్నామని చెప్పిరి.

ఈమధ్యమున అంగీకరించి పనిలోనికి రాజాలమని యెంచెదవారందరకు వెంటనే తమ నాకరీలకు రాజీనామా దాఖలుచేయవచ్చుననియు, 15 తేదీలోగా వచ్చి పనిలో జేరని వారందరు బర్తరపు చేయబడుచుననియు ఏజంటుగారు ప్రకటించిరి.

ఈమధ్యమున పనివాండ్లు అంగీకారముగా నున్నవనియు పనివాండ్లు తిరిగి పనిలోనికి వచ్చెదవనియు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

కో-ఆపరేటివ్-ట్రయినింగు

పరిశోధనాఫలితములు

అనంతపురం జిల్లా కో-ఆపరేటివ్-ఫెడరేషనువారు గత జూనునెలలో గావించిన పరీక్షలందు యీ క్రిందివారు ఉత్తీర్ణులైరి.

1-వ క్లాసు

ఎస్. రామచంద్రరావు సీనియర్ ఇన్స్పెక్టర్ కర్నూలు. డి. గణేశ్ సీనియర్ ఇన్స్పెక్టర్ చిత్తూరు. సి. హావరస్ నూపర్ వై జర్ కడప. పి. ఆర్. సుందరం సీనియర్ ఇన్స్పెక్టర్ కడప.

2-వ క్లాసు

పి. రామారావు నాయుడు ఇన్స్పెక్టర్ కర్నూలు. సి. మన్నుచుప్పిల్ల ఇన్స్పెక్టర్ మద్రాసు. వి. శంకరశుబ్రహ్మణ్యంపల్లె ఇన్స్పెక్టర్ మద్రాసు. పి. బాలకృష్ణ నాయర్ ఇన్స్పెక్టర్ నేలం. వై. కృష్ణయ్య పోతుచ్చింకు గుమస్తా కడప. పి. చిన్నమునుస్వామి నాయుడు ఇన్స్పెక్టర్ కర్నూలు. ఎం. పార్థసారథి ఇన్స్పెక్టర్ కర్నూలు. కె.పి. బాలకృష్ణ నాయర్ ఇన్స్పెక్టర్ మద్రాసు. ఎల్. నేమూర్ ఇన్స్పెక్టర్ బళ్లారి. పి. శంకరరావు నూపర్ వై జరు అనంతపురం. కె. నారాయణరావు ఇన్స్పెక్టర్ కర్నూలు. జె. జగన్నాథరావు ఇన్స్పెక్టర్ అనంతపురం. (రాజీనామాచెప్పెను.) సి. నుబ్బరసయ్య నూపర్ వై జర్ కడప. జె. వెంకోబరావు నెంట్లలు బాల్కంకు గుమస్తా అనంతపురం. ఎస్. ఆదినారాయణరావు జిల్లా ఫెడరేషనుగుమస్తా అనంతపురం. డి. ఎల్. దొరస్వామి ఎస్. రాజగోపాలాచారి ఇన్స్పెక్టర్ బళ్లారి.

3-వ క్లాసు

ఎస్. శుబ్రహ్మణ్యప్పిల్ల ఇన్స్పెక్టర్ మద్రాసు. పి. వి. రామయ్య నూపర్ వై జర్ చిత్తూరు. డి. హనుమంతాచారి పోతుచ్చింకుగుమస్తా బళ్లారి. కె. సంజాండరావు నూపర్ వై జర్ అనంతపురం. హెచ్. హనుమంతరావు (ప్రయత్నము) అనంతపురం. వి. కల్వారామందరం, (ప్రయత్నము) అనంతపురం. కె. ఆర్. కృష్ణమూర్తి (ప్రయత్నము) నెల్లూరు. టి. రామారావు నూపర్ వై జర్ బళ్లారి. కె. నారాయణరావు నూపర్ వై జర్ కర్నూలు. జి. నేమూర్ పోతుచ్చింకు గుమస్తా అనంతపురం. కె. సంజాండప్ప (ప్రయత్నము) అనంతపురం. జి. కృష్ణకృష్ణ నూపర్ వై జర్ అనంతపురం. ఎల్. శ్రీనివాసరావు (ప్రయత్నము) బళ్లారి.

NOTICE.

Tenders for the supply of Stationery to the West Godavary District Board will be received by the President at Ellore before 25-3-28. The terms and the list of Stationery will be furnished on application before 12-3-28. Dt. Bd. Office, W. G. } Sd/- M. KAZIM ALI, Ellore, 5-3-1928. President delegate.

5వ ఆంధ్రదేశ్ ఆదిమాంధ్ర మహాసభ-గుంటూరు

తీర్మానములు

1. ఆదిమాంధ్రులలోని వివిధ తెగలతో ముందు అప్పటి శక్తికను సాధ్యమనంత త్వరతో రూపుమాపి, వికసితమైన పెంపొందింపజేయవలెనని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ॥ ప్రెసిడెంటు గారు, వెంకయ్య ఎం. ఎల్. సి. గారు.

అ॥ మంగళగిరి రాఘవదాసుగారు.

2. ఆదిమాంధ్రులలో ఉన్న వివిధ వర్ణవిభిన్నతలను బట్టిగానూ ప్రతిజిల్లా ముఖ్యపట్టణములలోను నూరుమంది బాలకులు ఉచిత భోజనపరికర గృహములను యేర్పరచవలెననిగా ప్రభుత్వమువారిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ॥ ప్రెసిడెంటి ఆదేశారాయణగారు.

అ॥ వేమరంగయ్యగారు.

3. ప్రభుత్వమువారు ఆదిమాంధ్రులకు గయాభిమానులు యిచ్చినప్పటికిని కొన్నిచోట్ల యింకను పట్టులు యివ్వకయు, యిచ్చేభూములకు ప్రక్కనున్న రైతుల భూముల ఖరీదు విచారించి, ఆ ప్రకారము ఖరీదుపుచ్చుకొని, యివ్వమని ఆర్జున బారిచేయించుచున్నారు. కావున సేవలయిన యీ నిమ్మజాతులకు యివ్వవలెనని బాజరభూములు వుచితముగా యివ్వవలెనని సామ్యపుచ్చుకొను ఆర్జున రద్దవర్మగలండులకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ప్ర॥ నల్ల దేవేంద్రుడుగారు.

ఉ॥ రాయలడు గంగయ్యగారు.

4. స్థానిక సంస్థలలో అందరితోపాటు ఆదిమాంధ్రుల సంఖ్య ప్రత్యేకముగా పేర్కొని యున్నట్లుగా కై ప్రభుత్వమునకు, ఆదిమాంధ్రులకు మైనార్టీకి వలె ప్రతి పురుషునకు, ఓటుఆధికారము యిచ్చి, జనసంఖ్యపై బట్టి మాకు కొన్ని స్థానములు స్థిరపరచి ఎక్కడున్న యివ్వవలెనని శ్రీ గవర్నరు మెంటువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ప్ర॥ నల్ల దేవేంద్రుడుగారు.

ఉ॥ రాయలడు గంగయ్యగారు.

5. ఆదిమాంధ్రుల విద్యాభివృద్ధికి, యేలూరు మ్యూనిసిపాలిటీవారు, యేలూరు హైస్కూలునుండి ఆదిమాంధ్ర బాలబాలికలకు ఉచితముగా విద్యనొనర్చుచున్నారు. అదే ప్రకారం, మదరాసు ర జనాభానుయోగము అన్ని మ్యూనిసిపాలిటీ కమిషన్లు ద్వారా చేర్చుచున్న యేలూరు మ్యూనిసిపాలిటీవారి పద్ధతిని అనుసరించి, ఆదిమాంధ్ర బాలబాలికలకు ఉచిత విద్యాదానంచేసెదరని యీసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు. రాజమండ్రిలో స్థాపించబడిన శ్రీ పీఠేశ్వరింగం హైస్కూలునుండి, శ్రీ పంతులుగారు స్థాపించినది మొదలు ఉచిత విద్యాదానంచేస్తూ యున్నారు. అదేలా, యెలమిడెనుగూళ్ల వారు, తాలూకా జిల్లాబోర్డుల స్కూళ్లయందును చేర్చుకొని యందులకు కోరుచున్నారు.

ప్ర॥ నల్ల దేవేంద్రుడుగారు.

ఉ॥ రాయలడు గంగయ్యగారు.

లేబరుబోర్డు తీర్మానములు

6. ప్రతిజిల్లా లేబరు అఫీసరువారికి సహాయముగా సంఘసేవకై సీరంతము కృషిచేయుచున్న ఆదిమాంధ్ర అధికారుల సేవలకు ఒక లేబరుబోర్డును స్థాపించి దానిద్వారా నిమ్మజాతుల యభివృద్ధికి దృఢపరచి, యీ సభవారు లేబరు డిపార్టుమెంటువారిని కోరుచున్నారు.

ఉ॥ కె. వి. స్వామి.

అ॥ ఎల్. దీపదయాలుడు.

7. ప్రాతినిధ్యము. కాననసభలు, స్టేటుకౌన్సిలు సభలు. ఆదిమాంధ్రులలో మైనార్టీకి వలె ప్రతిపురుషునకును, స్త్రీకిని, అసిలో సంబంధములేకుండానే ఓటుయిచ్చు అధికారముండవలెననియు, యీనియనుబోర్డు మొదలు, స్టేటుకౌన్సిలు వరకు ఉన్న అన్ని సభలకు ఆదిమాంధ్రుల జనసంఖ్యకు తగినవిధమున ప్రతినిధులుగా యెన్నుకొనుయేర్పాటు చేయవలెననియు, సామాజికమైన పద్ధతులు పూర్తిగా తొలగించవలెననియు, యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

సహకార పరపతిసంఘములు

సహకార పరపతిసంఘములు ప్రతి ఆదిమాంధ్రులలోను స్థాపించి తద్వారా పరపతి, పశువులు, భాగ్యము, వస్త్రములు, నివేతనసంఘములు, తినుబండారములు లేవించి సహకార పద్ధతులైన స్వల్పపద్ధతితో కొన్ని వాయిదా మోద తీర్చుకొను పద్ధతిని ఆదిమాంధ్రులకు ఆర్థికసహాయ మొసంగవలయునని ఈ సభవారు దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

ఉ॥ చారి.

అ॥ బద్రి. రామకృష్ణయ్యగారు. యాతీర్మానము సభవారిచే ఆమోదించబడినది.

మిలిటరీ

9. పూర్వయుగములోను మహమ్మదీయ మహాయుగములోను ప్రస్తుత ఆంగ్లేయసరిపాలనలోను నైస్యముతో జేరి రాజభక్తినికావలెనని తమ యనివార్య ధైర్యశైల్యములు ప్రదర్శించుచు ప్రభుత్వమునకు సహాయపడుచుండు కాఖవారు గాన ఈ నిమ్మజాతులకు అయిదవవంతు ప్రభుత్వనైస్యములోను, పోలీసులలోను చేర్చుకొని నైస్యకేతులము సేర్వవలయునని దొరతనమువారికి ఈసభవారు నివేదించుచున్నారు.

అభ్యర్థులు—కె. వి. స్వామి, చన్నపురిరావు) అది ఆంధ్రసంఘము, కార్యదర్శి—చా. కృష్ణదాసు.

శుభాశుభ కార్యములలో మద్దతుపానము మాంసాహారము

10. శుభాశుభ కార్యములలో హింసాయంత్రమును కలనా కారణమునకు మాంసాహారమును మద్దతుపానములు వాడక శాంతయుతముగా కాకాహారమును మాత్రమే విందుగాబెట్టి చూడవలయునని ఈసభవారు ఉపశంభించుచున్నారు.

ఉ॥ మందూరు కృష్ణదాసుగారు.

అ॥ మంగళగిరి రాఘవదాసుగారు.

11. ఆదిమాంధ్రులలో కొన్ని తెగలకు వైద్యపృథి వంశవరంపరావచ్చునన్నది కాని తగిన శాస్త్రజ్ఞానము లేని న్నందున, ప్రభుత్వమువారు ఆయుర్వేదవిద్యార్థులకు కొన్ని స్కాలర్‌షిప్పులు ఏర్పాటుచేసి ఆదిమాంధ్రులలో వైద్యవిద్యను వ్యాపింపజేయవలెనని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ॥ మంగళగిరి రాఘవదాసుగారు.

అ॥ తాళ్లూరి జియ్యరదాసుగారు.

ఏకగ్రీవముగా సభవారిచే ఆమోదించబడినది.

12. ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రసిద్ధ యాత్రాస్థానములగు తిరుపతి, భద్రాద్రి, సింహాచలం, మంగళగిరి మొదలగు జేనాలయములలో యితర జాతులవలె మనమునూ సేవ్యగా ప్రవేశించి పాక్షును సంపాదించుటకు మనము సత్కృతహమును కొనసాగించవలయుననియు యందుకుగాను ఈ క్రిందివారిని ఉపసంఘముగా యేర్పడి కార్యవిధానము నిర్ణయించుటకు యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ॥ మందూరు కృష్ణయ్య.

అ॥ మంగళగిరి రాఘవదాసు.

13. విద్యాగంధములేక, అజ్ఞానమునకును, దారిద్ర్యమునకును గురియై, యుగములుగ, అక్యస్యాతంత్ర్యముగాని, సాంఘికభావముగాని, అధికనుఖముగాని, నైతికదృష్టిగాని లేని వారమై కాశ్యోత బానిసలుగ చూడబడుచున్న ఆదిమాంధ్రులను న బడు మేము, యీ మహాజనసభ యందు సహజేమై, ప్రభుత్వమువారిని తోడిపొందువులను, యితర మతస్థులను నీ జేతయులును, నిర్బంధించిత కేంద్రం విద్యావిధానమును మాకై శ్రమముగా యేర్పాటుచేసి మా యజ్ఞాన తిమిరమును తొలగించి, మాకు యీ మానవప్రపంచమును, ఉచితముగా స్థానములు మేము అలంకరించుటకుగాను తగిన శక్తి సామర్థ్యములను, మాకొసంగి, దేశభక్త్యదయమునకు లోకకల్యాణమునకు సహాయపడుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉ॥ తాళ్లూరి జియ్యరదాసు

అ॥ కుసుమ వెంకట్రామయ్య

14. ఆదిమాంధ్రులలో స్త్రీవిద్య బొత్తిగా అభావముగా నున్నందున ప్రస్తుతము కనీసము ఆంధ్రజిల్లాలన్నిటికి ఒక్కనూరుమంది బాలికలైన ఉచితభోజనపరికరగృహముల తత్వము నెలకొల్పవలెననిగా యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

ఉ॥ ప్రెసిడెంటి ఆదేశారాయణరావు

అ॥ మందూరు కృష్ణయ్య

15. హిందూమత వ్యాపకము కొలతకు, హిందూమతాభిమానులను, నిమ్మజాతులధర్మంపై పాటపడు మహనీయులను, ప్రచారకనిధినిగూర్చి ప్రచారకసంఘమును యేర్పరచవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ॥ కుసుమ వెంకట్రామయ్య

అ॥ గురక వెంకటేశ్వర్లు

16. ఆదిమాంధ్రులు ఉద్యోగబాధ్యత నిర్వహించగలిగిన ఏమాత్రపు ఉన్నతవిద్య అభ్యసించినను అట్టివారిని దొరతనము వారు తమ ఉద్యోగకాఖలోనికి తీసికొని వారికి ఉద్యోగము లిచ్చి ఆది ఆంధ్రజాతిని ప్రోత్సహింపవలయునని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉ॥ నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడుగారు

అ॥ ప్రెసిడెంటి ఆదేశారాయణగారు

17. (ఎ) నిమ్మజాతులకు అక్యంత స్వల్ప భూఖండములు మాత్రమే యిచ్చును. యీసంఘమువారిని భూస్వాములను చేయు నీతికాండని దొరతనమువారు తలంచుట అక్రమమని యీ సభవారి స్ఫుటాభిప్రాయము.

(బి) పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కలవరూడిలో సరప్రభుపాడు వగైరా స్థలములలోని కృష్ణాజిల్లా కలవరూరు తాలూకాలోను, ఇంకా యితర ప్రాంతములలోను, దొరతనమువారి చేతిలో నన్ను పెద్ద భూఖండములైనను జేతను నిమ్మజాతి అభ్యుదయ సంఘముల ద్వారా యిప్పించి ఆదిమాంధ్రులను వారి కృషి సంస్కరణములను ప్రోత్సహించవలెనని దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

ఉ॥ కుసుమ వెంకట్రామయ్య

అ॥ నూరికిల్ల వెంకటేశ్వర్లు.

18. ఆదిమాంధ్రసంఘములో జరుగు శుభాశుభకార్యములందు దానుట్లు వైష్ణవులు వచ్చి కల్పకండెను చక్క-బెట్టు వాడుకగలను. అట్టివారిలో చాలామందికి శాస్త్రజ్ఞానము మొదలగునవి కలిగి తెలియకపోవుటచే, శ్రీరామనాథాచార్యులవారి సేద్యము పెడతొవను యిచ్చుట, వచ్చుబడుల వద్ద బలవంతపరచుటయు, కల్లు మాంసాదులు తిచ్చి తమకు యివ్వవలెననిదనియు, కట్టుసారాయి కలకత్తెంకర్యమును నెలకొల్పి సంఘముకేధించుచుండుటయునైతే తలకును, అట్టి వైష్ణవ దాసులు తమ నైతికతపై చక్క-బరచుకొనవలయుననియు, అట్లు చక్క-బరచుకొనని పక్షమున అట్టివారిలో యెట్టివిధమున కార్యములు చేయించుకొనరాదని యీ సభవారు ఆదిమాంధ్రులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉ॥ కుసుమ ధర్మన్న

అ॥ రాయలడు గంగయ్యగారు

ప్రభుత్వమువారు ఆదిమాంధ్రులకు విద్యాభివృద్ధికికలు సలుపు కృషియందు, అనగా వారు ఆదిమాంధ్రులకు ప్రత్యేకముగా యేర్పాటుచేయు స్కూలుయందుగాని, వసతి గృహముల యందుగాని వమర్థులకై, విద్యావంతులగునట్టి ఆదిమాంధ్రులను ఉపాధ్యాయులుగను, సరికృపాములయందు వాడెనుగను నియమించుటయు, వానిపై నిరాకరణమునకు నెలకొల్పిన ఆదిమాంధ్ర నాయకులనీ నియమించుట మొదల. ప్రయోదాయకముగాని, ఆదిమాంధ్రులపై వికరముగకృష్ణము, విలయనచో అపకారము చేయుటకు కాదుకొనియున్న ప్రావీణ్యమును నియమించుట కేవలము నింద్యముని యీ సభవారు నిశ్చయించుచున్నారు.

ఉ. ప్రెసిడెంటి ఆదేశారాయణ.

అ. వేమరంగయ్యగారు.

20. అక్టోబరుమాసంలో ఆంధ్రదేశమునకు రాబోవు నైమను కమీషనువారికి, ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదిమాంధ్రసంఘమువారు ప్రత్యేకసన్మానపత్రము యిచ్చి వీరకృష్ణకుఖములు వారితో చేకృతములుగాను శ్రీ లేబరుకమీషనువారు ప్రత్యేక ఆహ్వానము చేర్పరచి, మాకు అవకాశము కలుగజేయుగలండులకు లేబరుకమీషనువారుని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ. న. దేవేంద్రుడుగారు.

అ. మంగళగిరి రాఘవదాసుగారు.

ఇందుకు ఉపసంఘముగా యేర్పాటు చేసినమొదట్లు.

(1) గంటామ సాకిడిగుత్తులు.

(2) వికాఖతల్లుం, దావుర్ల సదానందరావు.

(3) తూర్పుగోదావరికుసుమ ధర్మన్న పీఠాస్వామిగారు.

(4) పశ్చిమగోదావరి నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడు, రాయలడు గంగయ్యగారు.

(5) కృష్ణా, సుంద్ర వెంకయ్యగారు యం. ఎల్. సి.

ప్రెసిడెంటి ఆదేశారాయణగారు.

(6) గుంటూరు, మంగళగిరి రాఘవదాసుగారు యం. ఎల్. సి., తాంపిచర్ల వెంకటస్వామిగారు బెజవాడలింపిపేట.

10. నూరికిల్ల వెంకటేశ్వర్లు 11. కుసుమ వెంకట్రామయ్య 12. నల్లూరు వెంకటాచారి 13. కడపగంగాధర శివ, ఎం. ఎల్. సి 14. కర్నూలు, 15. బద్రి, 16. అనంతపురాం, 17. చిత్తూరు

తక్కినవారిని చేర్చుకొని అధికారియచే ఆంగీకరింపబడినది.

మొత్తము 20 మొదట్లు.

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఫేమిలీ వత్సరము

గజ్జ, చిడుము, మొలగజ్జ, చప్పి, మేసరములు, గాయములు మొదలగు సమస్తమైన చృత్కాగములకు అమోఘము. కొబ్బరినూనెతోగాని, పచ్చిపేతోగాని, వేసలైనుతోగాని కొడిగాకపుడుకలిపి రాయవలయును.

నోటికి తగిన భయములేదు. మంట, దురదగుడ్డులు దాగుపడుట మొదలగునవి లేకుండా రెండుపూతలతో తప్పక గణముకలుగును. వెల 0-4-0, గోలేటి వెంకట్రావు, సోలో ఏజంటు శ్రీగాంధీస్టోరసరి, అవిడి, గోదావరి.

పంచముని ప్రలాపములు

ఉ. శ్రీరమణీమహార! య - శేషజగజ్జననదీపియ! సం
సారపయోధిమగ్నజన - సంఘజనంబుల రక్షకా! వారి
భూరికృపాసముద్ర! యభు - భూధరవ్రతము, మమ్ము ప్రో
దియక

కొరికదీర్చరాజు; మది - గోలగ నెంచకు కంపధ్వంసకా. (1)

సీ. అంటరాదని వీరి - సన్మలగానె -
తోడిమావపు లన - మాటమలలి
అంటినంత నెతను - ఆత్మసృష్టికిభంగ
మొనగూడుననుచు నా - ననముమాడ్చి
దాడలఁ బోసీక - దాహంబు కొనసీక

ధర్మబుద్ధులందఱు - చక్కగదని
గోవధావలని - గుణహినులుగ నెంచి
గ్రామంబునకును దూ - రంబుజేసి

సీ. ధర్మభక్తులహాదీయ - ధర్మగతిని
తోడిజనులయ బాతుగ - దూరపరిచి
గుణగణంబుల నెంచక - కూరబుద్ధి
జన్మవారికి నేదిధి - నొసరుయేమి.

సీ. బహుకాలములనుండి - బాహ్యులగుని
దాబుదులవిలేక - నధములేరి
స్వాతంత్ర్యమా లేదు - స్వావిధివలనదా
దాస్యవృత్తిని జన - దాడిలేదు
పురబాహ్యులనుండి - పూర్ణాంధకారతే
బొరలును నెట్లంబు - బొందనయిరి
బ్రతుకఁ బోవుట బాటు - పడబ్రయ్యించిన

సీ. అల్పమయినట్టికృష్ణా - లమలకైన
గలదు నేర్పు గృహంతర-గమనమునకు
కడకునానిండ్రికలె - గలగదాయె
కరుణ; జన్మపాపమెగాని - కర్మగాదు.

ఉ. భారతమాతకుఁ గుతులు - ప్రాభవశ్రీహరిభక్తు లెల్లదా
ధీరతయందు నెవ్వరికి - దీనినవారలగాదు, నెవ్వరికొ
గౌరవప్రాత్రులయ్యున - గౌరవమందగ్రాసెబ్రహ్మ, మీ
దాదామానందంబులను-దారితమార్చిహర్ష మొప్పగాక.

సీ. మాద్రాదిజాతుల - కుదికడంచెన
మాంసాదులను దిండ్రు - మందమరిచి
పంచములను నట్టి - పామరహృదయాలై
చేసినచేపుత - చేసి చనిరి

ఆచారములుమాడ - నందరివొకరిరి
తిండిగుడువులలోన - రెండునొకటై
మతముబాడగనొక్క - మతమెయిరువురిదిని
హరిభజనంబుల - మార్గ మెసగు

సీ. భేదమేమియు లేకట్టి బీదజనుల
నవ్వుకవ్వంబులను బెట్టి - తిట్టనగునె
గుణంబులనట్టివారు మీ - పోదరులను
దాపుకేరిచి ప్రాపుడి - ధర్మమొప్ప.

సీ. తొలిగిపొమ్మన్నను - దూరముపోవుచు
గురుగౌరవము జూప - మరువరైరి
అంటరాదని వారి - ననతల దరిమిన
గురుగౌరవము జూప - మరువరైరి
ద్రోహంబు నెంచియు - దూరముబొమ్మన్న
గురుగౌరవముజూప - మరువరైరి
విద్య రాదని, వారి - వెడగులజేసిన
గురుగౌరవము జూప - మరువరైరి

సీ. కష్టవిఘ్నరూప కోర్చి - కఠినమైన
శిక్షలకు నోర్చియున్నట్టి - శీలమతుల
ఆదిమాంధుల రక్షించి - ఆపనియందు
పేరు పెంపుల బొందడి - ప్రియము మీఱ.

ఉ. రామనిజామనుండు రమ్యముగా జపించియావరం
ధామని సర్వకాలము-ధ్యానము పలుపు మండినట్టియా
పామరపంపకప్రణల ప్రాణపంబుగ జూచిప్రాచుటలో
శ్రీయతులైన మీరలను-శ్రేష్ఠతమంబగు నుద్యమంబగుక.

చి. ఇతరమతెలులన్నియును-నెవ్వనిజూచియు, నాదరించి
యొక, పతతమున్నేవాభావములు చాలగ జూపుచు నాత్మకుది
తో, మతమున జేర్చియొక మడిని మర్యములేక భుజింపనిత్తు
మతమున కెట్టి హింసదళ కట్టెనో తోచదు మాధవా! హరి!

సీ. కడజారివారింబ గలసిభుజింపద
నడువలేదు మనంబు నొమ్మకొనగ
పలికియె యిగమమేము పంచమృతలతో
స్నేహంబు లేప్రాదు నేయడనను
చెప్పియెలు (మమేము చేరి మాధులతోడ
పొందుగా వియ్యంబు లందుడనుచు
అడియెలుగలమేము అంత్యవర్ణ జాలను
విందునెట్లెలకు రావింపుడనుచు

శ్రీ దుర్గా ఆమె చూర్మ-బెజవాడ

విక్టోరియా పబ్లికు హాల్ లో

శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజా సర్వజ్ఞకుమార కృష్ణయ్యచేంద్ర బహద్దూరు జమీందారిగారి
యాజమాన్యమునను, సమతుల్యమునను.

2. రత్నావళి

8-8-1928 బుధవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు

3. శ్రీకృష్ణతులాభారము

9-8-1928 గురువారము సాయంకాలము 6 గంటలకు

ప్రదర్శించెదరు.

పాత్రధారులు:-

1. నాట్యచార్య యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు-వత్సరాజు, కృష్ణుడు.
2. నటకావతంస స్థానం నరసింహారావుగారు-నత్యభామ, (తులాభారము.)
3. రంగమార్తాండకపిలవాయి రామనాథశాస్త్రిగారు-నారదుడు, (తులాభారము.)
4. గానబాలనరసయ్య కే. రఘురామయ్యగారు-రత్నావళి, (సాగరిక) (రత్నావళి.)

శ్రీయుతులు వి. నరసింహశాస్త్రిగారు-కవుతా ఆంజనేయులుగార్లు మున్నగు సుప్రసిద్ధనటులు
పలువురు ప్రధానపాత్రలను ధరింతురు.

ఆర్. కే. రావు, గా. కార్యదర్శి.

గీ|| వికమత్సయ జూపిన నంతెచాలు
సహజసద్భావములు చూపి సానుభూతి
వెల్లడించియు మా కన్ని వేరలందు
ప్రాత్యుపాత్సల్య లై యుంబు భవ్యమగును||

బద్దెల రామకృష్ణయ్య,
కార్యదర్శి, ఆంధ్రదేశ ఆదిమాంధ్రమహాజనసభ,
గుంటూరు.

5వ ఆంధ్రదేశ ఆదిమాంధ్రమహాసభ-గుంటూరు

సీ|| ఆదిమాంధ్రులలోన, ఆచార్య లనదగు
నిత్యశ్రీవైష్ణవ నియమపరచు
చందూరువంశమున, గుసికంబుగ బుట్టె
కంకయశ్యావర, విమలయశుడు
నేపాశ్రమంబులో జేరియు బహునాథు
పంచమనేపయే బరవుచుండె
కాసనసభలోన నోపింపవలెను
నిమ్మజాతులనే నెపుడు జేయు.

తే|| ఆర్ ఇందియా కాంగ్రెసు మొంబరె యలరె నితకు
జిల్లయెడ్డుకేవనల్ కాన్సిల్ మరీ జిల్లాబోర్డు
తాలూకా యూనియన్ బోర్డు తరుగులేక
యెన్నియెనియు, పదవుల నలికినాడు.

2. ఉ|| శ్రీసతికునికయె యమితనీరుచే విలసితమైవెలంగు
గుడివాడకు కృష్ణమండలము, కుసికవాసమనేన ఆశ్రమం
బజనొక సంసాపితముచేయబడెనటరామచంద్రచేక
కడువడి శ్రీహరిభక్తుడు గామతసిఘననెల్ల వేరలక! 2.

తే|| ఆదిమాంధ్రుల కెదవ ఆంధ్రసభయు
అభ్యుదయముగోరి అత్తపపు డడులేక
జరుకుబడుచుండె జకులార జయముగోరి
హరివరలున వెల్లి ననవరతము.

చుండూరు కృష్ణదాసు
మల్లవరం, కృష్ణాజిల్లా.

కళావంతుల సరిస్కరణము-ప్రముఖుల సహాయము

ది 29-7-28 లేదిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయకళావంతుల సంఘ
సంస్కరణ మహాజనసభ కన్ని విధములను సహాయము చేయుట
యేగాక నమగ్రహ ప్రేమాత్మాహములతో భోజనంబిడి గౌర
వాశోగ్య వివాహ సుజీవనములు లేకనగిక్ష్మకరంపర లక్షధ విం
యచున్న దేవదాసీల సాంఘిక సంఘసంస్కరణమునకు, దేశీ
యుల ధన గౌరవాశోగ్య వివాహసంసారములకు కాపాడుట
కును, దేశీకళంకము దీర్చుటకును, అన్నివిధములను సహాయ
వడిన శ్రీయత నడింపల్లి నరసింహారావుపంతులు, గుండూరు
రామచంద్రరావుపంతులు, మానికొండ సత్యనారాయణపంతు
లు, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సహకారావ్యవసంఘసభ్యులు, నీ సం
స్కరణయందుండు ప్రయత్నముచే అన్నిభర్తులను తామే ధరించు
కొని యీ సంస్కరణము జయముబొందు నువదేశ మీసాంఘి
కులకుజేసి యీ యవసరసభ కధ్యక్షత వహించిన శ్రీయత
వి. రామదాసుకుంతులుగార్ల కీ యాంధ్రరాష్ట్ర కళావంతుల
సభకరవున కృతజ్ఞ తాపూర్యవందనము లర్పించుచున్నాను.

దేవదాసీలగురించిన దాక్షర ముత్తులశ్రీరెడ్డిగారి బిల్లును
నామోదించవలయునని మద్రాసు చట్టసభ్యులనుగోరుచు తీర్మా
నించిన ఆంధ్రదేశ సంఘములవారికిన్

(వస్తువే కళావంతుల సంఘసంస్కరణ పరిశీతులనుసం
గ్రహముగా నివేశించిత 872, 873 వి. పి. సీ. పెన్షనులక సవ
రణను నేటుపథలో శ్రీయత వి. రామదాసు పంతులుగారు
పెట్టినట్లు యెసెంట్లీశాసనాదా తాము బెట్టి యాబాతినుధరించ
వలయునని ప్రార్థింపగా యీ సంస్కరణమునందుండు వారి,
నిజప్రేమను నాకు దెలిపి తప్పక నా సవరణను యెసెంట్లీలో
పెట్టుదునని వాగ్దానము లర్పించుచున్నాను.

విద్యావంతులు పెక్కుసంఖ్యనీయులగు శ్రీయత కే.
వి. రెడ్డిశాయుడుగారు మద్రాసు ప్రెసిడెంటులో జనీవా సభ
కెమ్మకొనబడినవా రొకరుంటు కు భావనాము. అనాశోగ్యవ్యభి
చారవృత్తు లీ దేశీయులనెల్లు బాధించుచున్నదియు జనీవా సభ
లో చక్కగా దెలిపి నతికష్టముల పాలుచేయుచున్న నీరెండు
వృత్తుల నశింపచేయుటకు తగిన పని చేయుదునని యుమారు నాలు
గుజనముల క్రితము తమకు మద్రాసులో జరిగిన సానుభూతి
సభలో మాట్లాడించిన రెడ్డిశాయుడుగారిని నా సభవారు కొని
యాడుటయేగాక దేశీయులెల్లరు వారికి సానుభూతిని చూపక
మానరు. దేవదాసీల సంస్కరణ కాటంక మైన పద్ధతులన్నింటిని
జనీవా సభలో దెలిపి దేశీకళంకమును దీర్చి దేవదాసీల సంస్క
రణ జయమునకు తోడ్పడవలయునని శ్రీయత కే. వి. రెడ్డి
శాయుడుగారిని యీ సంఘముతరపున, ప్రార్థించు చున్నాను.

గుంటూరు నాగభూషణం,
రాష్ట్రీయ కార్యదర్శి.

గిద్దలూరు- కలరా

ఈ గ్రామంలో కలరా మిగుల భయంకరముగా నున్న
ది. నేటివరకు మొత్తముమీద గుమారు 120 మందికి యీ జా
డ్యము సోకి అందులో సగముమంది మృత్యువువాత బడిరి. నై
ద్యశాకర్యములు బాగుగాలేవు. యూనియన్ వారి సహాయము
లు ఇతర ఆధికార సంఘముల సహాయములు విశేషముగా
లేవు. గొప్ప ఉద్యోగములు సర్కూల్ పోదగినవారు.
వారివారి కుటుంబముల సౌకర్యార్థము పరగ్రామములకు పారి
పోవుచుండిరి. గ్రామంలో చాలమంది ఊరువదలి వెళ్లిపోయిరి.
బీదల సౌకర్యములను విచారించువారు లేరైరి. కలరాజాతిమం
దు కొంతమందికి వేసిజారు. అందులో యెవరికిని యీకలరా
వ్యాధి సంభవించలేదు. ఈలోజన కొంత నెమ్మదిగా ఉన్నది.
గ్రామంలో సడదు వ్యాధి తగిలినవారిసంఖ్య తగ్గిపట్టుగా కాన
వచ్చుచున్నది.

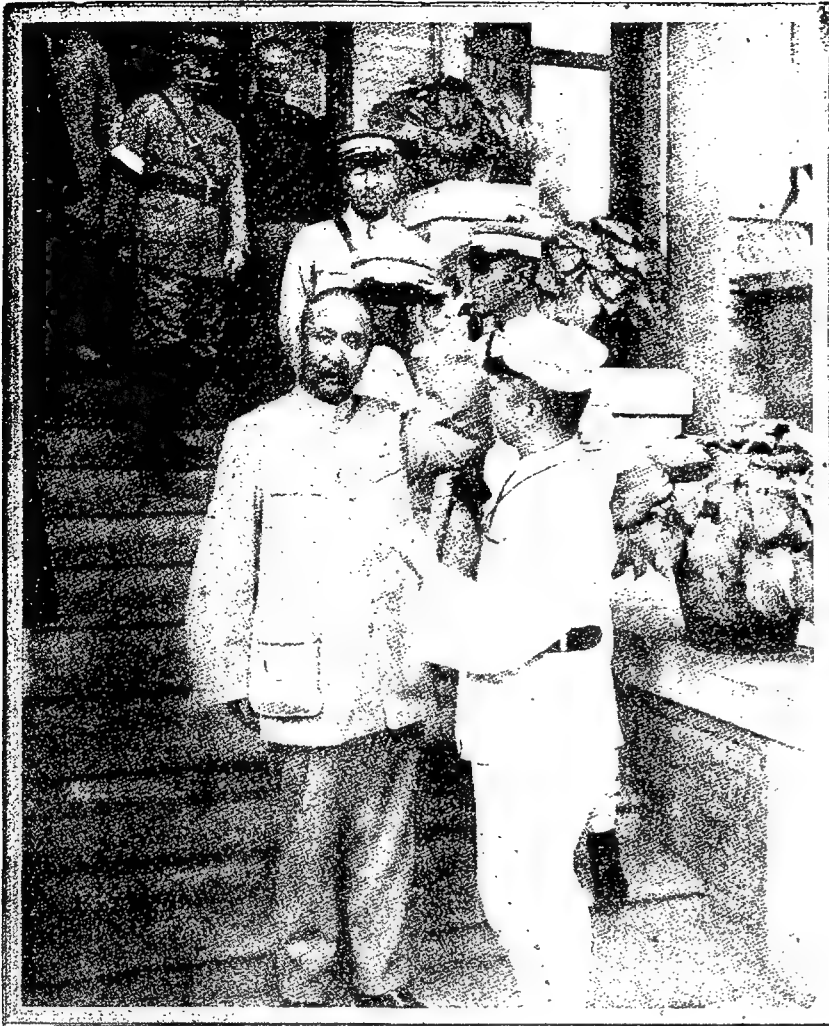
అయితే యీ గ్రామంలో నుండు బీదలపొలిటి గ్రెయూ
ర్లున్నట్లు, ఈతాలూకా కచ్చేరిలోనుండు గుమాస్తాగారైన
కే. టి. రంగాచార్యులుగారున్న, ప్రజలు ప్రాక్తివనరు దా||
గోపాలకర్మ ఎల్. ఎమ్. పి. గారున్న యెంబట్టు కర్మగారున్న
యీవీదలయందు చాలా యసురాగముగలవారై పదరు బీదలకు
యీవ్యాధి సంభవించినచోట్లకు వెళ్లి వారికి మందులు, గంజి
మొదలుగా గలవి వారికి యిచ్చి, తమదేశావృత్తు కేకకుండా
డబ్బునకూడ నెలపుచేసి గ్రామజనులపేర్లను మోత్రు లైరి.
వారికి దేవుడు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యముల విచ్చుగాక! మద్రా
సు ప్రధానమంత్రిగారు 4 లేదిన యీగ్రామమీదుగా వెళ్లు
చు రినిన్ని వారితో ప్రజలు సడరు కలరావిషయమై కైద్య
సహాయముకొరకు వారిని జూచుటకు ఏర్పాటు చేసికొన్నట్లు
తెలియుచున్నది.

(బక విలేఖరి)

నాటకముల రాబడినుండి కొంతసామ్యము గోవిందరావు
నాగు ధర్మకార్యములకు వినియోగించుటయును ప్రకంఠనీయ
ముగ నున్నది. శురభికాటక ప్రమాదము చిరకాలము వర్ధిల్లి
నాటకకళాభ్యుదయమునకు దోహదములకు భగవంతు
ప్రసన్నుడైనాడనిగాక!

శుభ్రులని నాటకసమాజమువారు నేటి నాటకమున నా యుగవర్తకుడైనను ప్రదర్శించి నన్ను గౌరవించినందులకు కృతజ్ఞులను చెబుతున్నాను. ఈ నాటక సమాజాధిపతులు గోవిందరావుగారు నాటకకళాభ్యుదయమునకు చేయుచున్న ప్రయత్నములు ప్రశంసనీయములు. నేను 40 ఏండ్లకు పూర్వము సంఘాతమునందు చదువుకొనునపుడు నాటకసమాజములు క్రొత్త గ నేర్పరచినవి. అప్పుడే యూరియందు నాటకప్రదర్శనములను నేటి మాదియుంటిని. నాచిన్నతనమునందు నేను కొన్ని నాట కములందు వేషములను వేసేయుంటిని. అప్పటికిని ఇప్పటికిని నాటకరంగమునందు విశేషమైనమార్పులు గలిగినవి. ఆమార్పులు నేటి ప్రదర్శనమునందు గోచరమగుచున్నవి. మనదేశమునందు నాటక సమాజములు సామాన్యముగను విలసనసమాజములగు నున్నవి. ఏయిబిగ్రాడులో ఏబిసిగ్రాడులో వారికి పీఠైనపుడు నాటకములను ప్రదర్శించి ప్రజల కానందమును గలుగజేయు చుండెరి. ఇట్టి నాటకసమాజము లిప్పటికిని గలవు. కాని అన్ని కళలనలనే నాటకకళయను చిరతరతాభ్యాసమువలననే అభి వృద్ధిని బొందగలదు. అభ్యాసము లేకను కేవలము విలాసార్థముగను అభ్యవేషము వేసెడినాటకము లానందమును గలుగజేయుచు న్నను బలపంపదుగలిగి వికసింపజాలవు. నాటకమును వృత్తిగ నవలంబించిన నులభినాటకసమాజము క్రమశిక్షాసమును బొందు చున్న విధమును నేటి సామ్రాట్రి ప్రదర్శనము విశదము చేసినది. సామ్రాట్రి ప్రసంగించినయనలి రసానందము గలుగునటులు పుష్కలహాసమును జేసినది. నాటకకళాప్రదర్శనము నులభి త్తైవలించునము గారు. ప్రతిభాపంతులు మాత్రమే రసానంద మును గలుగజేయుటకు సమర్థులు. చిరకాలాభ్యాసము లేకను కళాప్రదర్శనమునందు నైపుణ్యముగలుగజాలదు. నాకు నాటక కళయందు కొంత యభిరుచి గలదు. నేను బొంబయినగరము నాటకములను జూచుచుండెడివాడను. వర్తమానకాలమునందును చెన్నపురియందు బాంధ్రనాటక సమాజములు నాటకములకు ప్ర దర్శించునపుడు నాటకప్రదర్శనములను జూచి నేనానందించు చుండును. ఆంధ్రనాటకములను జూచుటయందు నాకు నలవ జేంద్యయనిభవము గలదు. ఆ యనుభవమువలనను నాటకకళ మన దేశమునందు విశేషముగ నభివృద్ధిని బొందవలసియున్నదని తోచుచున్నది. నాటకములందు పురుషులు స్త్రీలు పాత్రలను ధరించుట యాచారముగనున్నది. పురుషులెంత ప్రయత్నించి నను స్త్రీలవలెను శృంగారకరుణారసములను విలాసముగను ప్ర దర్శింపజాలర. అదేవేషమును ఆదవారే ధరించుట నాటకకళా భ్యుదయమునకు సాధనముగ నున్నది. పాశ్చాత్యదేశములందు స్త్రీలు నాటకములందు వేషములను వేయును గౌరవింపబడు చున్నారు. ఇకపర్థులు పండితులు ప్రభువులు వారితో గలిసి ఘుజింపుచు గౌరవింపుచున్నారు. శ్రీమతి ఆ. లెనాపెత్రి మొదలగునటుల పరిత్రమ నటుల కింగ్లాండునందుగల గౌరవమును విశదముచేయుచున్నది. మన దేశమునందు నాటకకళకు గౌర వము లేకపోవుటవలననే మంచివారు నాటకరంగమునందు ప్రవేశించుటకు జంకుచున్నారు. సంసార ప్రవృత్తియందు దుఃఖోపశమ మును గలుగజేయ నానందమును గలుగజేయుటకు నాటకములు మంచిసాధనములుగ నున్నవి. నాటకవృత్తి నవలంబించి మన బాంధవమును గలుగజేయుగలనాటకసమాజములనునటులను గౌర వింపబడుటను ప్రోత్సహించుటయును మనధర్మమై యున్నది.

శుభ్రులనాటక సమాజాధిపతులు గోవిందరావు గారు నాటకప్రదర్శనమును వృత్తిగను జేసికొని నాటకకళాభివృద్ధికి చేయుచున్న ప్రయత్నము ప్రశంసనీయము. వీరకుటుంబ మంతయును నాటకవృత్తి నవలంబించుచున్నది. వీరికుమార్తెలును అల్లు ండు బంధువులును నాటకవృత్తి నవలంబించుచు నాటకకళా భ్యుదయమునకు సహకారదర్శకలగుచున్నారు. ఈ నాటక సమాజ సభకు స్త్రీలు స్త్రీవేషములనే కాకను పురుషవేషములను గాడ వేయుచు పౌరద్యము గాను పాత్ర యేషమును జేయుచున్నారు. అకల్లెండు సామ్రాట్రినత్యంతం పాత్రలను ధరించి మనోహరము న ప్రదర్శించిరి. యమపాత్రను ధరించిన బంగులూరి శోభి

యన్ హిస్టోరియన్ గారు

చీనా జాతీయపక్షనాయకులలో నొకరు. చాంగ్ క్వాన్ లిన్ గారి తదనంతరము పెకింగు నగరమున నేర్పడిన జాతీయపక్ష ప్రభుత్వ మేర్పడెను. యన్ హిస్టోరియన్ గారు పెకింగు గవర్నరుగ నియమింపబడిరి. పురపాలననిబంధనలగూర్చి పోలీసు అధికారితో సంప్రతించుచున్నారు.

ఆంధ్ర స్త్రీవిద్యార్థిసంఘము

ఏర్పాటుకావలెను

పి. పారిజాతమ్ కన్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— గత నాలుగైదేండ్లనుండి మద్రాసులో 'ఆంధ్ర విద్యార్థిసంఘము' అనుకేర నొక సంఘమున్నదనియు ఆసంఘము చాలవరకు ఆంధ్రవిద్యార్థుల శ్రేయస్కరించున పనిచేయుచున్నదనియు నందరకును తెలిసిన విషయమే. ఈ సంఘపు కార్యదర్శులైన సారలు కొరిసను వివిధ పాఠశాలలందు విద్య నభ్యసించుచున్న ఆంధ్ర స్త్రీ విద్యార్థులు యీ సంఘము నెడల తగినంత అభిమానమును గలపరచుచులేదు. స్త్రీ విద్యార్థులీ ముఖ్యము సంఘమునందేగాక తదితర మహిళా సభలయెడలను కూడ ఏవగింపు కలిగియున్నాడు.

విద్యార్థులను ఒక సంఘముగానికి చేర్చి పరస్పరసహాయ భావములను వారీయం దభివృద్ధిగాంచుట వారీయభిప్రాయములు ఆదర్శములు యింకొకరికి వెలిబుచ్చుచుండుట వారీయందు వికాసమును పెంపొందించుట మున్నగువి విద్యయొక్క ముఖ్య భిప్రాయములలో కొన్నియనుటకు సందియములేదు

ఆంధ్రులలో నడువసేర్పిన స్త్రీలు బహుస్వల్పము. ఆ

స్వల్పసంఖ్యకులలోను అధికసంఖ్యకు లిట్టి సంఘములందు పాల్గొనుటలేదు. ఈ నగరముం గల ప్రధాన ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘములో చేరుటకు స్త్రీ విద్యార్థులకు ఇష్టములేనట్లు ఆకు భవమునలన దెలియుచున్నది. కావున ఆంధ్ర స్త్రీవిద్యార్థి సంఘము నొకదానిని ప్రత్యేకముగ ఏర్పాటుచేయుటకు ఉత్తే శింపబడెను. ఇట్టి సంఘములో ననేక పాఠశాలలందును, కాలేజీలలోను విద్య నభ్యసించుచుండిన విద్యార్థికులు సభ్యులుగ చేరవచ్చును. ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘమున కిదియొక కాళిగనుండును. ఆంధ్ర విద్యార్థిసంఘములయందు విద్యార్థుల యొక్కయు, విద్యార్థిమలయొక్కయు హక్కులు, లాభములు పొందుటకు యీ సంఘములద్వారా అందోళనచు జరుపబచ్చును అదియు గాక ఈ విద్యార్థిని సంఘమువారు చీవలగు తమ సోదరవిద్యార్థికులను సువిధమున సహాయమును గూడ గావింప నవకాశము కలుగును.

పై సూచనను అంగీకరించినవా రెవరైనను యీ విషయమున తమకుదోచినసూచనలను గావింపవచ్చును. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లీ క్రిందివిధ సామాను వ్రాయవలెను.

మిస్. పి. పారిజాతమ్

రిజిస్ట్రేషన్
మద్రాసు.

(వెంకటవిల్ల)

నె 15 న వెంకటచల మొదలిపిడి

బార్డోలి సత్యాగ్రహమున గుజరాతుస్త్రీలసహాయకు మిక్కిలి ప్రోద్బలముగ నున్నది. జయిలునకు బోవ సిద్ధముగనున్నట్లు పాటలు పాడుచు ఉద్యమప్రచారము జేయు సెజవాడుగ్రామ స్త్రీల బిందుగాననగును.

బ్రాడ్ గారు (ఇంగ్లాండు)

భారత రైల్వేకార్మిక సమావేశమునకు ఇంగ్లాండునుండివచ్చిన బ్రాడ్ గారిని ద. ఇ. రైల్వే కార్మిక నాయకు లగు రామస్వామి అయ్యంగారు, తదితరులు స్వేషనువద్ద సన్మానించిరి. (ప్రె. ఫా. పీ.)

'ఇండియను సివిలుసర్వీసు'

పోటీ పరీక్ష

ప్రభుత్వ ప్రకటనము:— ఇండియను సివిలుసర్వీసు పోటీపరీక్ష 31-1-1929 తేదీన ఢిల్లీలో జరపబడును.

ఈ పరీక్షాపద్ధతులు 31-7-28 తేదీ గల భోర్డు వెంటు బార్డి గెజటునందు ప్రకటింపబడెను.

సిలబసు, రెగ్యులేషన్లు తెలుపగల కాగితములు, దరఖాస్తుపాత్రములు ప్రభుత్వ ముద్రబాలయ నూపరింపెండెంబు గారికి వింటువిల్డింగ్సు, నాదాను వ్రాసిన బడచుగలరు.

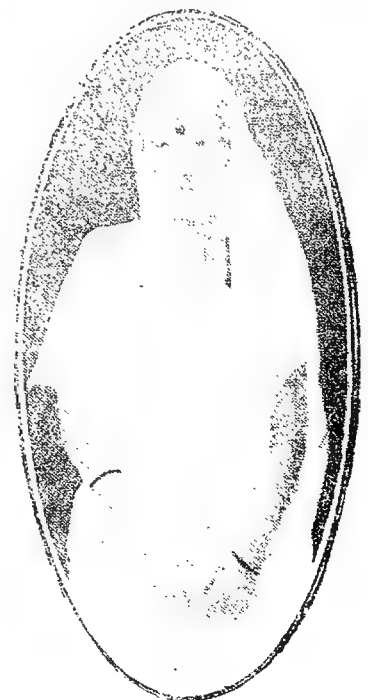
కీ! శ్రీ! ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారి నిశికి 9-8-28 బాపట్ల హాలులో గురువారం.

శ్రీ ఆంధ్రనాట్యసభ, బాపట్లవాడు
బ్ర॥ శ్రీ! తిరుపతి వెంకటేశ్వర్లులచే రచించినబడిన

శ్రీ కృష్ణ రాయ బారం

నాయంరెడ్డి గారిచే

మేనేజర్ కమిటీ.

బార్డోలి సత్యాగ్రహము

మిస్ మితీచేను పెటటుగారు

బాంబాయి గవర్నరుగారితో సూరతునందు సంప్రతించిన రాయబారివర్గములో సభ్యురాలు.

బార్లీపరిష్కారము

ప్రభుత్వమువారును ప్రజలును సరిసమానస్థానములందు నిలిచి ఒకరికొకరు లొంగుటచే గాక పరస్పరపు సంప్రదింపు మూలమున పరిష్కరించుకొనిన వ్యవహారములలో బ్రిటీషు పరిపాలనాచరిత్రయందు బర్లీ యొక్కటియే ప్రాముఖ్యముగ గనుపట్టుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు నిరూపించిన సత్యాగ్రహ సాధనమును నల్లభాయి పటేలుగారు సరియగు మార్గమున నడపించి రయితులందఱియున్న చైతన్యత్యాగశక్తులను పైకి తేగలిగిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి పుడంగికరించిన రాజీమరతులను వారిదవరకు గూడ నంగీకరించుటకు వీలుండెను. కాని ప్రతిష్ఠ యడ్డమువచ్చి సమాధానము నింతకాలము విలిపివైచెను. అంగీకరించిన మామరతులను పదునాల్గు దినములలోపల నంగీకరింపును. తేనియెడల ప్రభుత్వమువారు తమశక్తుల నన్నిటిని వినియోగించి లిమి యధికారమును నిలుపుకొందు రని బొంబాయిగవర్నరుగారు జూలై 23 తేదిన బొంబాయి శాసనసభలో నుచిరి. బర్లీలో శాసనసభ్యులము జరుగుచున్నదనియు, చట్టవిరుద్ధముగు నిట్టిచర్యను ప్రభుత్వమువారి రెంతమాత్రము సహించజాల రనియు గవర్నరుగారు స్పష్టపరచిరి. వికటరుటనుగారు ఉన్నతస్థానము నధిరోపించి బర్లీ యుద్యమమును నులిమివైచుటకు సర్వసన్నాహములు గావింపబడె నని వెల్లడిజేసిరి. బొంబాయి గవర్నరు గారు సిమ్లాకు బోయి రాజప్రతినిధిగారితో సంప్రదించి తిరిగివచ్చిన పిమ్మట పరిస్థితులు చీకట్లచే నావరింపబడెను. మేఘములు దట్టముగ గ్రమ్ముకొనెను. ప్రతిష్ఠయనుపెను భూతము అగ్రస్థానము వహించినటుల దోచెను.

ఇండియామంత్రిగారు అధికారప్రతిష్ఠ నేతీరున నయినను నిలుపగోరను వదంతులు వ్యాపించెను. వికటరుటనుగారి ప్రసంగ మిట్టియూహ కనుకూలముగ నుండెను. ఇందుకు దోడుగ నర్ మైకేలు ఓడ్డయరు మున్నగు శకునపక్షులు, బర్లీయుద్యమము కేవలము ఎచ్చుపన్నులకు సంబంధించినదిగాదనియు, గాంధీమహాత్ముడు తిరిగి అసహాయోద్యమమును ప్రవేశపెట్టి పన్నుల నిరాకరణమునకు ప్రజలను సంసిద్ధపరచుచున్నాడనియు, అందుచే బలహీనత నేమాత్రము జూపక ప్రభుత్వమువారి యుద్యమమును అణచివేయవలయు ననియు, బలుకసాగిరి, పార్లమెంటునం దిట్టి ముఖ్యవిషయమై ఎట్టిచర్యజరుగ లేదు. మహాత్మునకును, పటేలుగారికిని సమాధానము గుదురునను ఆశ లేకుండెను. కాని, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు దూర మాలోచించి,

పరిష్కారమున కంగీకరించుట యోగ్యముగనున్నది. ఇట్టి చర్యవలన, ప్రభుత్వప్రతిష్ఠ తగ్గుటకు మారుగ, ఎచ్చినది. ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరచుటకు ప్రభుత్వము సంసిద్ధతను జూపునపుడే, ప్రజలును ప్రభుత్వముపట్ల నమ్మకము జూపెదరు. లా-ఆర్డరులను రక్షించు మార్గ మిదియే. తమ ప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనుటకు ప్రభుత్వమున కింత కన్నను నుత్తమ మార్గ ముండబోదు. ప్రభుత్వమువారు ఇంకను ఎక్కుడు తీవ్రనిర్బంధముల నవలంబించినను, బార్లీ రయితులు చలించెడివారు గారని స్పష్ట మయినది. నిర్బంధములవలన, రయితులయుద్యమము నకు మరింత బలము గలుగును గాని, అయ్యది ప్రజాపజాలదు. ఈసంగతిని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గూడ కనిపెట్టి యుందురు. బార్లీ పరిష్కారమునకు తోడ్పడిన నర్ చునిలాల్ మెహతా, మంత్రి దేశాయి, సూరతు శాసనసభ్యులు, మున్నగు ముఖ్యులు అభివందనీయులే గాని, రయితుల నిరుపమానములగు త్యాగములు లేనియెడల, శారవప్రదమగు పరిష్కారము గుదిరేడిది గాదని చెప్పవచ్చును.

అన్నిటికన్నను, సత్యాగ్రహసాధనము ఉత్కృష్టసాధన మని, బార్లీయుద్యమము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. సత్యమును, అహింసను ఏయుద్యమ మాధారపరచికొనునో, అది తప్పక జయముగాంచును. సత్యాగ్రహవలంబులచైతన్యమతిశయించును. విజయానంతరము, ఉభయపక్షములకునుమధ్య మనఃస్పర్శలు జెరుగుటకుమారుగ, నఖ్యము పెరుగును. పరస్పరానుమానములు తొలగును. దౌర్జన్యమార్గ ములు గాక, తదవలంబుల చైతన్యమును కోల్పోనజేయును. ఎక్కుడు బలము గలవారు తక్కువభాగము గలవారిని సులభముగ నణచివేయగలరు. ఏపక్షము గెలిచినను, మనఃస్పర్శలు బలమై అవి చాలకాలమువరకు రాజుచునే యుండును. అశాంతి వ్యాపించియేయుండును. దౌర్జన్యమార్గ మొకమారు విఫలమయినపిమ్మట, అది తిరిగి తలయెత్తజాలదు. ధర్మబద్ధముగు భారతవర్షమున, సత్యాగ్రహమే అవలంబనీయ మనియు, దౌర్జన్యము నైతికధర్మమునకేగాక, స్వలాభమునకు గూడ భంగకరమనియు గాంధీమహాత్ముడు బోధించెను. ఇతరవోటుల నవలంబించిన సత్యాగ్రహ పద్ధతులు, మహాత్ముని ఉపదేశములను తిన్నగ ననుమానమునకు దేలేదు. సత్యాగ్రహపద్ధతులయందు సుశిక్షితులై మహాత్ముని పద్ధతులందు పూర్ణవిశ్వాసము గల వల్లభాయి పటేలుగారిచే నడుపబడి, మహాత్ముని హితవును తరుచుగ గైకొనిన బర్లీ రయితులు తమధర్మమును నిష్కర్షగ నెరవేర్చి, హిందూదేశప్రశంసకు పాత్రులయిరి. భారతీయులెల్లర సానుభూతిని బడయగలిగిరి. తుదకు అధికారహృదయమునందు గూడ పరివర్తనము గలిగింపగలిగిరి. తమభూములు పోవుచున్నను, తమను నిర్బంధముల పాలేయు చున్నను, బార్లీరయితులు ఎట్టి అసహనమునుగాని, పరితాపమునుగాని చూపక, ధర్మాచరణపరాయణులై నిలువబడి, భారతభూమికి మార్గదర్శకు లయిరి.

సత్యాగ్రహము స్వత్వరక్షణ కొకమార్గము. అంతియగాని, విరోధమును సాధించుటకుగాని, ఇతరులను నష్టపరచుటకుగాని, పూనుకొనదు. సత్యా

గ్రహవలంబులు తమ త్యాగశక్తివలనను, బాధానభవదీక్షవలనను, ప్రతిపక్షులను సరియగుమార్గమునంకకు మరల్చి బ్రయత్నింతురు. ఇట్టిపద్ధతి దక్షిణాఫ్రికాలో జయప్రదముగ నవలంబింపబడెను. తిరిగి బర్లీలో తేత్రమునం దీపద్ధతికి పూర్ణవిజయము గలిగెను. సత్యాగ్రహము నవలంబించువారు ఇతరులపై ద్వేషము జూపరు గావుననే, ఏమాత్రము అవకాశము లభించినను గౌరవప్రదమగు రాజీకి బూనుకొందురు. కేవలము ప్రతిష్ఠవై వారు నిలువబడరు. అవకాశము గలిగినపుడు, వల్లభాయి పటేలుగారు ప్రభుత్వసభ్యులతో సంప్రదింపుటకు వెనుదీయలేదు. సత్యాగ్రహపు సరిహద్దు లెంతవరకు గలవో, పటేలు ప్రభుత్వము గుర్తించిరి. గౌరవహీనమగు సమాధానమునకు లొంగి, తమ యుద్యమమును విడనాడుట ఎంతదోషమో, శారవప్రదమగు సమాధానమునకు వీలుగలిగినపుడు దానిని చేపట్టకుండుటయు అంత దోషమేనని వీరు గ్రహించిరి. ప్రాతరేటు చొప్పున పన్నులను చెల్లించుటకు రయితులెప్పుడును సంసిద్ధులుగ నున్న సంగతి ఎల్లరెరిగినదే. కొత్త ప్రాతపన్నులకును గల భేదమును రామచంద్రభట్టుగారు డిపాజిట్టు జేసిరి. వల్లభాయి గారు కోరిన నిర్బంధితుల విడుదలయు గ్రామోద్యోగులకు తిరిగి యుద్యోగముల నిచ్చుటయు ప్రభుత్వస్వాధీన మయిన భూములను తిరిగి యిచ్చివేయుటయు జరుగును.

వేలములో కొనినవారుగూడ భూములనుతిరిగి యిచ్చివేయుటకు సమ్మతించిరి. పటేలుప్రభుత్వము మొదటినుండియు రివిన్యూఉద్యోగివిచారణ పనికి రాదని చాటుచుండిరి. న్యాయాధిపతి విచారణ గోరియుండిరి. ప్రభుత్వమువారి పుడున్యాయాధికారి విచారణకు సమ్మతించిరి. వీరినిర్ణయమే ఖాయముగ నుండును. రివిన్యూ యుద్యోగి సలహాదారుడుగ మాత్రముండెను. విచారణలో రయితులు న్యాయవాదులను నియమించుకొనవచ్చును. ప్రభుత్వసాక్ష్యమును క్రాసుపరీక్షచే పరిశీలింపవచ్చును. పరిష్కారము గుదురుటచే సత్యాగ్రహము విడనాడబడెను. విచారణలో తేలవలసిన ముఖ్యసారాంశములు నిరూపింపబడినవి. లాండు రివిన్యూ కోడుకు అనుగుణముగ రివిన్యూ పెంచబడలేదను ఆరోపణ విచారింపబడును. ప్రజలకు చేరిన రిపోర్టుబట్టి పన్నులను పెంచుటకు ఎట్టి కారణము గనుపింపదనియు అందు జూపబడిన అంకెలు తప్పులనియు జేసిన ఆరోపణగూడ విచారింపబడును. ప్రజల ఆరోపణ సత్యమగుచో పన్నుల నెంతవరకు పెంచవచ్చునో లేక ఎంతవరకు తగ్గింపవచ్చునో సారాంశము నిర్ణయింపబడును. విచారణ బహిరంగముగ జరుగుననియు రయితులు తమ న్యాయవాదుల సహాయముతోను ప్రతినిధుల సహాయముతోను తమ సాక్ష్యమును నడుపవచ్చుననియు ఎదుటిసాక్ష్యమును పరీక్షింపవచ్చు ననియు, ప్రభుత్వప్రకటనము చెలువుచున్నది. ఇట్టివిచారణ సక్రమముగ జరిగి, రయితులకు తృప్తి గలిగించి, వారికి న్యాయము సలుపుగాకయని కోరెదము. బర్లీ నేర్పినగుణపాతమును ప్రజలుగాని, ప్రభుత్వమువారు గాని మరువకుండ నుండునెడల, భావ్యభివృద్ధిగూర్చి నిరాశెంద సవసరముండదు. ప్రభుత్వము ప్రజేచ్ఛును తృణీకరింపనియెడల తిరిగిబర్లీలుదయింపవు. స్వరాజ్యసిద్ధికి సు

లభ మార్గమేర్పడును. ప్రజలు ఇతరులసహాయముపై గాక, స్వశక్తిపైనే ఆధారపడునెడల, ప్రభుత్వము మొదట పారిశ్రోక్కలను నిరాకరించినను, పిమ్మట వానిని సఫలపరుపక మానదు. బార్డాలి ప్రజలు తమపై తా మాధారపడుటచేతనే, దేశమంతయు సానుభూతి జూపెను. ధనసహాయము గావించెను. వారితోపాటు కార్యరంగమున దిగుటకు అన్ని రాష్ట్రముల నుండియు త్యాగశీలురు తమ సంసిద్ధతను గనుపఱచిరి. స్థానికసమస్య అజలభారతసమస్యగఁ జరిగిమించెను. గాంధీమహాత్ముడు మొదటి నుండియు స్వశక్తియొక్క మాహాత్మ్యమును చాటుచునే యుండెను. ఇప్పటికిని వారికి స్వశక్తిపై గల విశ్వాస మేమాత్రము తగలేదు. బర్డాలియుద్వము కొంతకాలము జయప్రదముగ నడిచినపిమ్మట గాని, పట్టుగారు ఇతరుల ధనసహాయమును స్వీకరింపరైరి. ఇప్పటికిని, బర్డాలి రయితులు తమ శక్తి సంతను వినియోగించినగాని, ఇతరప్రాంతముల నుండి మనుష్యసహాయము కైకొనుటకు మహాత్ముడంగీకరింపడయ్యెను.

బర్డాలి రయితులు స్థానికసమస్యను పరిష్కరించుకొనుట కవలంబించిన మార్గమునే, భారతీయులు స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు అవలంబింప వీలగునని విదితమయినది. స్వశక్తిపై గాఢవిశ్వాసము, త్యాగశీలము, బాధానుభవశక్తి, దేశభక్తి, సహాముకలియునెడల విజయము ధ్రువమగును. నిజమగు సత్యాగ్రహము ఎన్నడును అజయము గాంచదని గాంధీమహాత్ముడు చాటుచుండెను. బార్డాలి చరితము వారి నుడువులందలి సత్యమును తేజఃపరుచున్నది. అహింసామార్గానలంబనము వలన ఎట్టి లాభములు గలవో, ఉద్యమముల కెట్టిబలము గలుగునో బార్డాలి యుద్వములు తేలుచుచున్నవి. స్వరాజ్య సంపాదనకుగూడ అహింసను నిష్కర్షగ నవలంబించి సత్యమార్గమును చేఱుట యవసరమని విదితమగుచున్నది. హిందూదేశచరిత్రయందు బర్డాలి నూతనాధ్యాయమును ప్రారంభించుచున్నది. ప్రజాశక్తిప్రభావమును తేలుచుచున్నది. పాలకులకును పాలితులకును మధ్య ఉండవలసిన సంబంధమును నిరూపించుచున్నది. సత్య అహింసా మార్గపు ఉత్కృష్టతను చాటుచున్నది. ఇతియగాక లాండు రివిన్యూ నిర్ణయపద్ధతి ఎంత దుఃస్థితియందున్నదో బార్డాలి రయితులు వెల్లడిజేయగలిగిరి. ఒక్క బొంబాయి రాజధానియందే గాక హిందూదేశమునందంతటను ఇట్టి దుస్థితి ప్రబలియున్నది. జాయింటు కమిటీవారు ల్యాండు రివిన్యూ చట్టములను గావించి రిసెటిల్ మెంటును శాసనసభవారి యధికారముక్రిందికి దీసికొని రావలయునని కోరియుండిరి. కాని ఇంతవరకు రాష్ట్రప్రభుత్వ మొక్కటి యయినను ఈమార్గము ననుసరింపక ప్రాత నిరంకుశపద్ధతులనే యవలంబించుచున్నది. రయితులలో తీరని యసంతృప్తి ప్రబలి యున్నది. బార్డాలి రయితులు దీనిని వ్యక్తపరచి, తమకేగాక హిందూదేశమునందలి రయితులపంచమున కంతకును మహాపకార మొనర్చిరి. ఇకనయినను ప్రస్తుతమార్గములను వివిధప్రభుత్వములును విడనాడినగాని, రయితులస్థితి చక్కబడదు. పలుతావుల బర్డాలి లుదయింప వచ్చును. ఇట్టి సంఘటనల కవకాశము లేకుండ జేయుటకు, ప్రభుత్వముల ప్రధానవిధి యగుచున్నది. ఇట్టి విధిని పాలకులు నిర్వహించుటకు, బర్డాలి సందర్భములు తోడ్పడుగాక యని కోరెదము.

సినిమా కమిటీ

సినిమా విచారణసంఘమువారి రొక్క మేలొనర్చిరి. బ్రిటీషుఫిలములపట్ల హిందూదేశము తప్పక యభిమానము కనుబఱచవలెనా లేదా యను సారాంశమును నిర్ణయించుచు, నక్కరలేదని తెలుపుట దూరదృష్టిని చాటుచున్నది. ఇట్టి యుపద్రవమును తొలగించినందులకు కమిటీవారిని కొనియాడవచ్చును. ఇంపీరియల్ ప్రెస్ రెన్యూ పద్ధతితో హిందూదేశమునకు బనిలేదు. హిందూదేశము స్వాభివృద్ధిని గోరుచున్నది. విదేశముల పోటీనుండి తప్పించుకొనఁచుచున్నది. బ్రిటీషు పట్టులపట్ల ప్రత్యేకాభిమానము జూపుటవలన హిందూదేశము నష్టపడునుగాని, లాభము బడయజాలదు. హిందూదేశమున సినిమాపట్టులను తయారుజేయుటకు, ప్రభుత్వము వారు ధనసహాయము జేయవలయుననియు, హిందూదేశములో తయారయిన పట్టులలో నింతవఱకున తప్పక ప్రదర్శింపవలయునను ఏర్పాటుండవలయుననియు, సినిమా కమిటీలోని అధికసంఖ్యాకులు సూచించిరి. ఈసూచన చాలముఖ్యమనుటకు సందియము లేదు. లేనియెడల, హిందూదేశ పరిశ్రమ యభివృద్ధిగాంచజాలదు. ఇంగ్లండువంటి యభివృద్ధి గాంచిన దేశములోగూడ, బ్రిటీషుఫిలముల నింతవఱకున ప్రదర్శింపవలయుననియు, బ్రిటీషు పరిశ్రమకు ప్రభుత్వసహాయము చేకూరవలయుననియు ఏర్పాటుజేసియుండ, పరిశ్రమలలో వైశవదశయందున్న హిందూదేశమునందట్టి ఏర్పాటు మరింత యవసరమని ఎంచవలయును. సినిమా కమిటీలోని గ్రీను, క్రాఫ్టు, కోట్ మెను అను యూరపియను సభ్యులు ప్రభుత్వసహాయము గాని, హైందవజల సంఖ్యానిర్ణయము గాని పనికిరాదని వాదించుట, విరుద్ధముగ దోచును. హైందవ పరిశ్రమరక్షణపట్ల వీరికభిమానము గలదని ఎంచుటకు, వీలు కనుపించదు. సినిమాపరిశ్రమయొక్క యభివృద్ధికి, కేంద్ర సంఘ మొకటి ఏర్పడవలయుననియు, ఇయ్యది ప్రభుత్వవాణిజ్యశాఖలో భాగముగ నుండవలయుననియు, దీనికి సినిమా బీరో యొకటి కార్యనిర్వాహక సంఘముగ నుండవలయుననియు కమిటీవారు గోరుచున్నారు. కేంద్ర సలహాసంఘమునందు సధిక సంఖ్యాకులగు సభ్యులు అనధికారసభ్యులుగ నుండవలయునని చెప్పినను, వీరిని ప్రభుత్వమువారే నియమింపవలయుననుట సమంజసముగలేదు. ప్రజాప్రతినిధుల నెన్నికొనుట కవకాశముండుట యవసరము. కేంద్రసంఘమును బొంబాయిలో నుంచుట, విచారణసంఘమువారి యభిమతము. దీనియందు, నిపుణులనుపేర ఉన్నతోద్యోగులు నియమితులగుదురు. వీరిమూలమున, ఖర్చు చాల అధికమగును. సంవత్సరమునకు అయిదులక్ష లగునని యూహింపబడుచున్నది. విదేశీయులసంఖ్య తగ్గి, వారిస్థానముపభారతీయనిపుణులను నియమించుచో, ఖర్చు తగ్గునని, విచారణసంఘమువారి రూపించుచున్నారు. హైందవ పరిశ్రమను కాపాడు నిమిత్తము, విదేశపు పట్టులపై సుంకములను ప్రత్యేకముగ విధించుటకు, విచారణసంఘమువారి రంగీకరింపలేదు. విచారణ సంఘమువారిసలహాలలో ఉపయోగకరమగు సూచనలు కొన్ని గలవు. కాని, ఖర్చు పెరుగకుండ

జేయుట యవసరమగును. అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయము, హైందవపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొనగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు అధికసంఖ్యాకుల సూచనల నెంతవరకామోదించెదరో తెలియదు. ఆమోదించనియెడల, కమిటీక్రింద వ్యయమయిన రెండులక్షల రూపాయలును, నిష్ఫలమగును.

బ్రాహ్మణులు : సైమనుకమిషను బహిష్కారము
బ్రాహ్మణసంఘము సైమను కమిషనుకు తోపుడవలెనని, యౌ. శ్రీనివాసాచారిగారు పూర్వపు సభలో నుపన్యసించిరి. సభ మరియొకనాటికి నిలిపివేయబడెను. నిలిపివేయబడిన సభ గత శనివారమునాడు తిరిగి జరిగెను. ఈ సభయందు, సత్యమూర్తిగారును, యౌ. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారును సైమను కమిషనును బహిష్కరింపవలయునని, యుపన్యసించిరి. అంతకుపూర్వమే, వాతావరణ మంతయు సహకారమునకు వ్యతిరేకముగ గనుపించెను. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు తాము నయిమను కమిషనువారికి సమర్పించిన విజ్ఞాపనను సభయెదుట బెట్టుటకు నిరాకరించిరి. తమతో నేకీభవించువా రెవరును లేరని, వీరు గ్రహించిరి. తుదకు సహకారసభ బహిష్కారసభగఁ జరిగి మించెను. సత్యమూర్తిగారి క్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.

“ట్రిప్లి కేసులోని పూర్వాచార పరాయణులగు బ్రాహ్మణుల సమావేశమువారు సైమను కమిషనుతో నెట్టి సంబంధమును చెట్టుకొనవలదనియు, యౌ. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు కమిషనుకు బంపిన విజ్ఞాపనను తిరస్కరింపవలయుననియు తీర్మానించుచున్నారు.”

పై తీర్మానమును సభలో నొక్కరు తప్ప మిగిలినవారందఱును అంగీకరించిరి. ఇకనయినను శ్రీనివాసాచార్యులుగారు బ్రాహ్మణసంఘగౌరవమునకు తీరని హాని గలిగించి యిట్టి వ్యర్థప్రయత్నమును విడనాడి సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రతిబంధకముల గలిగింపకుండుట మేలు.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు

“వాప్టు” పక్షమువారి కార్యాలయమును పోలీసువారు సోదాచేయుట

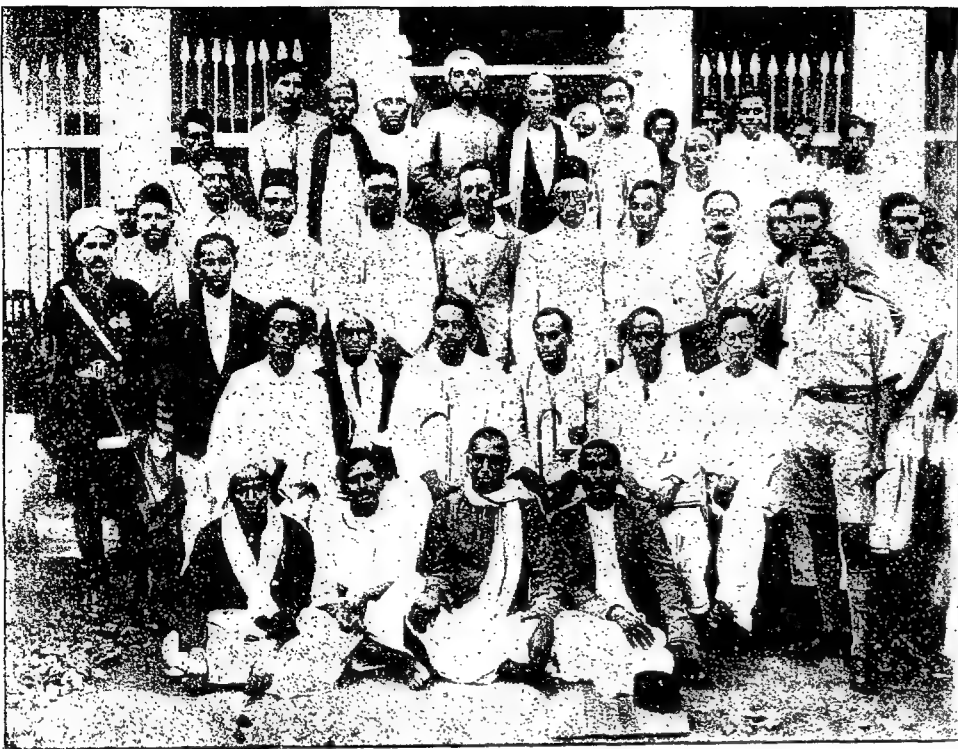
ముగ్గురిని అరెస్టుజేయుట

కెయిరో, ఆగస్టు 4:—పోలీసువారు వాప్టుపక్షముగా ప్రధాన కార్యాలయమును పరిశోధించిరి. ఏవో రాజద్రోహకరముగు కాగితములు వారికి గావలసి వచ్చెనట.

విప్లవకరముగ ప్రత్యుత్తర అచ్చొత్తి పంచిపెట్టుచున్నారని అతమానముగల ముద్రణాలయమును ఇంతకుముందే పోలీసు వారు హక్కుజేరినట. ముద్రణాలయధికారిని ఇద్దరు విద్యార్థులును అక్రమజేసికొనిరి. పిదప వైసజేప్పిన కాగితములను బట్టుకొనుటకు విద్యార్థులు సహజీవుల వాప్టుపక్ష ప్రధానకార్యాలయమును వెనకట కుత్తవీరుబడెను. కాని వారికికావలసిన కాగితము లేనియు దొరకలేనట.

ఉత్తర ప్రాంత రణరంగములు

దుగ్గి, ఆగస్టు 4:—నేటికి వికోపాయుధములలో బ్రిటును ప్రవేశించి పోరి 14 సంవత్సరములైనది. 11,000 మంది స్త్రీ పురుషులు పోగ యోధులలో రణరంగములను జూచుటకు బోవుచున్నారు. మంగళవారమునాడు యువరాజుగూడ బయలుదేరెను. ఇంగ్లీషు చానలుకు విమానముమీద దాటిపోవును. బుధవారము యువరాజు వైస్రెస్కు బోవును.

ఆ. భా. రైల్వే కార్మిక సంఘముల సమావేశము

పెరంబూరునందు ఆదివారమునాడు జరిగెను. అధ్యక్షులుగు జోషిగారు, వి. వి. గిరిగారు, ఎఫ్. ఎస్. రామస్వామి అయ్యంగారు, జోగ్లెకర్లు, బాబువాలా, డబ్ల్యు. ఆర్. నాయుడు, బ్రాహ్మ (ఇంగ్లాండు) కిర్కూగార్లు ఇందు గలరు.

(పి. ఎఫ్. ఎ)

శ్రీ శ్రీ శ్రీ ఆనందబిల్ అమీరాలిగారు

ప్రీతికొన్ని సభ్యులు. చాలకాలమునుండి ఇంగ్లాండులో నివాస మేర్పరచుకొనినవీరి మరణవార్త నేడు తెలియవచ్చెను.

నానాత్వస్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

5 వ భాగము-16 వ ప్రకరణము

చాంపరాన విచారణవిషయముల నన్నిటిని యిప్పుడు వివరించుటలకు లోభము లేదు. అహింసాసత్యములకు సంబంధించిన చాంపరాన విచారణ చాలా దైర్ఘ్యముతో గూడిన పరిశోధనమే యగును. ఏ భాగములు ముఖ్యముగా తెలుపబడగలిన వాని నా బుద్ధితోచినట్లు వానిని మాత్రమే వారము వారము యీ స్వీయచరిత్రలో వివరించుచున్నాను. వివరములనన్నిటిని తెలియగోరువారు శ్రీమత బాబూ రాంజేంద్ర ప్రసాదుగారు సాంఘికభాషలో వ్రాసిన చాంపరానుచరిత్రను చదవవలెను. ఇప్పుడా చరిత్ర అంగ్లభాషలో గూడ ముద్రింపబడుచున్నదని నాకు తెలిసింది.

విచారణకొరకు బాబుగారింట జరుపబడినచో వారిటులుం బయటా రా యింటినుండి మరెయ్యక యింటికిపోయి ఆయింటి నంతట బాంకేసిని నేగాని విచారణజరపుట కది వీలుగానుండ లేదు. ప్రత్యేకముగా నొక యింటిని అద్దెకు వుచ్చుకొని అచట విచారణ జరిపించెదమని మోరేవారి ప్రజలకు భయము పూర్తిగా వలనందున ఆంధ్రవట్టుకు వాగు సాహసంపజాకపోయిరి. గాని చుక్కానరముగా ప్రజాశోరబాబు జోక యింటికి చేరొచ్చెను. దాని ఆవరణలో ఆచరణలు ఖాళీలము చాల విశాలముగా నున్నది. గాన మే మింటు విడిసితిమి.

విచారణ జరుపవలెననిన ధనముకావలెను. ఇదివరకెట్టి పనికి ప్రజలను ధనసహాయముతోరు నలవాటు లేకుండెను. ప్రజ బాబుగారును యితర పక్షిధను కావలసినపుడు స్వయముగా ధన నిచ్చుచుండిరి. మిత్రులుగూడ నడిగి ధనమును సమకూర్చుచుండిరి. తాము ధనవంతులై యుండి వీరు ప్రజల నెటుల ధన ముడుగగలర. ఇవి వారు తెలిసిన కారణములు చాంపరాన కైతులవద్దనుండి ధనమును గ్రహింపగూడదని నేను నిశ్చయించితిని. అటులచేసినచో ఆపార్థకల్పనము జరుగుట నిశ్చయము. చేరియలనందరిని ధనసహాయము కోరటగూడ శాకిష్టము లేదు.

అప్పు డీసమస్య అఖిలభారత రాజకీయ సమస్యగా మారి పోవచ్చును. బొంబాయి మిత్రులు 15000 రూపాయలను పంపెద మనిరిగాని నేను సవినయముగా తిరిప్పురించిరిని, చాంపరానుకు వెలుగులనుండి ధనవంతులగు విహారిలవలన లభించునంత ప్రవ్యయము ప్రజబాబుగారి సహాయముతో సమకూర్చుటకు అది చాలకపోయినచోరంగూనులోనున్న శామిత్రులగు డాక్టరు పి. జే. మెహతాగారి సహాయమును గూడ కోరటకును నేను నిశ్చయించిరిని. నేను మెహతాగారికి వ్రాయగా నేను యెంత ధనము కోరినను పంపెదనని అయిన బదులు వ్రాసెను. కాన ధనమును గూర్చిన ఆందోళనము తీరిపోయినది. చివరకు నాకు గొప్పముత్ర మేడియను అవసరము లేదనిగూడ తెలిసెను. మొత్తము సూడువేలకంటె మెచ్చుగా వ్యయముకాలేదు. ఇకపూర్వ న సామ్యులో కొన్నివందలు మిగిలినవని గూడ నాకు సాధకము.

విచారణలో పాల్గొనిన శామిత్రులగు పక్షిధను మొదటి కోణలలో వారిని పరిహాసపాత్యులను గావించినది. ప్రతి పక్షి యను ఒక నాకరును ఒక పంటవానిని తీసుకొని వచ్చెను. ప్రతి పక్షియు ప్రత్యేకముగా పంటచేయుచుకొను చుండెను. వారు రాత్రి 12 గంటలపుడు భోజనములు చేయుచుండిరి. ఎవరివ్యయములను వారే భరించుచున్నను విచారణకాలమునకు వీరు పరిగారాజులకపోవుచుండుటచే నాకు కొంత చీకాకు కలిగినది. వారికిని నాకును మైత్రి చాల పెంపొందినందున నే నందఱకు వారిని పరిహాసించినను వారాగ్రహమును చెందలేదు. ప్రత్యేక పు పంటలను మానివేయుటకును, నపుకరలను పంపివేయుటకును ఆందరికిని యొకముగానే పంటచేయుచుండుటకు, అచట కేవలము కాకాహారములే తయారచేయుటకును నిశ్చయింపబడెను. ఆరోగ్యకరములగు పదార్థములను మాత్రమే తయారచేయుటకును పిండివంటలు మున్నగువానిని చేయకుండుటకునుగూడ నిశ్చయింపబడెను.

అందువలన చాలవ్యయము తగ్గినది. తీరబడిగూడ అధిక మైనది. చాలమందిరైతులు వాజ్యూలముల నిచ్చుటకు వచ్చిరి. వారిలో మరి పెక్కుమంది ప్రేక్షకులుగావచ్చి ఖాళీలమునం దంతటను నిండిపోయిరి. నేను వారికి దర్శనమొసంగవలసిన యిచ్ఛా నాకు లేకుండచేయుటకు శామిత్రులు చాల ప్రయత్నించిరిగాని వారి ప్రయత్నము కొనసాగలేదు. ప్రతిదినమును కొన్ని వేళలలో నన్ను వాడు ప్రదర్శించుచుండవలసియే వచ్చినది. వచ్చినవారివద్ద వాజ్యూలములను పుచ్చుకొనుట 6-7 మంది వంటికులు పూనుకొనిననుగూడ సాయంకాల మగునరీకి వచ్చిన వారిలో కొందరు వాజ్యూల మిచ్చుకండనే వెల్లిపోవలసి వచ్చుటగూడ తలపించుచుండెను. ఈ స్టేటు మెంటు లలో చాలభాగము చరిత్రకర్తలగులేగాన ఆవియన్నియును అవసరములేదుగాని వారివద్ద స్టేటుమెంటులను పుచ్చుకొననిచో వారికి సంక్రమికగడుగదాన వారందరి యొద్దనుగూడ పుచ్చుకొనవలసియేవచ్చినది. వారిభావములను నే నా మోదింప గలిగిరిని.

స్టేటుమెంటులను వ్రాయుచున్న వాలంటీరులు మున్నగు వారికి కొన్నినియమముల సేర్పరపవలసినవచ్చినది. వాజ్యూలము నియ్యవచ్చిన ప్రతిరైతును కలవముగా ప్రశ్నింపవలెను. ఆపరిక్షకు నిలువజాలని వారి వాజ్యూలములను తిరస్కరింపవలెను అని యేర్పరచబడెను. అందువలన విచారణకాలము మరికొంతగా అధికము కావలసినవచ్చినదిగాని ఆవాజ్యూలముల నెవరును ఆక్షేపించుట కవకాశము లేకుండపోయినది.

స్టేటుమెంటులను పుచ్చుకొనుచున్నపు డెల్ల ఒకగూఢచారి (సి. బి. డి. ఆఫీసరు) గూడ నచట నుండెడువాడు. అతడుండగూడదని మేము తెలిపియుండవచ్చును గాని మే మటుల చెప్పవలచుకొనలేదు. గూఢచారులను బాగుగా నాదరించి గౌరవించి వారడిగిన ప్రశ్నల కన్నిటికిని ప్రత్యుత్తరములు నియ్యవలెననియే మేము నిశ్చయించితిమి. అందువలన మాకు మరింత మేర కలిగినది. రైతుల కందువలన భయము పూర్తిగా

నత్యమూర్తిగారు ఖద్దరు

తిరునల్వేలి హిందూ కాలేజి విద్యార్థికి సంబంధించిన ఖద్దరు విషయముగూర్చి శ్రీమత సత్యమూర్తిగారి రిట్లు వ్రాయుచున్నారః—

విశ్వవిద్యాలయ కమిటీ తిరునల్వేలి హిందూకాలేజిని దర్శించినతరువాత నేను కాలేజివిడిచి బండి నెక్కుచుండగా నొక విద్యార్థి యొక కాగితపుముక్కను నా చేతికిచ్చి యదృశ్యుడయ్యెను. ఈ పత్రములో నొక ప్రశ్న యుండెను.

నేను ధరించిన దుస్తులన్నియు ఖద్దరు దుస్తులేనా యను ప్రశ్న యుండెను. ఎప్పటికిని ఖద్దరునే ధరింపవలె నను మోపురి క అందుండెను. ప్రశ్న సరిగా నున్నదనియే నాకు తోచినను, సంతకము లేకుండ వ్రాయబడి నాచేత బెట్టుబడి, జబాబుకొరకు వేచియుండకపోవుట విద్యార్థికిగాని, నాకుగాని, భాగ్యముగానందున, నేను బండినిలిపి, విద్యార్థిని విలిపించి, నేను ధరించిన దంతయు ఖద్దరేయనియు, కాని యది సామాన్య రకము కాదనియు, నతనికి నమ్మకము బుట్టింది. అయినప్పటికిని యెంతయు ననుమానించుట ఖద్దరు మనోభావమునకు తగియుండలేదని నేను విద్యార్థితో జెప్పితిని. ఇంతలో కొందరు విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయులును నాబండినుట్టు గుమిగూడిరి. వారు విద్యార్థియొక్క ప్రవర్తనను ఖండించిరి. కాని, యాబాలుడు సదుద్దేశముతోనే యట్లు గావించెనని నాకు తోచినందున, యీ విషయము సన్యధావలంపవలదని నేను వారితో జెప్పితిని.

కాని వారందుకు తృప్తిపడకుండిరి. కాబట్టియే ప్రిన్సిపాలు విద్యార్థిపై నిప్పుడు చర్యదీసికొనునట. విద్యార్థుల నడవడిక యొక్క కట్టుబాటువిషయమున ప్రిన్సిపాలు యెమి వేయవలసి యున్నదో నేను విధింపజాలను. కాని, యీవిషయమున నాకు సంబంధించినంతవరకు నేనెట్టిపరిహారమును గోరట లేదనియు, విద్యార్థి తన చీవాట్లతో విడిచిపెట్టబడనంతమాత్రమున నేను సంతోషింతుననియు, నేను పరిహారమాత్ర మొసగుచున్నాను.

(ఆ. పా.)

తొలిగిపోయినది. అతిశయోక్తులను తెలుపగోరువారికి నిరోధముకూడ కలిగినది. గూఢచారులు రైతులను మోసపుచ్చి చిక్కులపాలు చేయుచుండుటగాన రైతులు వారివిషయమున చాల జాగ్రత్తగానే యుండరు. తోటల యజమానులలో సద్భావమును కలిగియుండుటయే నా అభిప్రాయము గాన రైతులు యెవరిపైని మోపునందలను మోపుచుండిరో అట్టి యజమానులకు వ్రాసి నేను వారితో కలసి మాటలాడుచుంటిని. యజమానుల సంఘమువారిసభకు వెల్లి రైతుల యభిప్రాయములను వారి కెరింగించి యజమానుల అభిప్రాయములనుగూడ నేను తెలుసుకొనుచుంటిని. యజమానులలో కొందరు నన్ను ద్వేషించుచుండిరి. కొందరు పుదాసీనులుగా నుండిరి. కొద్దిమందిమాత్రము నన్ను గౌరవించిరి. (పా. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 1-8-28.)

విదేశవార్తలు

పరిశ్రమల రక్షణము

బాల్టియాగారు

లండన్, ఆగస్టు 4:—బాల్టియాగారు ఐర్లండ్ లోని గారికి ప్రాంతీయతలతో ఇట్లు చెబుతున్నాడు:—పరిశ్రమలను రక్షించుట ప్రస్తుత కాలములో ముఖ్యము. 1921 లో లాండ్ బార్లిగారే దానిని నెలకొల్పిరి. అదే నేటికిగూడ కాపనమై ఆలరారుచున్నది. పోయిన ఎన్నికలలోగూడ అదే మావిధానము. ఇప్పుడుగూడ దానినే సాగించెదము. కాని సంరక్షణవిధానమును ప్రతేకతెట్టెదమని ఆభయ మిచ్చువారముగాను. ఆహార పదార్థములమీద పన్నునుగూడ విధించును నాల్గేండ్ల యనధనమున్న కొన్ని విధానములనుగూర్చి పారిశ్రామిక రక్షణవనతులలో కొన్ని మంచిపద్ధతులను ప్రతేకతెట్టె గల్గుదుము. అన్ని శ్రేణి పరిశ్రమలకు ప్రాతినిధ్యముండును.

చికాగో ఎన్నిక పర్యవసానము

జడ్డిని ఇంకొక 18 గురిని అరస్తుజేయుట

చికాగో, ఆగస్టు 5:—పార్టీ జేసిరిని, లంచము దీరిన ఏడైదు ఎన్నికలలో జడ్డి ఎనుమూరు మరెతర 18 గురిపై శ్రేణి ములనుమీద అరస్తుజేసిరి. దగానేరమునుగూడ మోపిరి. రాజకీయ సమస్యలనులకు పార్టీమొదలు వ్యభిచారము, జూదము మున్నగు పనులనుగూడ ప్రోత్సహించినది ఆలోపించిరి. ముద్దాయిలను ఒక్కొక్కరిని 8000 పానుల జామీనుమీద విడిచిరి. తనమీద నేరములను మోపినను, తాను ఆక్టింగ్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి దుస్తులను ధరించెనని జడ్డి ఎల్లర్సగా రహటచే సంపదనము బయలుదేరినది.

ఇరాకులో సైనిక సేవ

నిర్బంధము జేయు తలంపు ప్రజలభావము

బగ్దాదు, ఆగస్టు 4:—పార్లమెంటులో రక్షణమంత్రి సైనిక సేవను నిర్బంధము జేయవలె నని ప్రకటించుటచే బగ్దాదులో అలజడి బయలుదేరినది. ఇప్పుడున్న శరవచ్చునన్న ఖరబ్ ఎక్కువగునట, కావలసిన మూలబలమునకు చాలదట. కావలసిన సంఖ్య లభించదు. ఇరాకు సైన్యము ప్రస్తుత పరిస్థితిలోనున్నంత వరకు మనము వృథాగా సొమ్మును పాడుజేయుచున్నారమని రక్షణమంత్రి చెలిపెను.

కమ్యూనిస్టు ఆందోళనము

250 మందిని అరస్తు జేయుట

పార్లమెంటు, ఆగస్టు 5:—ప్రభుత్వమువారు నలదన్నున కమ్యూనిస్టులు దొంగిలించిరి. దానివలన 250 మందిని అరస్తు జేసిరి. దొంగిలుగాండ్రు నడపించుచున్న డిప్యూటీ మేయరును గూడ బట్టుకొనిరి.

ఎట్లు అరస్తుచేసినది

పార్లమెంటు ఆగస్టు 5:—ప్రాంతీకాలముండే మొదట కొందరిని అరస్తుచేసిరి. కమ్యూనిస్టు సంఘములకు గూడచారులు పోయి చూచినట్టిది. విమానములమీద సైనికులు వచ్చి దొంగిలుగూడ దని ప్రకటించిరి. పిదప ఏకమొత్తముగ కమ్యూనిస్టు నాయకులను, ఆందోళకులను అరస్తుజేసిరి. 1500 మందిని అరస్తుజేసినందున, ఇందులో చాలమందిని పిదప విడుదలజేసిరి. అరస్తు చేయబడినవారిలో 96 గురు విదేశీయులు, వీరిని స్వదేశములకు వలసపంపినందున, లేదా ప్రవాసమున కంటెదరు. ఆ సందర్భములనుబట్టి ప్రవర్తించెదరు.

ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి బడంబడిక

లండన్, ఆగస్టు 4:—క్రొత్తగ జేసికొన్న ఆంగ్లో ఫ్రెంచి బడంబడిక రహస్యముగనున్నది. ఎవరికిని ఏమియు తెలియదు. జర్మనీలో జరుగు అయుధవిస్తవచ్చు, రైసు ప్రదేశమును ఖాళీజేయుట, ఆస్ట్రో-బర్మను యూనియను (విశ్వత) విషయములలో ప్రాంతు గ్రేటు బ్రిటను తరపున నే ప్రవర్తించు నట్లు బడంబడికను జేసికొని రనుచున్నాడు.

కోటమైవానమునం దమర్చబడిన గొప్ప డేరాలో కార్తేకరు గ్రాండ్ సర్క్యస్ వారు

బుధవారము (8-8-1928) తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు పేదజనులనిమిత్తము ఉచితముగా

ప్రదర్శనము గావించురు. కాపున బీదజనులు యావన్నంది చూచి ఆనందించెదరుగాక.

ప్రాఫెసర్ శంకరరావు,

జె. జె. కె. కె. ను,

బి. వి. వి. నాయుడు,

(ప్రాప్తి)లకు.

జనరల్ మేనేజరు.

జనరల్ మేనేజరు అండ్ కలెక్టరుగూడా ప్రాఫెసరు.

ఈజిప్టు రాచకీయములు

విద్యార్థుల రాచకీయసంస్థల సెల్లివేయవలెననుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతెలి)

ఈజిప్టు విద్యార్థిభావముగూడ అన్ని పక్షములవారికిని విద్యార్థులక్షేమము వరని ఇట్లు సందేశముపెను: క్రొత్తసంకల్ప వారు దేశసేవకు అర్హులై ఘనముగ పనిచేయుటకు వీలగునట్లు విద్యార్థులు రాచకీయసంస్థ లన్నిటిని ఎత్తివేయవలెను.

గ్రీనులో మరల గిరాన్ ఆను న్యాయవాదిని దొంగలు ఎత్తుకబోయిరి. 1000000 డ్రాక్యలను పరిహరముగ దొంగలు గోడచున్నార.

కి|| శ్రీ|| అమీరాబీగారి ఉత్తరక్రియలు 7 లేదీనిజరుగును. ఇతడు చనిపోవుటకు ముందు టైముపత్రికకు ఇండియాలో ఆటలకాఖను నియమించవలె నని లేఖ వంపిరి. ఆయ్యది ప్రకటనము గానున్నదట ఇప్పటికి.

ఆస్ట్రేలియా యుద్ధనౌక మంట్రీలుకు పోవుచున్నది.

యుగోస్లావు దురంతము

పత్రికాసంపాదకుని జంపుట

జెన్రేకు, ఆగస్టు 5:—జెన్రేకు ర్యాడియోపై ద్వజమెత్తి ప్రతిఘటముగ ఆందోళనమును జరుపుచున్న వార్తాపత్రికా సంపాదకుడు నాదోస్టోనిచిగారిని ఎవరో కొందరు తెలియని వారు చంపిరి. కలహారపు టంగడిమండి వచ్చుచుండ దుడ్డుకట్టలతో చాచిమోదిరి. కాని పోలీసువ్యక్తి ఆరనిని తప్పించెను. ఆ తనిని అప్పటికి గోంపోవుచుండగా హంతకులు 9 గుండ్లను గాల్చి సంపాదకుని జంపిరి. హంతకుడు అరస్తుచేయబడెను. ఇతడు తనపత్రికలో (సంపాదకుడు) ర్యాడియోగారిని మాపించుట చే వంపుటకు పూనుకొంటిని హంతకుడు చెలిపెను.

జర్మనురైలు-తారాచువ్వ

లండన్, ఆగస్టు 5:—జర్మనీలో తారాచువ్వలనుగాల్చి రైల్వే నడిపించుటకు పూనుకొనిరి. గంటకు 200 మైళ్లవడితో రైల్వే నడిపించుటకు తారాచువ్వల మూలముగ ప్రయత్నించుచున్నార. మొదట తారాచువ్వ (రాకెటు) క్రేటగనే చెవులు గింకురునునెను. తక్కిన 21 తారాచువ్వలను ఇంచునుండి ఏకకాలమున ప్రేంపుటచే రైలు గాలిలో 50 అడుగుల ఎత్తుగ ఎగిరిపోయెను. అందుచే ఇకముం డిట్టి తరీకొధనల కుత్తకపు నీయనాలనుని రైల్వే యధికారులు ప్రకటించిరి.

వైమానిక ప్రమాదము

రగ్వి, ఆగస్టు 5:—ఎల్సీమ్యేకి కన్యతో అట్రాంటికు వైమానిక వయనము చేయబోయి ప్రాణములను పోసిన కర్నె హించిక్లివుగారి కుటుంబమునకు ఇందికేపుప్రభువు ఇచ్చిన 10,000 పానుల మొత్తము ఇందుమించుగ అంతను హించిక్లివుగారి పిల్లల సంరక్షణార్థము ఇచ్చుట కేర్పాటుజేయుచున్నాడు. అతడు ఇతరుల కీయనలనడి 100 పానులకు మించదట.

పోలండు వైమానికుల గతి

రగ్వి, ఆగస్టు 5:—న్యూపపుండ్లందులో పోలండు వైమానికులు ఏమైనా తెలియలేదట. వారెక్కిన విమానము బ్రద్రై నడి. అందరను భయపడుచున్నార.

సో ఆస్టిక చాంబల్లెగారి ఆరోగ్యములో బలహీనత ఏమియులేదని వైద్యులు ప్రకటించుచున్నార.

వాతావరణ సీతి

1928 నాటి ఆగస్టునెల 7-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో అత్యధికగ్రేడ్	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో అత్యధికగ్రేడ్	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో అత్యధికగ్రేడ్	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో అత్యధికగ్రేడ్	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో అత్యధికగ్రేడ్
గోపాల్ పూర్	89	79	0.1	10.6	— 8.7
విశాఖపట్టణం	95	80	0.8	10.1	— 0.8
కాకినాడ	95	79	...	8.8	— 8.4
మచిలీపట్టణము	94	76	0.2	6.0	— 6.2
కర్నూలు	91	72	...	10.6	+ 1.9
బళ్లారి	91	74	...	5.4	+ 1.4
అనంతపురం	0.1	6.1	— 0.5
కడప	96	75	0.5	5.6	— 2.4
నెల్లూరు	95	77	...	5.1	+ 0.4
మద్రాసు	97	74	0.6	4.9	— 2.0
కడపూరు	95	74	1.6	6.6	+ 0.7
వేలము	93	72	0.8	7.1	— 1.0
కోయంబుత్తూరు	86	71	...	1.9	— 1.4
తిరుచనూపల్లి	93	75	...	8.8	+ 0.4
నాగపట్టణము	94	75	0.1	6.1	+ 2.2
మధుర	94	77	...	4.6	+ 0.7
పాంబన్	87	80	...	2.0	+ 1.8
తిరునల్వేలి	0	— 1.0
తిరువేండ్రము	81	74	0.1	18.6	— 8.1
కొచ్చిన్	82	75	...	41.4	— 18.6
కాళికట్టు	86	74	0.8	56.6	— 12.9
మంగళూరు	85	74	0.6	75.4	— 4.9
లెంగునూరు	88	67	0.9	11.4	+ 8.5
మెర్కార	67	62	0.5	60.8	— 14.2
కొడైకనాల్	66	52	...	5.9	— 4.6
హనుమత్	70	58	0.7	4.5	—

సర్కారులు:—విశాఖపట్టణములో 0.8" మచిలీపట్టణములో 0.2" గోపాల్ పూరులో 0.1" వర్షించెను. మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. విశాఖపట్టణములో పగటివడిమి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కిన్:—కడప కలుగుతెలియలేదు. అనంతపురంలో 0.1" వర్షించెను. కర్నూలులో మబ్బు దట్టముగ నున్నది.

కర్నాటకము:—కడపూరులో 1.6" మద్రాసులో 0.6" వర్షించెను. నెల్లూరులో చిగులుబడినది. మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. రాత్రివడిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

వ. వి. నారాయణ అయ్యరు,

సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

తూ. గోదావరి జిల్లాబోర్డు

సభ్యుల యెన్నిక

స్వరాజ్యపక్ష విజయము

ఆలమూరు, ఆగస్టు 7:—తూర్పు గోదావరి జిల్లాబోర్డు నకు రామచంద్రపురం తాలూకా బోర్డునుండి నలుగురు ప్రతినిధులు నిన్ను సాయంకాలము ఎన్నుకొనబడిరి. ఈమిగుల నలుగురు స్వరాజ్యపక్షమువారు అత్యధికసంఖ్యపట్టుతో ఎన్నుకొనబడిరి:—ఆ. రామిరెడ్డిగారు, నరసింహ దేవర సత్యనారాయణగారు, మ. సత్యనారాయణ రెడ్డి, మల్లిపూడి కల్లంరాజుగారు. 'ఒకవిలేఖరి'

వృత్తాంతలేఖలు

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

చిత్రకళా ప్రదర్శనము

ఆగస్టు 4-నాంధ్రవిలేఖరి చిత్రకళా ప్రదర్శనము పురమందిరమున జరిగినట్లు చిత్రకళా ప్రదర్శనము ప్రశంసనీయముగా నున్నది. సుప్రసిద్ధాధునిక శిల్పిలగు శ్రీమతులు ఆభేంద్రసాధురాయ, కురేంద్రకారు, భూషేంద్రసాధురాయ, నందలబాబు, దిలీప్ కుమారదేవవర్మ, రమేంద్రసాధురాయ చక్రవర్తి, శ్రీధరకృష్ణమూర్తి జనోదయమూర్తి, మణింద్రధూమణిపా, హరిహరకృష్ణమూర్తి, రామకృష్ణమూర్తి, ముకుందదేవకారు, వామదాసమూర్తి, భీమేంద్రసాధురాయ చక్రవర్తి మొదలగు చారియొక్కయు, శ్రీమతులు ముకుందదేవి, గౌరీదేవి, వసంతదేవి, నాగదేవి, ఇందు శుభాభిషేక, శీతారామి రామదేవి మొదలగు సుప్రసిద్ధ చిత్రకారిణియొక్కయు, ఆంధ్రులలో చిత్రా పితృద్రావు, భోగరాజు వెంకటరత్నం, చల్లకొండ శారదానిరావుగార్లు యొక్కయు చిత్రము లిందు చేర్చబడెను. ఆంధ్రదేశము నిట్టి ప్రదర్శనము నూతనమైనది. దేశోద్ధారక శాస్త్రోపదేశాధునిక ప్రయత్నమునకు భారతి ముఖత్రము నందిరి. గ్రామస్థులు చాలవరకు ప్రోత్సహము గలిగించిరి. ప్రదర్శనపరిషత్ చిత్రములలో శ్రీహరిహరనామగారి పట్టుమీద చిత్రంపబడిన "కాలి వృక్షము" "నీరుతెచ్చుట"యును ఆర్.ఎస్. చక్రవర్తిగారి "శివునివాహము" అజంతా చిత్రముల దలపించుచున్నది. జనోదయమూర్తిగారి "కుట్ర" భయానకముగనున్నది. "జగాయతగాయ" నందలబాబుని అనుకరణము పూర్తిగనున్నది. ఆభేంద్రసాధుని "గాలము" చాల ఉత్సాహముగనున్నది. భోగరాజు వెంకటరత్నంగారి "దేవతము" ఈశ్వరధ్యానమున తెలియజేయుచున్నది. చిత్రాగారి "హిమాలయమార్గము" చూడదగినది. నందలబాబుని "చిత్రకారుడు" చిత్రకారుల ననుకరించుచున్నది. "గురుపత్ర" ఋషిపత్ర యనిపించుచున్నది. చ. శారదానిరావుగారి మహారాష్ట్ర పీఠము చూడదగినది. శ్రీమతి ముకుందదేవిగారి మానభంజన మిప్రదర్శనమున కొక కలంకారముగనున్నది. ప్రభాత కుమార దేవవర్మగారి "పిల్లలనిశ్చల" చూడదగిన వృద్ధయము గలంచుచున్నది. టాగురాయగారి "కవి" భావ గాంధీర్యమును చూపుచున్నది. మరియు ప్రదర్శనమునకు ఈపట్టణ స్థిత భావ భాండార వారు కొన్ని చక్కని కలంకారి దుప్పట్లు కాలవలను యిడిదిరి. ఈ ప్రదర్శనము ఆంధ్రదేశమున ముఖ్య పట్టణములలో జరిపెదరు. ప్రోత్సహము కలిగించు బాధ్యత ఆంధ్రులది. ఈవిషయమున విక్కిలి శ్రమగొనుచున్న చిత్రా పితృద్రావుగారి శ్రమ ప్రశంసనీయమైనది.

కీ! శ్రీ జయంతి సుబ్బారావుగారు

మామండల దేశారాధక బృందములోనివారగు శ్రీ జయంతి వెంకట జగన్నాధ సుబ్బారావుగారు స్వర్ణములంకరించిన ప్రాయశుభ విచారముచున్నది. శ్రీ రాధాసుందీయ అసహాయోద్యమమున చేరి ప్రచారము సాగించి యుండిరి. గవరం తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమునకు కార్యదర్శిగ పనిచేసిరి. ఇందల బాబీయ పత్రికయగు స్వకీయ కోన్ని శాస్త్రు మేనేజరుగ నడిపిరి. కవిత్వాసహితసంఘముగ నుండిరి. పేరు చినరకు వ్యాధిపీడితులయి గతవారము కీర్తిశేషులయిరి. పిరి మరణమునల్ల చింతితులగు పిరికటుంబనకళి, మిత్రులకు సానుభూతి తెలుపుచున్నాము.

కలరా

పట్టణమున కలరా దినములు వ్యాపించుచున్నది. ముగించుట పెరుగుచున్నది. మార్గవల్ల గ్రామములోని కల్లునీరు పశుద్రమున కలియక నిలుచుటవలన గ్రామమున మరకసంచారము లొసగుచున్నది. మునిసిపల్ సంఘమువారు తగు శ్రద్ధ కైకొనవలె.

కలరామాత్రలు

నవంబర్ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0

ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన వెంటనే విషములగు జంప ప్రాంతానికి వారికి వ్యాధి తగ్గించి మాత్రము పులికిచేసి చికిత్స చేయుటగ జేయును. తగిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యొక్కచోట నీటిని తాగి త్రాగుట యుక్తము.

ప్రస్తుతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

(స్వకీయ విలేఖరి)

పానగల్లురాజుగారి ఫెలోషిప్

బెజవాడ, ఆగస్టు 6:- ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు శ్రీపానగల్లురాజుగారు సాలీనా 5 వేల రూపాయలు రాబడి వచ్చెడులాగున ధర్మము నొసంగిన సమాచారము ఆంధ్రపత్రికా పాఠకులకు విదితమే. అట్టి మూలధనము శేర్పాట్లు చేయుదనుక సాలు 1కి 5 వేలరూపాయల నొసంగుటకు శ్రీరాజుగారికి రింగీరించి గడచిన సంవత్సరమునకును యీసంవత్సరమునకును 5వేల చొప్పున సామ్యు నంపి యుండిరి. ఈసామ్యును Experimental Psychology లో రీడర్ షిప్ కు శ్రీరాజుగారి పేరున స్థాపించునని త్రం వినియోగించబడును. అయితే యీసంవత్సరమునకును యీసంవత్సరమునకును ప్రభుత్వము వారికి తెలుపుకొనగా సాలు 1కి రు 8200 లు వారు యిచ్చులాగున యిచ్చుపడినారు. మరియు యీసంవత్సరమునకును ప్రభుత్వము 6 వేల అదనముగ నిచ్చుట కంగీకరించి వారు. సిండికేటువారు రీడరును యేర్పాటును చేయుటనుగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు.

అవిషయమునుగూర్చి యేదియో పరిష్కార మగునోపల పచ్చయప్ప శాలేజీలో ఫిలాసోఫీ ప్రాఫెసరుగ నున్న టి. ఏ. పురషోత్తం, యం.ఎ. గారిని ఆహ్వానించు పంపి అచట రెండు సంవత్సరములు Experimental Psychology యందు ఉన్నతవిద్య నర్వహించి తేమునటుల సిండికేటువారు తీర్మానించివారు. శేంబిడ్డియందు స్థానముకూడ సంపాదించబడిన ననియు, పురషోత్తంగారు కొలదికోజులలోనే సీమదేశమునకు పయనమయ్యెదరనియు తెలియచుచున్నది.

శేంబిడ్డి విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నంగీకరించిరి

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందు తీర్మానములకు చులకనగ శేంబిడ్డి విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రజేము దొరకునటుల ఈవిశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రయత్నించినట్లును శేంబిడ్డి విశ్వవిద్యాలయమువారు రండుల కంగీకరించినట్లును తెలియచున్నది.

మ్యునిసిపాలిటీ ధర్మము

మ్యునిసిపాలిటీవారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున కొసంగిన విరాళమునకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకారము నొసంగినటుల వినుచున్నాము.

శ్రీవిఖనసాచార్యజయంతి - బెంగళూరు

స్వస్తి శ్రీమద్విభవశామసంవత్సర అధిక శ్రావణ మాస 6 నామవారం (28-7-28) ఆంధ్రప్రదేశ్ యా కు 15 బుధవారం 1-8-28) వరకు పది దినములు శ్రీ విఖనసాచార్య వర్ణ సర్వశాస్త్రము మామూలు ప్రకారము బెంగళూరు శ్రీవిఖనసాచార్యులవారి పన్నిదియందు అరివైభవముతో జరిగినది. పశ్చిమదేశమునందుండి పలుమంది వైఖానసమహాశయులు విచ్చేసిరి.

కు 15 బుధవారము జన్మదినోత్సవమునాడు చేరిన మహాపథ్యం దీ క్రిందివిషయములు ముచ్చటించబడినవి.

(1) బెంగళూరులో జరిగిన గణపతి పత్మ్యగ్రహ సంధర్మములో ప్రబలిన అఖాంతిని యీసంవత్సరము విక్కిలి విచార పడుచున్నా రనుట.

(2) శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ మైసూరు గవర్న మెంటువారు శ్రీ వైఖానస భగవద్వాస్త్రసంహితలను పరిష్కరింపించి ముద్రించుటకు కోరవలయు ననుట.

(3) ఈగావారిపాశ్చిమములో నెలకొల్పబడి సంఘసేవ చేయుచున్న శ్రీ వైఖానస గ్రంథమాల, శ్రీ వైఖానస పత్రికల ప్రచారము విక్కిలి ప్రోత్సాహము జేందియుండుటచే తత్పర ఒక్కొక్క సంఘసోదరవ్యక్తియు తమ శక్తివంతమైన శ్రమలతో ప్రతికా గ్రంథమాల నిబంధనల ప్రకారము ప్రధానపోషక పోషక సహాయక గ్రాహకవర్గములలో నొక్కదానియందుచేరి తత్కార్యయధిపతులకు సాయముసంగుట.

వై మూడు విషయములను ఆలమమున్నాడు శ్రీ వైఖానస విద్యానిలయాధిపతుల తరపున శ్రీమద్వైయారకుల పంచానస కొంపిచ్చ భట్టర్ పార్థసారథి కృష్ణమాచార్యులవారు ప్రసంగింప నందకు శేక గ్రీష్మగ ననుమించిరి.

(4) అవల కోలార్ ఆర్కం శ్రీమాన్ చిన్న శ్రీనివాసాచార్యులవారు శ్రీ విఖనసాచార్య వైంశ్య శాస్త్రనిధితైద్రవ్యమును సేకరించుటనుగూర్చి యుపన్యసించిరి.

డాక్టర్ డి. రంగారావులు, ఎ. ఎం. ఎ. సి.

శ్రీవైఖానస పత్రికాధిపతి, మద్రాసు.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ ఆగస్టు 7-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముపస్తాలు			
కుసుమ తెనాలి	,,	త 42 కలది రు	12 12 0 13 0 0
నల్లారివి	,,	డిటో	18 8 0 14 0 0
ధిల్లి	,,	డిటో	15 8 0 17 8 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా	1-కి	11 0 0 12 0 0
శనకలు	,,		13 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపస్తాలు

కందులు బస్తా-1-కి ర 205	,,	18 0 0 16 0 0
సెనగలు	,,	12 14 0 13 8 0
తెనాలు	,,	14 0 0 16 8 0
మినుములు	,,	14 0 0 17 0 0
ఉలసలు	,,	11 0 0 11 8 0

3. నూనెపస్తాలు

శనకలునూనె కా 1-కి	,,	145 0 0 150 0 0
నెయ్యము 1-కి	,,	14 0 0 21 0 0
మినుకొనననకలవ్వ కా 1-కి	,,	50 0 0 52 0 0
చెంతోకొట్టిన	,,	48 0 0 49 0 0
తెనననకలననకల కా 1-కి రు 119-0 మినుకొనన 115		
అముదము కా 1-కి		106 0 0 109 0 0

4. చిల్లరపస్తాలు

చాంతకుపు కా 1-కి	112 0 0	115 0 0
కూరకుపు ,,	75 0 0	80 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరు) కా 1-కి	77 0 0	84 0 0
దరియాల ,, కా 1-కి	91 0 0	105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి	రు 40,45	
కాళహస్తపాయకట్టు ,,		,, 50,55
బెల్లము కా 1-కి	రు 29 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కర బస్తా 1-కి	,, 27 2 0	27 6 0
చింతపండు కా 1-కి	,, 28 0 0	60 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం కా 1-కి	,,	81 0 0 88 0 0
చడరం	,,	29 0 0 31 0 0
రత్నండు	,,	26 0 0 31 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని నెంహం యాటి	రు	8 2 0
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	5 8 0
నెం 24 ,, లాటి	,,	6 0 0
నెం 20 1/2 రెట్టెట్టెలు	,,	7 10 0
నెం 40 బామ్మరు 10 పా	,,	11 13 0
నెం 44 సాండా	,,	6 0 0
నెం 40 రాటి	,,	10 12 0
నెం 4 బెన్నిచునీడు	,,	4 12 0

7. దూది

పోంబాచెట్టు కాచున 1-కి	రు	397 8 0
------------------------	----	---------

8. లోహములు

బెండి 100 కులం 1-కి	రు	62 12 0 63 0 0
బెంబాచు కులం 1-కి	,,	21 0 0 22 0 0
పవరకు 1-కి		1 0 0
ఇక్కిడి కా 1-కి	,,	220 0 0 250 0 0
కాగి కా 1-కి	,,	263 0 0 278 0 0

రంగులు

అ తేలు సిల్వరులాండు అలిజరంబా సింహం

సిపా 1-డిగ్రీలు 20. 5 1/2 2 1/2		
,,	సిలిరవ 1 రు	1
,,	14 రులు	1
,,	20 రులు	1
,,	50 రులు	1
,,	1 అంజరు	1
శీర్మలు బామ్మరులాండు అలిజరంబా సింహం (బెండి-రెట్టె)		1
కాగి 1-కి		1
ప్రభు 1-కి		1

ప్రధానమంత్రి గారి పర్యటనము

కడప కేసులు

గా॥ బా॥ పి. నల్లారావు ప్రధానమంత్రిగారి గత ప్రాత్ర 20 వేది ఉదయమున కడపకేరి. జిల్లా కలెక్టరు జిల్లా ప్రాధికారి పోలీసు నూతరింబడి జిల్లా విద్యాధికారి మున్యవారలచే ప్రధానమంత్రి గారికి రైలు స్టేషనునంద స్వాగత ముసలియిడెను. పిమ్మట మంత్రిగారు రంగారెడ్డి గారియధిగారి వారి గృహమున కేరి.

మునిసిపలు అడ్డెనుకు జవాబు

ఆదినము ఉదయమున 9 గంటలకు మునిసిపల్ అడ్డెను మంత్రిగారి కింజరబడి. మంత్రిగారు బదులు చెప్పుమితిమి కు కున్నపత్ర ముసంగినందులకు మున్సిపల్ కాన్సిలువారి కేతము కృతజ్ఞుడనయి మున్సిపల్ కలెక్టరు యధిపతియయి మున కొంచెమి కొంచెముగా కృతజ్ఞుడై జూపినయెడల కొన్నాళ్ల కు అంతయు బాగుండుననియు, కడపలో బాలికలక హై స్కూలు కొలది కలముననే నెలకొల్పబడుననియు, మునిసిపల్ నెకడరీ స్కూలు భవన నిర్మాణమునను తాములోని దమనియు ప్రయత్నింకనున్నామని తెలుపుట అవసరమని తోచుచున్నదినియు అయినను పది కు కేంద్రమున కేంద్రమున బాగుండుననియు నొకడరఖాస్తు పెట్టవలెననియు చెప్పిరి. బుగ్గనడివిరా మోచెంపేట సమీపమున నొకవంకెన నిర్మాణమునగుంచి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు శ్రద్ధసహితురని యు చెప్పిరి.

పరస్పర సంభాషణములు

పిమ్మట తమబసలో మంత్రిగారు మహమ్మదీయ ఎలీమెంటరీ ఉపాధ్యక్షుల రాయబారముతో సంప్రతించిరి. కులాలపురం కృష్ణబ్రాహ్మణ లొకసన్యాసపత్రము నొసంగిరి. కడపపాళ లలో ప్రమాణులనేకలతో పరస్పర సంభాషణలకు మంత్రి గారి రవకాశ మిచ్చిరి.

మధ్యాహ్నము మునిసిపల్ హైస్కూలున, వస్త్రలు ను మంత్రిగారు దర్శించిరి.

జిల్లాబోర్డువారికి జవాబు

తరువాత జిల్లాబోర్డుకార్యాలయమున జిల్లాబోర్డువారిచేనొక సన్యాసపత్ర మొసంగబడినది. మంత్రిగారు యావత్తమనకు జవాబిడుచు రా. బి. టి. ఎం. సునీంద్రచార్ల గారు అధ్యక్షు లుగనుండి గతవేదంతోను యాబోర్డుకు గావించిన మేలను గూర్చి లోనియుడి. భవన నిర్మాణమునకు, సాహజ్రలకును క్రిమితు గ్రాంటునుగూర్చి జిల్లాబోర్డువారు గోరికికాని అట్లు గ్రాంటు యాయబడెను. అయినను కడపజిల్లాదత్తమండలము లో నొక టి యె యున్నది. దత్త మండలములలో టిమన్యూ రాబడి చాల తక్కువగా నుండుటచే ప్రభుత్వము వారు యాజిల్లావిషయమై యెప్పుడు ఉదారభావముగలి గియే యున్నారనియు చెప్పిరి. బాలికాపాఠశాలలు ఎక్కువ చేయవలెనని కోరబడినది ఈవిషయమున నియమింపబడిన విజ్ఞాపన నివేదికను తయారుచేసిన తరువాత తమకేంద్రించిన లేక కేంద్ర నియమించెద ననియు, తాము ప్రీనిద్యాప్రియులని యు మంత్రి గారు నడిచిరి. జమ్యుల మడు గు విమనుస్కూలును జిల్లాబోర్డువారివశము చేయవలెనని కోరి గాని యావిషయమై జిల్లాబోర్డువారును విమనువారును రాజీ పడి, పరిష్కరించుకొనెను. చెన్నూగపల్లె వంతెన విషయమై అచ్చలరాకపోకలు అధికముగనున్నవనెనకు స కృష్ణిరముగా యుట ప్రచేదన యెడల నీవిషయమై తన కేంద్రమునకు తునగియు చెప్పిరి. కలెక్టరీ సంధలను జిల్లాబోర్డువారి ఉధిరమునంద జలెనని కోరబడినగాని యంతనేగముగా లోకలబోర్డుల కిట్టి యధికార మొసంగబడరాదనియు, నీటిపారుదల విషయమై ఇన్ఫిరేమను సభ్యునితో తాము సంప్రతించెదమనియు ప్రధానా మత్మము బదులుచెప్పిరి.

ప్రాధులూరుతాలూకాబోర్డు అడ్డెను

ప్రాధులూరు తాలూకాబోర్డువారిచే నొసంగబడిన సన్యాస పత్రమున కేంద్రవిభాగమున జవాబిడిరి. ప్రాధులూరునుండి కడప కేంద్రం యాసన్యాసపత్రము నొసంగినందులకు ఈతాలూ కాబోర్డువారికి తమ వందనము లర్పించిరి. తెన్నూరు నడిమిద ప్రాధులూరుపల్లె నొకవంకెన గురించి కోరబడినగాని జిల్లాబో ర్డువారికి భవన అధికముగ వ్యయమునని తోచెను. అందుచేత నట్టివంకెన నిర్మించ బడనేరదు. ఈతాలూకాలోని గ్రామవై చార్యులములు నీటిపల్లయుల విషయమై ఆరోగ్యకాఖామంత్రి గారి రాలించెదరు. ప్రాధులూరునందు మిడిల్ స్కూలు విషయమై కేంద్రలో నాలోచించెదను. మునిసిపలు ఏరియాలో గల దేశాలములను మునిసిపలు వారివశమున నుంచవలెను అనికోరి గాని యిటువంటి ముచన నేను ఇది పరకచ్చటను కనివినియందలేదు. ఈముచన హిందూధర్మా

దాయ చట్టమునకు వ్యతిరేకముగ మున్యవారి యిట్టిమాటనకు నే సంగీకరింపజాలను. ప్రాధులూరులో బాలికాపాఠశాలవిషయమై కేంద్రలో గమనించెదను అని మంత్రిగారు పలికిరి

అనంతరము కడపజిల్లా బోర్డుసభ్యులు మంత్రిగారిగౌర వార్థము టిప్పి నొసంగిరి.

చెన్నూరున కేసులు

గతప్రాత్ర 21 వేదిఉదయము 9 గంటలకు మంత్రిగారు కడపకు 7 మైళ్ళ దూరమున నున్న చెన్నూరు అను నొక గ్రా మమునకు బోయిరి అచ్చట నొకవంకెన కట్టబడుచుండెను. ఆ గుట్ట యూనియను బోర్డువారు మంత్రిగారికి సన్యాసపత్రము నొసంగిరి. మంత్రిగారు జవాబిడుచు చెన్నూరుపల్లె గ్రామవై చార్యులమును గురించి ఆరోగ్యకాఖామంత్రిగారు శ్రద్ధసహితు రని చెప్పిరి.

కడప తాలూకా బోర్డువారి కసన్యాసపత్ర మిచ్చిరి. దీనికి బదులు చెప్పియు మంత్రిగారిట్లు నడిచిరి. ఆది ఆంధ్రులను ప్రతి పాఠశాలలోను చేర్చుకొనుట తమ కిష్టమనియు తాలూకా బోర్డులను తీసివేయు విషయమున నేరయు తాను నిశ్చయించు కొనలేదనియు పలికిరి. పిమ్మట కడపకు తిరిగివచ్చిరి.

కడపలో ప్రభుత్వ బాలికాపాఠశాలను, ప్రభుత్వవైద్య శాలను దర్శించిరి. మంత్రిగారి దర్శన గౌరవాగము కె. వెంక టేశం చెట్టిగారు రూ 200 ల వార్ బాండుయొక్కపడిని యాయెను. పరిశ్రయించు మొదటిదిగా ప్యానుఅయిన బాలికకు స్కూలుకట్టిపూని నొసగెద నని వాడుచిరి.

పిదప మంత్రిగారు ఖాన్ బుదూర్ మంజామియన్ సాహెబ్ గారి గృహమున కేరి. ఆచట పీకి మహమ్మదీయ కేసువేయల్లచే సన్యాసపత్ర మొసంగబడిన అందులో మహమ్మదీయులకు అచ్చట నొక ఘోషా ఆనువత్రియెను, బాలికా పాఠశాలలును, స్థానిక సంస్థలందు యిప్పటికంటె సరిక ప్రాతి నిధ్యమున కోరబడినది. మంత్రిగారు బదులిచ్చుచు తాము వారి కోరిక లన్నియు స్వాభిమానముతో నాలోచించెదమని పలికిరి.

నిమ్మబాతుల పక్షమున గంగాధరగారు ఒకసన్యాస పత్రమును చదివిరి. మంత్రిగారు చదివించిరి దానికి జవాబిడిరి.

కర్నూలున కేసులు

జిల్లాబోర్డు కార్యాలయ కేంఖుసాపన

ఈనెల 1 వతేదీన మంత్రిగారు కర్నూలునకేరి. అచ్చట జిల్లాబోర్డు నూతనకార్యాలయ కేంఖుసాపనమును మంత్రిగా రొనర్చిరి. బి. పి. శేషారెడ్డిగారు మంత్రిగారి రాకకును జిల్లా బోర్డు నూతన కార్యాలయ కేంఖుసాపనమునకును వందనము లర్పించిరి.

జిల్లాబోర్డువారికి జవాబు

ఆదినమున నాయంత్రము 5 గంటలకు మంత్రిగారికి కర్నూలు జిల్లాబోర్డువారిచే నొక సన్యాసపత్ర మర్పింప బడినది. మంత్రిగారు జవాబు చెప్పియు జిల్లాబోర్డు సభ్యులు చూపిన గౌరవమునకు వందనము లర్పించి యాజిల్లాలో టెనునివారణమునకు ప్రభుత్వము వారు రూ 80,000 లు గ్రాంటు యిచ్చితిమనియు ఇంతకంటె సరిక మేమియు ఇచ్చుటకు పిలువలేదనియు, గ్రామపునర్నిరణ విషయమును గూర్చి తామును తక్కినమంత్రియును కలిసి యోచించెదమనియు, కర్నూలు చిత్రూరు రోడ్డుపూర్వ భావ నడిమిద నొకవంకెనరూర్చి తానప్రదేమియు చెప్పజాలననియు (ట్రంకురోలు నన్నిటిని రాష్ట్రీయప్రభుత్వనికారముననుచు ల కొకయాలోచన జరుగుచున్నదియు నుడిచిరి లోకలబో రుల సవరణ చట్టమును బువరచుచు వివిధస్థానిక ఎంజలయొక్క అప్రెయియలు చేసవలెననే దీనిగురించి యొకసత్తెపు కమిటీ నియమింపబడునని చెప్పిరి. శ్రీశైలము కొండలమీదకు రోడ్డులగురించియు, నీటిపల్లయు గురించియు బహుశ్రద్ధతో నాలోచించునని మంత్రిగారు నడిచిరి.

తోటవిందు

తరువాత మంత్రిగారి దర్శనగౌరవాగము తె రామయ్య చెట్టిగారిచే కేర్పరుపబడి తోటవిందు జరిగెను. అందు ఉద్యో గలు, ఉద్యోగేతరులు, స్వరాజ్యవాదులుకూడ పాల్గొనిరి.

ఆరబిక్ కాల్చేని దర్శించుట

మంత్రిగారు కర్నూలోనున్న ఆరబిక్ కాల్చేని దర్శించిరి. అచ్చట ప్రెసిరాలుగారు సన్యాసపత్రమును చదివిరి. మంత్రిగారు మహమ్మదీయులు తిన్న గొంపియట కెంతయు సంతసించి అటువంటి కాల్చేలే హిందూ మహమ్మదీయ విక మత్యసమస్యను పరిష్కరింపగల వని నుడిచిరి.

ఎన్నికపిటిమను

రా. బి. ఎం. కె. రెడ్డి చెంగల్ప ట్టు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగారివెని కెట్టబడిన ఎలెక్షను పిటి మను ఖర్చులతో సహా చెంగల్పట్టు సముజ్జిగారిచే కొట్టివేయ బడినది.

వేలము నోటిసు

మామిళ్ల పల్లి గ్రామకాపరస్తులు ప్రస్తుతం తెనాలిలో యుండియున్న వారణాశి రామబ్రహ్మం, యాయన అరిధ క్షత కుమారుడు లింగయ్య, మైనరుకుమార్లు వెంకటపూర్ణయ్య, పిచ్చయ్యలకు గాడ్లియక తండ్రి లింగయ్యగార్లు డి 28-9-27 తేదీన మాపేరటికి వ్రాయించి జవ్వరు చేయించి యిచ్చిన ప్రస్తు వస్తావేజా ప్రకారం యాక్రింద తెలియబరచిన తెనాలి, అమర్తలూరు గ్రామాదులలోని ఆస్తిని డి 12-8-28 తేదీన మధ్యాహ్నం రెండుగంటలకు తెనాలి కొత్తపేటలో సచరు రామబ్రహ్మంగారి మేడపల్లె బహిరంగముగా వేలమువేయబడును.

పదరు వేలముపాటకు సంబంధించిన నరకురువగై రాలు ప్రత్యేకముగా, కరవత్తములపై ఆచ్చువేయించి నాటి కోణన ప్రయించబడును. మామిళ్ల పల్లి, తోట్టెంపూడి, కటపాలెం, పోటుమెరక వగైరా గ్రామాదులలోని ఆస్తి వేలము వేయు తేదీ దర్శిలా తెలియపరచబడును.

డి 12-8-28 తేదీన మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు మొదలు వేలము కాబడు ఆస్తి వివరం:-

(1) తెనాలి, కొత్తపేటలోని మున్సిసిపల్ 7 వ వార్డు లోని మేడకు వార్డు-తూర్పు-బొమ్మసాని రామాంజయ్యలు నాయకుగారి స్తలం కొంతవరకున్నా, భూపతి సూర్య నారాయణగారి స్తలం కొంతవరక; దక్షిణం- సర్కారురోడ్డు; పడమర, సర్కారురోడ్డు; ఉత్తరం- వెంకటి రామలింగస్వామి గారి స్తలం కొంతవరకన్నా, వంకమామిడి నిజ్జశ్యగారి స్తలం కొంతవరకు.

యా హద్దులమధ్యయున్న సుమారు 600 చకి గజముల స్తలమున్నా, అందులోని మేడ, పెంతుటిల్లు, కొట్లు వగై రాలు.

(2) తెనాలి సబు డిలి చినరావుకు శివార రామలింగే శ్వరకేటలోని స్తలమును వార్డు:-తూర్పు- నాయనపల్లి రత్తయ్య వగైరాల స్తలం 180 లింకులు. దక్షిణం- జాయంట్లు గా వదలిన 7 గజముల నడవగల బహు 159 లింకులు; పడ మర- జివిశంభయ్యగారి స్తలము 184 లింకులు; ఉత్తరం 4 లింకులు వెడల్పుగల పంటకాల్య 162 లింకులు, యాహద్దుల మధ్యయున్న సుమారు యం-21 కెంట్లు భూమి, అందులోని ఫలవృక్షములు వగై రా.

(3) గుంటూరు డిలి చెకుమల్లి సబు డిలి అమర్తలూరు గ్రామం తాలూకు.

Table with 3 columns: Plot No., Area, and Price. Rows include 818/6 A, 818/1 B, 819/1, 888/1, 400/1, 988/1, 1057/1.

జమ్మ య 8-96 ట్టు శేకి మెరక య 0-86 ట్టు శేకి పల్లం

Sd (1) లక్కరాజు రామకృష్ణయ్యవారు.

Sd (2) బాలముకుందరాటి వాలు.

Sd (3) యేలేశ్వరపు రామాంజనేయులువారు

తె నాలి } 27-7-28 } ట్ర స్టీ లు

బొంబాయి హైకోర్టులో

సూట్ నెం 748/1917

వాదులు:- పి. సూర్య నాథాయ్ మరియు ఒకరు ఎ డి రి

ప్రతివాదులు:- పి. విశ్వేశ్వరయ్య మరియు ఒకరు.

అసీపైలు ట్యాక్సింగ్ వాస్తవ్యు, వాదులకు. వన్న విధిం చుటకుగాను, మొదటి ప్రతివాదికి ఖర్చుల నిమిత్తం విచారించు టకుగాను 18-8-1928 తేదీ గం 2-15 ని వాయిదావేయబడినదని యందుమామముగా తెలియజేయబడినది.

(సం) ఎడ్వైస్ గెలేట్ అసీపైలు ట్యాక్సిమాస్టరు.

మెసర్స్ రామయ్య సినీదాస్ అందు కో వాదుల కరఫున, మొదటి ప్రతివాది తరఫున అటార్నీలు.

దిగువ నుదహరించిన రికార్డులు యీ దిగువ అక్షరమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

ఎమ్. హెచ్. రావు ఆంధ్ర సన్సు, కాకినాడ.

దిగువ నుదహరించిన రికార్డులు యీ దిగువ అక్షరమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

హోమర్ ఆంధ్ర కో, 175 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

(Price 2-12-0 each)

1928 సం॥ ఆగస్టునెలలో ప్రచురమైన నూతన
“హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్” రికార్డులు.

(10 ఇంచి రెండు ప్రక్కలగల గ్రీనులేబిలు)

(1-3 ధర రూ 2-12-0)

- అరవము
N 2486	{	పూంగాన నకయితే మిస్. వి. కుందరమ్
N 2487		నమయ రాజకుమారి (మధుర)
N 2488	{	నవనీధి కెట్రాబం (తిరనల్వేలి)
N 2489		ఇని పోదం ఆకల్వా హిమేనియం టి. భక్తరీ భజనైపాదు యం. భాదరబాబు రాయి (సిరియూరు)

- అరవము
N 2490	{	చనితోడి తెల భాగం 1 పంగీరవిద్వాక్.
N 2491		భాగం 2 యస్. వి. కుబ్జయ్యభావతర్
N 2492	{	రఘువంశకుత మిస్ ఆదులమ్మ
N 2493		మా. జి. కెట్రబట్టిగా మైసూరు
N 2494	{	మనువశరీర డి. కుబ్జరామయ్య
N 2495		ఇతి భాగ్యయం బెం. భూరు
N 2496	{	భవనత. భాగం 1 పాన్పు ప్యామి కెల్లె
N 2497		భాగం 2 మధుర (కాకనల్)

నూతన “హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్”
పోర్టబుల్ గ్రామోఫోన్.

శైలప్రసాదా, వివేకాచార్యులు, తెల్లిన వ్యాయామవిరామకాలములందు నూతన “హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్” పోర్టబుల్ గ్రామోఫోన్లను పరిశీలించి మెచ్చుతేలికయైనది. అనుమతిపై వై.కె. రికార్డుల మూలమును పుంపించును. 10", 12" కొలతల రికార్డులను ఉపయోగించవచ్చును.

ధర రూ 135

డి గ్రా మో ఫోన్ కం వె ని లి మి టె డ్,
పోస్టు బాక్సు 48, కలకత్తా. 28, రాంపాల్ రో, బొంబాయి.

పై నుదహరించిన మెషిను; రికార్డులు యీ దిగువ అక్షరమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

హట్చిన్స్ ఆంధ్ర కో, 185, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పై నుదహరించిన మెషిను; రికార్డులు యీ దిగువ అక్షరమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

బొంబాయి ప్రే డింగ్ కం వె ని, బె జ వా డ్.

సత్యాగ్రహ ధైర్య విధువబడుదురు

బొంబాయి, ఆగస్టు బాల్లోలి—తాలూకా నూరకు జిల్లా కాంగ్రెసు భా ప్రతినిధులకు గవర్న మెంటువారికి ఒప్పన్నమైన బడయబడికను గూర్చి కాపనసభ్యులకు రికార్డు మెంబరు గాగిని యీ దిగువ ఉత్తరప్రకృతి ప్రకృతి జరిగినవి

వి.కె. డిల్లీ గారు రికార్డు మెంబరునకు ఆగస్టు 7-వ తేదీన పూనానుండి యట్లు వ్రాసిరి. బాల్లోలి సమస్యనుగూర్చి ముఖ్య విషయము సంశ్లేషికరణం పరిష్కారించబడినందున శ్రీభుక్త్యువారు (1) సత్యాగ్రహ కైదీలను విడచెదరనియు (2) తీసికొనిన భూములన్నియు తిరిగి స్వంత దారులకు యిప్పించెదరనియు, (3) రాజీనామానిచ్చిన తిలాలేలు కట్టెను మున్నగు గ్రామాద్యోగులను తిరిగి ఉద్యోగములందు చేయనియు నొప్పుచున్నాను”

రికార్డు మెంబరు గారు ఆ తేదీన యిట్లు జవాబుపంపిరి:— “మిత్రులు జవాబు: ప్రభుత్వమువారు సత్యాగ్రహ కైదీలను విడిచి విడుదలచేయదురు. మిరెండవ విన్నపముగూడ అమాదిరయి ఉత్తరప్రకృతి సంగదరు. తిలాలేలు కట్టెను క్రమశిక్షి భరభాగ్యులెట్లినవో తునింపబడుదురు. ఆ. (సెన్.)

బొంబాయి శాసనసభ

బాల్లోలి సమస్యపరిష్కారమువలన సభ్యులు ఆనందమున నోలలాడు చుండుట

పూ.కా. ఆగస్టు 6:—బాల్లోలి సమస్య పరిష్కారము వలన సభ్యులందరు చాల సంతోషముగా నుండిరి అధికారులు ఆనందముల కూడా యివార్తను పంపింపుచున్నారని గ్రహించిరి గవర్నరు పర్ లెట్టి విల్ పంక్ గారు యీనందములను మూరక చాకచక్యము నందరు కొనియాడిరి. రాజీనామా నిచ్చిన సభ్యుల ముఖముల కళకళలాడుచుండెను. సభ్యుల ముచ్చటలు ఉల్లాసముతో కూడియుండెను. మిన్ని లాల్ మెహతా, మనీ, లాల్ జీ శారాయాజీ గారలు చాల సంతోషించుచు, నూరతో సభ్యులను, ముఖ్యముగా భీమభాయి నాయక్ గారు ప్రశంసన పాత్రులయిరి.

అమీరాలీగారి మరణమునకు సానుభూతి

క్రక్తి పనుయమైన తరువాత మంత్రియగు రఫీయద్దీన్

గారి ప్రతిపాదనమున అమీర్ అలీగారి మృత్యువునకు సభ వారు సానుభూతి తీర్మానము సంగీకరించిరి.

సభలో నన్ని పక్షములవారు అమీరాలీ ఘోషా విశేషమున, దానధర్మదాక్షిణ్యాదిగుణములను కొనియాడిరి.

బొంబాయి భూమిసేస్తువిధానమును ఖండించుట

బొంబాయి భూమిసేస్తువిధానమును ఖండించుచు జాగ్ గారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును ప్రభుత్వ రెవెన్యూ మెంబరు యొడిరెను. జాగ్ గారి తీర్మానము గజెట్ లో ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన తరువీలును ఉపసంహరించుకొని దాని సంస్థానమున ప్రజాప్రతినిధులసహాయమున చేయబడుచున్నది అంగీకరించవలసినదని అనధికారసభ్యులందరు జాగ్ గారి సవరణకు అనుకూలముగ తీర్మానము పెట్టెను.

నిర్బంధ పౌరధర్మవిధ్య

నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్యకొరకు సాగుక సంస్థలకు ప్రభుత్వమువారు చేసిన అన్యాయమును పరిశీలించుకొనవలసినదని సభలో కొనిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై చర్చ ముగియకముందే సభ ఆనాటికి విరమించబడినది. (అ. సె.)

ది మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

తిరు త్తణియుందు గొప్ప ఆడిక్చర్లిక తెప్పోత్సవము

8-8-28 తేదినండి 11-8-28 తేదివరకు

ము ఖ్య ది న ము 9-8-1928

పై ఉత్సవమునకు పోనుద్దేశించిన ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై ప్రత్యేకముగా ఎక్స్ ప్రెస్ బండ్లు మద్రాసునుండి తిరు త్తణి 8-8-28 తేది బుధ వారమునాడును, మరల తిరు త్తణినుండి మద్రాసుకు 9-8-28 తేది గురువారమునాడును పోవునట్లు యేర్పాటు చేయబడినది. సెంట్రల్ టికెట్ టర్మిన్లు, అర్జీ-ము స్టేషనులవద్ద ఈదిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము లిగును.

మద్రాసునుండి తిరు త్తణికి

8-8-28 బుధవారము

తిరు త్తణినుండి మద్రాసుకు

9-8-28 గురువారము

	గం. ని.		గం. ని.
మద్రాసునుండి బయలుదేరుట సాయంత్రం	5-30	తిరు త్తణినుండి బయలుదేరుట సాయంత్రం	5-45
తిరువళ్ళూరు చేరుట	6-28	అర్జీ-ము చేరుట	5-58
తిరువళ్ళూరునుండి బయలుదేరుట	6-31	అర్జీ-మునుండి బయలుదేరుట	6-6
అర్జీ-ము చేరుట	6-57	తిరువళ్ళూరు చేరుట	6-32
అర్జీ-మునుండి బయలుదేరుట రాత్రి	7-10	తిరువళ్ళూరునుండి బయలుదేరుట	6-40
తిరు త్తణి చేరుట	7-28	తిరువళ్ళూరునుండి మద్రాసు చేరుట రాత్రి	7-35

కాట్వాడినుండి అర్జీ-మునకు ప్రత్యేక బండ్లు ఈదిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

కాట్వాడి నుండి అర్జీ-మునకు

8-8-28	గం. ని.	9-8-28	గం. ని.
కాట్వాడినుండి బయలుదేరుట పగలు	3 15	రాత్రి	12 55
అర్జీ-ము చేరుట	4 55	"	2 25

అర్జీ-మునుండి కాట్వాడికి ఒక ప్రత్యేక బండి నడుపబడును.

9-8-28

గం. ని.

అర్జీ-ము బయలుదేరుట ఉదయం	8 20
కాట్వాడి చేరుట	10 0

యివిగాక అవసరమున్న ప్రత్యేక బండ్లు అర్జీ-ము తిరు త్తణి స్టేషనుల మధ్య నడపబడును.

మామూలుగా పోవు బండ్లయందు గుంపు అధికముగా చేరకుండుటకై ప్రయాణీకులు ఈ ప్రత్యేక బండ్లయందు ప్రయాణము చేయవచ్చును.

మద్రాసునుండి సాయంత్రం 5 గం. 45 ని. బయలుదేరి అర్జీ-ము 7 గం. 30 ని. పోవు నెం 17 ప్యాసంజరుబండి 8-8-28 తేది బుధవారము 9-8-28 తేది గురువారము తిరు త్తణి వరకు ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

అర్జీ-ము బయలుదేరుట	గం. 7 ని. 40
తిరు త్తణి చేరుట	" 8 " 0

తిరిగివచ్చే ప్రయాణీకులకు 9, 10-8-28 తేదిలయందు నెం. 18 ప్యాసంజరుబండి తిరు త్తణినుండి మద్రాసుకు ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును.

తిరు త్తణినుండి బయలుదేరుట ఉదయం	7 20
అర్జీ-ము చేరుట	" 7 40
అర్జీ-ము బయలుదేరుట	" 7 50
మద్రాసు చేరుట	" 9 45

రిటరన్ టికెట్లు:—ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై ఉత్సవ కాలమునందు రాను పోను 3 వ తరగతి రిటరన్ టికెట్లు యివ్వబడును. ఇచ్చిన తేది లగాయతు 4 దినములవరకు దీని నుపయోగింపవచ్చును. ఈ క్రింద నుదహరించిన స్టేషనుల వద్ద ఇవ్వబడును.

మద్రాసు (సెక్ట్రల్ స్టేషన్)
మద్రాసు (హాంటురోడ్డు)
బేసిక్ బిడ్డి
రాయపురం
చాకలపేట
పెరంబూరు
విల్లివార్కం
కొరట్టూరు
అంబత్తూరు

ఆవడి
పట్టాభిరామ్
తిన్ననూరు
సెవ్వాపేటరోడ్డు
తిరువళ్ళూరు
కడంబత్తూరు
మణూరు
తిరువాలంగూడు
మోసూరు.

అర్జీ-ము
పోలింగర్
వాలాజారోడ్డు
కాట్వాడి
గుడియూర్లం
ఇచ్చిపుత్తూరు
నగరి
పుత్తూరు

పూడి
రేణిగుంట
చిత్తూరు

జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆఫీసు
మద్రాసు, 3-8-28.

వి. డబ్ల్యు. పార్సన్ను,
ఆఫీసు జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

రాయల్ ఎగ్జిక్యూటర్ కమిషను రిపోర్టు

వి॥ వి॥ జోగయ్యపంతులు ఎం.ఎల్.ఎ. గారి
అభిప్రాయములు

హిందూ దేశముయొక్క వ్యావసాయక సమస్యల వివరిం
చుటకై నియోగింపబడియుండిన రాయల్ ఎగ్జిక్యూటర్ కమి
షనుగారి రిపోర్టును, మీద కోరినంత స్పష్టముగా చర్చించుటకు
మీకులేదు. అందువలన ఈ భాగ్యంతులను మాత్రమే దీనినికొని సాధ్య
మైనంత స్పష్టముగా చర్చించుచున్నాను.

నేను ఆ రిపోర్టును చివరవరకు చదివెగా చూచినాను.
కమిషనువారు చాలా, ఉపయోగకరమైనట్టియు లాభకరమై
నట్టియు భోగ్యులను సంగ్రహించి ప్రకటించియున్నారు. చిర
కాలమునుండి, మన దేశముదాని వాయవ్యమున విద్యాధిక్షులను
జెల్లుచున్నట్లు ఆభిప్రాయము లన్నియును యీ రిపోర్టులో
గ్రంథముగా గానింపబడియున్నది.

నేటికి ఒక పురుషాంతరమునుండి మనము గవర్నమెంటు
వారు మన దేశముయొక్క వ్యావసాయకాభివృద్ధి కైతులు
అర్థిక సృష్టలనుగూర్చి చాలి విధిని నెరవేర్చుచుండుటలేదని
వలయుచున్నాము.

ఇండియా గవర్నమెంటువారు, అమెరికా, రష్యా, బెల్జి
యము, హాలెండు దేశముల ఉదాహరణమును దీనికొని ఆపద
కుల ననుకరించి వ్యావసాయకాభివృద్ధి కై ప్రయత్నించినగాని
హిందూ దేశము అభివృద్ధిని గాంచలేదని మన మెన్ని సార్లు
నొక్క చెప్పియున్నాను, గవర్నమెంటు వారు కొన్ని
ఉపాధులను, ప్రకటనలు చేయుటకంటె మరెట్టి
ప్రయత్నమును చేయలేదు. కొన్ని కాన్సర్వేషన్లను
మాత్రముచేసి కొన్ని పాఠశాలలను, కాలేజీలను, వ్యావసాయక
ప్రదర్శన పాలములను స్థాపించుటయును కరపత్రములను
ప్రాయించి ప్రకటించుటయును మాత్రమే చేయుచున్నారు. ఈ
విధాలచేయున కిది యేమాత్రమును చాలదు. ఇట్టిసందర్భములలో
రాయల్ కమిషను వారు "ఈదేశములో వ్యవసాయాభివృద్ధికి
ముఖ్యముగా కావలసిన విషయము వ్యవసాయదారుల దృక్పథ
ము మారుదలగాని వేరగుదు. వ్యవసాయాభివృద్ధి కావలె
నన్ను, గ్రామసమస్యలన్నిటిని ఆమూలగ్రముగ పరిష్కరించి
అభివృద్ధి కై ప్రయత్నించవలెను గాని ఒక్క వ్యవసాయమును
గూర్చియే తలచెట్లినచాలదు" అను ఆభిప్రాయమున మనతో
నేటికీబలించియుండుట త్యంత సంతోషకరము.
ఈఅభివృద్ధిని తేలవిన నా భ్యంత గవర్నమెంటు
వారిచే అనియును, యిప్పుడు గవర్నమెంటువారి విషయమును
సంపూర్ణముగ గ్రహించలేదని తమ ఆభిప్రాయమనియును
కమిషనువారు వ్రాసియున్నారు.

ప్రస్తావించిన గవర్నరలు మొదలైన ఉన్నతోద్యోగ
తెల్లదను, యాగిశ్చ బాధ్యత తమపైనున్నదిని, సంపూర్ణము
గా నెరుంగుదురనుటకు నాకెట్టి సందేహములేదు. కానివారు
నిజముగా, యాదేశముయొక్క వ్యవసాయము సభివృద్ధిపరచి,
రైతులయొక్క ఆదాయము, నేటిదానికీ మూడునాలుగుగంటలు
పెరుగునట్లుగా చేయదలచిరని, అమెరికావంటి అధునిక రా
ష్ట్రముల ఉదాహరణము ననుసరింపవలసి యుండును. అందుల
కై ఎంతో ప్రయత్నము గూడ జెచ్చిపెట్టెను. 1905వ సం॥లో
అనగా, నేటికి 23 సం॥ అక్రమము, 608/4 లక్షల డోలర్లను
ఒక్క వ్యవసాయాభివృద్ధి కై అమెరికాదేశము వెచ్చించియుండె
ను ఇప్పుడెంత వెచ్చించుచున్నారోచెప్పవలెను. 1905. సం॥
మార్చి 608/4 మిలియన్ డోలర్లు అనగా 110 లక్షల రూపా
ంక వ్యవసాయమునకై వెచ్చించబడుచున్నవని యింగ్లీషులో
కాల్చులలో గౌరవనీయులైన హేమిల్టన్ గారు వర్ణించిరి.
ఇందులో 54 వ్యావసాయక ఉద్యోగక స్థానములు నా ప్రభు
త్వమునకు నడిపించుచుండిరి. 720,000 డోలర్లు అనగా 220
లక్షల రూపాయలు యిందులకై వెచ్చించబడుచున్నాడు. రా
ష్ట్రీయ ధనమునుండి 9 లక్షలు గ్రాంటు యిచ్చబడుచున్నది.
16 వ్యవసాయ కళాశాలలను నడుపుచున్నాడు. ఈకళాశాల
లో 300 గురు ఉపాధ్యాయులను యంతయును కలసి, మొ
త్తము 680 గురు పనులను చేయుచున్నాడు. అద్భుతముగా ప్ర
కటనలనుగూర్చి చింత నొరేకలు మొదలైనవి కాక, ఏటా
6 లక్షల కరపత్రములు, చిన్నవి, పెద్దవి గ్రంథములును, ఒ
క అమెరికను బోర్డు ఆఫ్ ఎగ్జిక్యూటర్లవారివలన ప్రకటించబ
డుచున్నది. ఇది 28 సంవత్సరముల క్రిందటిదాని ఇప్పుడంతకం
కు మొదలొక ఎక్కువగా అప్పు చేయబడుచున్నట్లును సందే

హము లేదు. ఇంతసాము ఖర్చుపెట్టుటయు దానికి తగిన లా
భము ప్రజలకు కలుగుచునే యున్నది. పారిశ్రామిక దేశమును
అమెరికాలో నిట్లుండ, కేవలము వ్యవసాయము మీదనే ఆధా
రపడియున్న హిందూదేశపు రహితవిషయమే యిండియా
గవర్నమెంటువారి చేయిచున్నాడు? 1905 వ సం॥ములో
గవర్నమెంటువారు వ్యావసాయక పరిశోధనములను అభివృ
ద్ధినిగాను 20 లక్షల రూపాయలను ప్రత్యేకించుచున్నామని
ప్రకటించిరి. తరువాత నా మొత్తము 24 లక్షలు చేయబడెను.
పూనా, కాన్పూరు, నాగపూరు, లఖనో పూరు, కోయటలు
పూరు, సాలూరు పట్టణములలో వ్యవసాయ కళాశాలలను
స్థాపించిరి. అందు సాలూరు కళాశాల 1921 సం॥ అంతము
లో మూసివేసివారు. 1924 సం॥ ములో మొండలెలో నూతన
ముగా కళాశాలను ప్రారంభించివారు.

దీనినిబట్టి మన యిండియాలో వ్యవసాయాభివృద్ధికి వె
చ్చించబడు చిన్న మొత్తము 24 లక్షలు మాత్రమే అయియు
న్నది. అమెరికాదేశములో నన్నుకో కొట్ల కొలండ్ల ధనము
వెచ్చించబడుచున్నది. ఇక్కడ 6 కళాశాలలు గలవు. అందులో
80 మంది మాత్రమే ప్రజలును పనిచేయుచున్నారు. అమె
రికాలోనన్నుకో 10 కళాశాలలలోను 308 మంది విజ్ఞాన శాస్త్ర
ప్రజలును 850 యితరులను పనిచేయుచున్నారు. అక్కడిసం
గతితో సరిపోల్చి చూచినచో భారత దేశము ప్రభుత్వమువారు
వ్యావసాయకాభివృద్ధి కేమాత్రము ప్రయత్నమును చేయుచు
న్నారో తెలియగలదు. ఈవిధముగా ప్రజలములలో వ్యవసాయా
భివృద్ధికి జరుగుచున్న ప్రయత్నములను, అప్పటి జరుగుచున్న
పనులనుగూర్చి యాకమిషనువారి రిపోర్టు గవర్నమెంటువారి
కెట్టి శిఫార్సులు చేయకుండుట త్యంత శోచనీయును. కేవలము
వ్యవసాయముపై నే ఆధారపడని అదేశములలో జరుగుచున్న
విధానములు మనదేశములో గూడ ప్రయత్నించుటకు యెంత
ధనవ్యయ ముసరమో గూడ నీకమిషనువారు మదింపుచేసి,
అట్టి ప్రయత్నము గావించబడవలసి, యాదేశ వ్యవసాయ దారు
నకు లాభము చేకూరదని గట్టిగా శిఫార్సు చేసి యుండలసి
యుండెను. ఇందునుగూర్చి కమిషను రిపోర్టుయిట్లు వలకు
చున్నది.

మేము ఆనేక విషయములను శిఫార్సు చేసియుండుటచే
వారున్నిటిని ఆ చరణలో పెట్టుటకు ఎంత వ్యయ ముసరమో
అందేని ముందు, ఏవి వెనుక చేయవలెనో మొదలగు విషయ
ములనుగూర్చి ప్రజాతికను నిర్ణయించుటకు మాకు సాధ్యము
కాలేదు. కాని ఆయా కాసన సభరవారు యాగ్రానువునన్ని
ర్యాగ కార్యములకు వెయు ధనమును ఆపసరమును బట్టి యొ
సంగడరగాక యని విశ్వాసపూర్వముగ కోరుచున్నాము.

ఇట్టి శిఫార్సు చేయుటలో కష్టమేమున్నది? గవర్న
మెంటు వారుగాని, ప్రజలుగాని, యాకమిషనువారి సిఫా
ర్సులను ఆచరణలో పెట్టుటకు సుమారుగా నెంతద్రవ్యము కావ
లసియుండునో స్పష్టీకరించినగాని లాభమేమి? సరిగా
గాకున్న, సుమారుగానైన యెంతకాలమైనో మదింపు చేయరా
దా? ఎన్ని స్థితులు వేసినవేమి? ఏమి శిఫార్సులు చేసినవే
మి? అందువలయు ధనమును సప్లయచేయుటకు వలయు మా
ర్గములు చూపబడ నంతవరకు యిట్టి శిఫార్సులను రయతులకు
యెట్టి ప్రయోజనము చేకూరలేదు. పోనీ గవర్నమెంటువారు
కార్యమును చేసెదరా యన్న నేనది నమ్ముకాలను. ఇప్పుడు
పైనికాఖాకింద యిండియాలో వ్యయపరచబడుచున్న కొటా
నాబ్లొద్దుర్యయమును తగ్గింపుమని మన మెంత ఘోషపె
ట్టుచున్నాను వినుట లేదు సరేకదా, మరింత హెచ్చించు సూచ
నలే చేయబడుట లేదా? మన సూచన లీగముగా ఆదరింప
బడుచున్నవి. ఇట్టి సందర్భములో నీ కమిషనువారి రిపోర్టు
కేవలము "వివేచన అర్థము" గా పరిగమించుటకంటె విశేష
లాభమేమియును కలుగజోదని చెప్పుటకు సందేహమేమి?

మొదలవును సహజముగా పూర్వార్థరపరాయణులు-
మార్కులను వెంటనే అంగీకరింపరు. కావున వ్యవసాయాభివృద్ధి
కపరరము నూతన విధానము వారిలో ప్రవేశ పెట్టవలెనన్నచో
గ్రామ గ్రామములలోను నూతన విధానములను కలకు లా
భములు ప్రత్యక్షముగా చూపబడవలెను. ఒక యొకరా భూమిలో యిప్పుడు వారు పండించుచున్న ఘట
సాయము, నూతన పద్ధతులవల్ల ద్విగుణీకృతము, త్రిగుణీకృతము
ఎట్లగునో వారు చూచినగాని దాని నంగీకరింపరు. ఇట్టి ప్రచార
ము, ప్రదర్శనము నడుపవలెనన్న గవర్నమెంటు వారు కొట్ల
కొలండ్ల రూపములు వెచ్చింపవలసి యుండును. గవర్నమెంటు
వారింతవ్యయపరచుటకు సిద్ధముగా నున్నారా? ప్రస్తుత పరిస్థి
తులలో వారట్లు చేయగలరా? ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధాన వ్య
వస్థలో, ఏ ఉద్యోగముల పెద్దపెద్ద బిరుదులు పదవి ఉన్నం

తకాలము యిట్టి రాయలు కమిషనులు గాని, వారి సూచన
లుగాని, గవర్నమెంటువారి సమక్షములు గాని, రయతుల
ప్రస్తుతదస్థితిని తొలగింపజాలవు. నేటి గవర్నమెంటు విధాన
మంతయును సంపూర్ణముగా మారవలెను. ఇతర దుర్యయము
లను తగ్గించుకొనుటకును, వ్యవసాయాభివృద్ధి కై యొక అసరమైన
కొట్లకొలండ్ల రూపాయలు విసులునట్లు చేసుకొనుటకును, అవ
కాలములు లేనంతకాలము, రయతుల విషయమే యెట్టి ప్రయ
త్నము చేయుటకును మీకులేదు. కావున కత్తిగను చేయబడుకొ
ని, దుర్యయమును కాఖుపై మంత్రి ప్రయోగించవలెను. అం
దు ముఖ్యముగా నేనలకించిన, పట్టికు సర్వీసులక్రిందను జరు
గుచున్న దుర్యయమును తగ్గించుటకు అసధికార సభ్యులు చి
రకాలమునుండి చేయుచున్న సూచనలను గవర్నమెంటువారు
పరిగ్రహించవలెను. లేదని, రైతులకు ఎట్టిలాభమును కలుగ
జేయుటకు అవకాశమే యుండును. (కళింగ)

ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి స్మారకచిహ్నములు

ఆంధ్రచిత్రకళాపరిషత్తు - బందరు
మా గురువరేణ్యులను, అఖండదేశభక్తికరాయణులను,
సత్యముగ ఆంధ్రరత్నమును అగు కీర్తిచేఱును శ్రీ దుగ్గిరాల
గోపాలకృష్ణయ్యగారియెడల మాకుగల భక్తిగౌరవములు కార్య
రూపమునను వ్యక్తపఱచుటకు శ్రీవారి చిత్రపటమును (ఆయి
పెయింటింగు) తయారుచేసి వారికుటుంబమునకు యిచ్చుటకు
తీర్మానించుకొన్నాము.

ఆంధ్రదేశమునగల దేవతాసంస్థలైనను శ్రీగోపాల
కృష్ణయ్యగారి చిత్రపటములు (ఆయి పెయింటింగులు) మావరి
వత్తువ్వారా చేయించునెడల సదరు పెయింటింగుల విలువలో
మూడవవంతు ద్రవ్యమును శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారి స్మారక
నిధికి యిచ్చుటకును నిర్ణయించివారు.

వలయువారుల వివరములతో శ్రీవారి ఫోటోను వారి
వారి అర్చకులప్రకారము మూడవవంతు సొమ్మును పంపకార్చి
తులు.

పైజాలు	లేట్లు	ప్రెముల కిమ్మకు
అ 2 x 1 1/2 బిచ్చు	ర 100	ర 12
3 x 2 యేమాదిరి ఆయిననూ	150	20
4 1/2 x 8 డిటో	400	35
7 x 4 లైఫ్ సైజు	800	60

వంక సూరిశాస్త్రి,
పరిషత్తు కార్యదర్శి.

TENDERS. TENDERS NOTICE.

Sealed tenders are invited for the "con-
struction of a Bridge of 19 spans of 70 feet
each across the Muniyeru river at Keesara at
mile 68/3-5 of the Masulipatam Hyderabad
Trunk Road" estimate Rs. 7-30 lakhs. The
selected tender will have to do work worth
about Rs. 3-80 lakhs, as he has to carry out all
items of work as per estimate excepting steel
superstructure (including fabrication and con-
veyance) machinery, tools and plant, contingen-
cies, petty supervision and establishment, which
will be arranged for by the Department.

Plans, specification, estimates and other
particulars regarding the work are available
for reference in the Kistna District Board
Engineer's Office, Chilakalapudy, whereof
form of tender can be had. Tenders should
state at what percentage of the estimate rate
for each item of work they are willing to
undertake the work.

Tenders should send along with the tender
a challan for Rs. 3000/ remitted into any
Government Treasury or Central Co-operative
Bank in this District (to the credit of Kistna
District Board Deposits) as earnest deposit and
they should also be prepared to furnish a fur-
ther security of Rs. 2,000/ and to execute
necessary agreement before actual commence-
ment of the work.

The acceptance of the tender rests with
the Special Officer, District Board, Kistna
who may or may not accept the lowest Tender
without assigning any reason for so doing.
Tenders should reach the undersigned before
15th September 1928.

(Sd.) S. VAIDYANATHAN.
District Board Engineer,
Kistna
District Board Engineer's Office
Kistna, Chilakalapudy,
25th July 1928.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లిఖిత పుస్తక భాండాగారము

చెన్నపురి మ్యూజియములో ప్రభుత్వమువారి పోషణకొని యున్న ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారమునందు ఆంధ్ర గ్రంథములను బెజవాడలోని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ భాండాగారమునకు ప్రభుత్వమువారు పంపుటకు నిశ్చయించినట్లు బెలియమున్నది. ఆంధ్ర గ్రంథములు ఆంధ్రదేశమున కేరసన్నపుడు ఏర్పడును అట్లు చెప్పబడు యిట్లు పడదుగాని కొంచము డిగ్రీ ముగా యోచించిన రాజధాని ప్రధాననగరమునందు విజయవాడకు కలపవలసినంత కారణ మేనియు ముగింపకున్నది.

ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లభించినదియునున్నను ఏకాగ్రమునందే ఆసక ఆంధ్ర విద్యార్థులు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ అవరణములోగల కళాశాలలలో విద్యనభ్యసించుచున్నారు. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకముగా విశ్వవిద్యాలయము లభించినది చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము వారు ఆంధ్రభాషను ఎంతమాత్రము నిరాదరణ చేయులేదు. మీరు మిక్కిలి చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము వారు మాత్రభాషను పరీక్షలకు ప్రత్యేకభాగముగా ఏర్పరచి ఆంగ్లవాద్యయమున కెంత ప్రాముఖ్యత నొసగియున్నారో అంత ప్రాముఖ్యతను మాత్రభాషలకు యొసగియున్నారని యిట్లు యిదిమీడియును పరిశీలించుచు విద్యార్థులు అభిమానకాస్త్రముగా ప్రకృతికాస్త్రములను తీసుకొనినను లేక గణితకాస్త్రమును తీసుకొనినను లేక తర్కకాస్త్రమును దేశచక్రములను తీసుకొనినను మాత్రభాషను చదివి అభివృద్ధి చెందవలెనని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయములో మాత్రభాష ఇంకను అభిమానకాస్త్రభాగముల క్రిందనే చేయుచున్నది. ఇదియునుగాక చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ పరిశోధకశాఖలో అవభాషకును సంస్కృతిభాషకును ఎంతో ప్రాముఖ్యత యొసగియున్నారనట నిర్వివాదాచేము.

రాజధాని ప్రధాన నగరమున చెన్నపురియందే ఆంధ్ర గ్రంథాలయమును నిర్మించుటకు దక్షిణాంధ్రులకు ఉత్తరాంధ్రులకును భాండాగారము నుపయోగించుకొనుటకు సమానావకాశముండును. ముఖ్యము ఆంధ్రగ్రంథములన్నియు చెన్నపురియందే ముద్రింపబడి ప్రకటింపబడుచున్నవి. భారత భాగవత రామాయణాది పురాణగ్రంథములన్నియు చెన్నపురి ముద్రణాలయములలోనే ముద్రింపబడి ప్రకటింపబడిన పనులు నిర్వివాదాచేము. సంస్కృత గ్రంథములు కూడ ఆంధ్ర లిపిలో చెన్ననగరమునందేయి సాధారణముగా ప్రకటింపబడినవియు ప్రకటింపబడుచున్నవియు చెప్పబడుచుండుంతమాత్రము అసత్యములేదు. ఇప్పుడిప్పుడు ఆంధ్రదేశములో ముద్రణాలయంక్రిములు బయలుదేరినను చెన్నపురిలో గ్రంథములను ముద్రించుట కవకాశమున్నట్లులు మరెప్పుడులేదు. చెన్నపురిలో ఆంధ్ర విద్యార్థులు చదవని కళాశాల లేనేలేదు. తుదకు క్విక్ మేరీ కళాశాలలోకూడ ఆంధ్ర విద్యార్థినియగలరు. దక్షిణదేశములో తిరువనావల్లి, నేలము, కోయంబుతూరు, ఉత్తరాంధ్రాదుజిల్లాలలో నందు కళాశాలలలో కూడ తెలుగుభాషను చదువుచున్న విద్యార్థులు గలరు. చెన్ననగరములోనే అనేక ఆంధ్రవిద్యాలయములుగలరు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రాచ్య పుస్తక భాండాగారమునందు తెలుగుభాగమును తమ విశ్వవిద్యాలయమునకు కావలయునని ఒక హక్కుగా కోరిన చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారు కూడ తమకు సమానహక్కుగలదని చెప్పబడుచుండు ఎంతమాత్రమును ఆశ్చర్యముచేడబోదు. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారు కూడ ఆంధ్రభాషను చాల గౌరవముతో పోషించుచున్నారు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారికి ప్రాచ్యలిఖిత ఆంధ్ర గ్రంథములపై ఎక్కువ శ్రద్ధము ప్రేమయు యుండినందుల చెన్నపురి ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారమునందున్న ఆంధ్ర గ్రంథముల నన్నిటిని ప్రత్యేకముగా ఎత్తి వ్రాయించి తమ భాండాగారమున కోల్పోవచేయుట సమంజసముగా యుండునుగాని ప్రాచ్యలిఖిత భాండాగారమునందు ఆంధ్రగ్రంథముల నన్నిటిని వేరువేరు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారికిని చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ అవరణములోయుండు ఆంధ్ర విద్యార్థులకు ఆంధ్ర గ్రంథములను ఉపయోగించు అవకాశమునకక తమ భాండాగారమే ఉన్న అవకాశమును పొందవలయునని ప్రయత్నించుట ఎంతమాత్రము సహేతుకముగా లేదని విన్నవించుచున్నందులకు నన్ను మన్నించుదురుగాక!

కృష్ణాగోదావరిజిల్లాల రీసెటిల్మెంటు

శ్రీయుత టి. ప్రకాశంగారి 18 వ వ్యాసము

వర్తకము, రవానావ్యాపారము

ఈ మూడుజిల్లాలయొక్క వర్తకము, సముద్రవ్యాపారముగాని లేక రైలుమార్గమునగాని రవానావ్యాపారము, ఈ జిల్లాల వర్తకులకే లాభకరముగా నున్నదో లేక నాకాకంపెనీలకునుమాత్రమే లాభకరముగా నున్నదో, ఈ వ్యాసమునందు పరీక్షించెము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వవర్తకమునందు ఖారజ్ కాకా వ్యాపారము జీవించి చాలకాలము క్రిందటనే అంతమొంది యాండుట బాగుగా తెలిసినవిషయమే. దక్షిణాదియ న్నీచు నేవిగేమనకంపెనీ (వి. ఓ. చిదంబరపెట్టె)యొక్కగతి యెల్లరకును తెలిసియున్నది.

సింధ్యాస్టీము నేవిగేమన కంపెనీ (బొంబాయి) పలు కష్టముల పాలై యిప్పుడిప్పుడే తన కష్టములను దాటినది. నేటికిగూడ యీ కంపెనీకి, భారతదేశమునకు షాడరేటెడు మలేరాప్రొద్దులకును మధ్య వ్యాపారమునయమునగల వ్యాపారులకు లాభకరములైదు. కోస్తా ల వ్యాపారము క్రమ క్రమముగా జీవించుట రి, 6 ఆన బంధములలో గల దిగుమతులు, యెగుమతుల వివరములనుండి వ్యవస్థపడుచున్నది. కాకినాడ రేవు విషయమున సంఖ్యలు స్పష్టంగా హెచ్చియుండుట సముద్రవ్యాపారముయొక్క యభివృద్ధికి కలుపనిదర్శన ముగ్ధిపెట్టిల్లెంటు అభీషం అనుచున్నాడు. భారత నాకావ్యాపారమునకు అనేకవిషయములలో ప్రతి బంధకములు లేకుండియున్నచో, కాకినాడ, మచిలీపట్నం రేవులు కోస్తా ల వ్యాపారము విషయమున నయినను నూరు రట్లధికముగా నభివృద్ధి చెందియుండెడివి. కాకినాడ రేవుయొక్క దిగుమతి యెగుమతులు కొద్దిగా హెచ్చి యుండుటకు కారణము, నే నిదివరకే చూపినప్రకారము యీమూడు జిల్లాలయొక్క వర్తకాభివృద్ధిగాని, లేక వ్యవసాయదారుని యభివృద్ధిగాని, కాకినాడు, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో మోరీ గ్రామమునందే జీడిమామిడిగింజల వ్యాపారము విదేశములతో నలుపుచున్న కంపెనీ, కోస్తా ల వ్యాపారమునకు తన సాకర్మము లేకుండుటచేతను, విదేశీనాకా కంపెనీలు సరకులకు హెచ్చురేటు విధించుటచేతను, చాల కష్టములకు లోనగుచున్నది. మూడుస్టీము నేవిగేమన కంపెనీలు కలిసి యూనియనుగా నేర్పడియున్నవి. (1) బ్రిటిషుయండియా స్టీము నేవిగేమన కంపెనీ (2) ఏషియాటిక్ స్టీము నేవిగేమన కంపెనీ (3) సింధ్యాస్టీము నేవిగేమన కంపెనీ (4) వీనిలో బ్రిటిషు యండియా స్టీమునేవిగేమన కంపెనీకూత్రమే రేటు విధించునధికారము గలదు. ఒకటన్న బరువుల సరకుల బొంబాయి నుండి మద్రాసునకు రవానాచేయుటకు నిర్ణయింపబడిన రేటురూ 10. ఈ బరువుల సరకులనే కొచ్చిననుండి కాకినాడకు (అనగా నంతకంటె చాల తక్కువదూరమునకు) రవానాచేయుటకు సదయకంపెనీచే నిర్ణయింపబడిన రేటు రూ 80. జీడిమామిడిగింజలు మోరీకంపెనీచే కొచ్చిననుండి కాకినాడకు దిగుమతి చేయబడినపుడు రూ 80 అధికరేటు యీకంపెనీచే విధింపబడుచున్నది. ఈజిల్లాలో వర్తకమునభివృద్ధిగాంచు మార్గ మిదియేనా? బ్రిటిషుయండియా స్టీము నేవిగేమన కంపెనీ పడవలు తూర్పు ఆఫ్రికా రేవుపట్టుములలో పనిచేయుచున్నది. ఇవి తరుచుగా బొంబాయి మీదుగా బోవుచుండును. కొలంబోవద్దగాని లేక బొంబాయివద్దగానియూ పడవలు రూ 60 అధికరేటు విధించుచున్నవి. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆఫ్రికా ఇండియను పడవలు కాకినాడ లేక కలకత్తామీదుగా బోవుచుండును. మోరీకంపెనీ దీక్షిమ మిడిగింజల తూర్పు ఆఫ్రికానుండిగూడ కాకినాడకు ఎగుమతి చేయుచుండును. అవ్వవశమున యీ కంపెనీకి ఆఫ్రికను ఇండియను పడవలు లభించుచో, యీపడవలు ఒకటన్న బరువుల సరకులకు కాకినాడకుగాని లేక కలకత్తాకుగాని, విధించుచున్న రేటు రూ 25

వికలభాషముతోను నివృత్తుపాతబుద్ధితోను వై వ్రాతలను తిలకించిన అందరినీత్యము గోచరింపకమానదు. కనుక చెన్ననగరమునందున్న ఆంధ్రవిద్యార్థులను పండితులను ఆంధ్రభాషాపాఠకులను భాషాభిమానులను జాగ్రత్తక యించుట దుహించి ఒకపథగావించి వైవిధ్యమును విశదముగా చర్చించి ఓరీయంబల్ లైబ్రరరీకారులను (క్రభుక్తము వారిని) తెలుగు భాగమును మూలము ప్రకారముగా మూలజయనందే యుండుటాన ఏర్పాటు గావించునట్లు కోరవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

వెల్లాల రామకృష్ణశాస్త్రి.

మాత్రమే. దీనికిని బ్రిటిషు యండియా స్టీమునేవిగేమన కంపెనీకిని గల వ్యత్యాసమును గమనింపుడు. టన్ను కొక్కటికి రూ. 85 వ్యత్యాస మున్నది.

ఇక నరబియ్యము బ్యాపారవిషయమున, యూనియనుగా నేర్పడియున్న యీ మూడు కంపెనీలలో కాకినాడకు బొంబాయికి రవానా గావించబడుటకు బర్త ఒక్కొక్క 10 అజాలు నిర్ణయింపబడినది. ఈ రేటుచొప్పున ఒకటన్న 18 బస్తాలకు రూ 8 అనును. కాకినాడనుండి కొచ్చినను గల తక్కువదూరమునకు గూడ నీదియే రేటు నిర్ణయింపబడి యున్నది. ఈ కంపెనీలు బ్రిటిషు యండియా స్టీమునకు రవానా పనిర్ణయించిన రేటు కొచ్చి ను నుండి కాకినాడకు ఒకటన్న (13 బస్తాలు) రూ 80.

బొంబాయినుండి కాకినాడకు (అనగా నంతకంటె చాల యెక్కువ దూరమునకు) రూ 16 మాత్రమే నిర్ణయింపబడి యున్నది.

యూనియనుగా నేర్పడియున్న యీమూడు కంపెనీలుగాక మరియెండు విదేశీ బావిగామార్గములు కాకినాడ రేవునంటియున్నవి. రూజవెల్లు స్టీమింగ్ లైను (అమెరికను ఇంజనీరులైన) కొన్ని సముద్రతీర పడవలు నెలకొల్పారు కాకినాడకు బువుచుండును. క్లాసులైన పడవలు రెండునెలలకొకసారి కాకినాడకు వచ్చుచుండును. ఇవి టన్ను వక్రంబికి 50 క్యూబిక్ అడుగుల ఘనపరిమాణము. 57 మిల్లింగలను 2000 చున్నవి. ఇట్టిపరిమాణలలో యీజిల్లాలలో సముద్ర మార్గ వ్యాపారముగాని రైలు మార్గ వ్యాపారముగాని యభివృద్ధియగుట కెట్లు సాధ్యమను? ఈవిధమున పత్తు పాతమే రైలుమార్గముల విషయమున గూడ జాపబడుచున్నది. వేయకల వ్యాపారము యందుకు వృష్టాంతముగా దీని కొంచము మద్రాసునుండి కలకత్తాకు (1000 మైళ్లకంటె నెక్కిన దూరము) యీసరకుయొక్క రవానాకు మణుగు ఒక్కంటికి 8 ఆజాల 8 పైసలు నిర్ణయింపబడినది. కాని మద్రాసు నుండి చీరాలకు (200 మైళ్ల దూరముమాత్రమే) 8 ఆజాల 9 పైసలు నిర్ణయింపబడినది. ఈవిధముగానే మద్రాసునుండి ఈమూడు జిల్లాలయొక్క ప్రతిస్థలమునకును నిర్ణయింపబడియున్నది. చెన్ను బడిదారుల వర్తకాభివృద్ధికిగాని లేక లాభింపబడునట్లుగాని ఎంతవరకును చెక్కుచెదలుచుటలను నెట్టిట్లెంటు ఆఫ్రిక గు నింపనకుండు బాట సారిల రస్తాయందును సరకులరవాణాచేయును తనకంటెవిన రోడ్డుపును నిర్ణయించి, రయిరుయొక్క యభివృద్ధికిని, వర్తకాభివృద్ధికిని యిదియొక నిదర్శనముగా భావించుచున్నాడు. ఇంతకంటె లోతువిచారణములను యదార్థవిచరణలు దెలిసికొనవలెనో, యీ హెచ్చింపు, వ్యవసాయదారునియొక్కయూ, వర్తకునియొక్కయూ, నష్టముపై నావికా కంపెనీలయొక్కయూ, కైల్వంపెనీలయొక్కయూ అధికలాభమునే నిదర్శనముని యజాపుకాగలను. సింధ్యాస్టీము నేవిగేమన కంపెనీ మేజేబరు అను నేడుండు సారాభాయిహోదీ (ఎం. ఎల్. ఏ) గాదు భారత దేశ సముద్రతీర నావికావ్యాపారమునకుగల ప్రస్తుత ప్రతిబంధకములు తీసివేయబడుటకును, కొన్ని సాకర్మములు సంపాదించబడుటకును, కాపాసభలో నొక చిత్తురట్టును ప్రవేశపెట్టి యున్నారు. దీనిగతి ర్వలోనే తెలియగలను.

సంద్యాల

సంద్యాల వర్తక సంఘమువారు కొంతద్రవ్యము ధర్మాగ్రము అనేకరీతుల ప్రతిపక్ష్యమును ఉపయోగించెడినారు. ఈసంవత్సరమున గడచిన నెల ది 29-7-28 ఉదయ 8 ఘంటలకు మర్చెంటు అసోసియేషన్ అఫీసులో సంఘము వారు సమావేశము అయి, యీక్రింది సంస్థలకు సహాయ మొనర్చిరి.

సంద్యాల గోరక్షణ సమితికి 600-0-0 ధర్మకర్త ష్రీ విహారందయ్య గారికి ఇచ్చివాడు. వారు అంగీకరించి మిక్కిలి సంతృప్తిచెంది కారణాంతరముచే ఆలస్యము చెందినను తమకు సంఘమువారు గోరక్షణ కై యుండిన బాధ్యతను మిక్కిలి కొనియాడిరి. 140-0-0 ప్రభువునండి ష్రీరమణకు దేవాలయం ఏకలకుగాన, 40-0-0 రామల దేవాలయమునకు; 50-0-0 కాళమ్మదేవాలయమునకు, 800-0-0 మర్చెంటు అసోసియేషన్ సొసైటీకి కావలసిన పుస్తకములు ఇతర ఖర్చులకుగాను, 200-0-0 బాలభక్తభజనసంఘమువారు సంద్యాల చెక్కుకట్టగర్త కట్టుచే విక్రంబ అరుగు సాహాయ్యం, 50-0-0 రామభద్రయ్య ధర్మాయుక్తైన బైద్యకాలముగాను మొత్తం 1880-0-0 పదుమూడు మార్ల ఎడబడి రూపాయలు రావలసిన ఆదాయం మొత్తం 1880-0-0 యాదినమునకు ఆదాయము జనులేదు. రాబోవు సం॥ ధర్మాదాయము పంచిపెట్టుగలరు. (ఒక విలేఖరి)

నచిత్రమానపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది నివ్రచురింపఁబడును

ప్రతిసంచికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపఁబడును

వందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల ఆణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నుచితముగఁ బంపుటకు వీలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

శ్రావణమాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

వేసవి—వడ్డదినుబ్బారాయడు గారు; గద్యకథానకములు—
 డి. ఏ. నరసింహము గారు; విన్యయము—పురిపండా అప్పలస్వామి గా
 రు; ఆంధ్రభాషావతారము—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారు; ప్రతిబిం
 బము—మద్దిపట్ల వేంకటరమణయ్య గారు; శ్రీమద్భగవద్గీతాభాష్యార్థ
 ప్రబోధిని—వారి నాగభూషణము గారు; ఆంధ్రజ్యోతిషములు—పం.
 వెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రి గారు; దారిద్ర్యమా—రాయసం శేషగిరిరా
 వు గారు; గుడిపాటి వెంకటచలంగారి 'శశిరేఖ'—ఆరికవల్లి లక్ష్మీనర
 సింహారావు గారు; కేరాణి—కలువలపల్లి రంగనాథశాస్త్రి గారు;
 కాలశైలరపుడు—సోమయాజుల వేంకటరామమూర్తి గారు; లీలా
 బాలుడు—కోటమర్తి నాగేశ్వరశర్మ గారు; 'దీర్ఘ సుమంగళీధవ'
 కనుషర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు; కవిప్రబోధము—మంగిపూడి వేంకటశర్మ
 గారు; ప్రాచీనరాజధర్మము—మాచేమండ రామారావు గారు; ఆధి
 పత్యము—మిన్నికంటి గురునాథశర్మ గారు; ప్రార్థనాద్యయము—
 కప్పగల్లు సంజీవమూర్తి గారు; చెంచులు, కోయలు—ఆర్. సుబ్బా
 రావు గారు; దేవదాసి—పెనుమర్తి వెంకటరత్నము గారు; మా
 గోపాలకృష్ణుడు—బసవరాజు అప్పారావు గారు; లక్కగేదె—నాథ
 ము కృష్ణారావు గారు; జన్మపరంపర—చింతా దీక్షితులు గారు; శ్రీ
 గద్వాలసంస్థానపు రెడ్డిరాజుల గురుభక్తి—ఆదిపూడి ప్రభాకరకవి
 గారు; రవింద్రుడు—గిరిగిపాటి రామమూర్తి గారు; బోధనాపద్ధతులు;
 మాధవా!—; టి. ప. నారాయణస్వామి గారు; పల్లవులు—యక.

వెంకటరమణయ్య గారు; కుమారుడు—పురాణం సూర్యనారాయణ
 తీర్థులు గారు; ధర్మసందేశము—వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వర. ప్రసాద
 బహద్దరు గారు; 'అహదనకర'శాసనము—మల్లంపల్లి సోమశేఖర
 శర్మ గారు; సెలపాట—పూడిపెద్ది వెంకటరమణయ్య గారు; ఆంధ్ర
 నాటకరంగము—భావరాజు వెంకటకృష్ణారావు గారు; సౌందర్య
 లహరి—పెమ్మరాజు లక్ష్మీవతి గారు; 'జన్మశాసనము'—వీరిక—వేపా
 రామేశం పంతులు గారు; పునర్విమర్శనములు—కొన్నిసందేహములు
 —యన్. వెంకటరమణయ్యగారు; తెలుగు చేసిన సిలుగేమో!—
 నడకుదుటి వీరరాజుగారు; శ్రీ సూర్యరాయాంధ్రనిఘంటురచనము
 —గరిమెళ్ల సోమన్నగారు; 'సారంగధర' వ్యాఖ్యానము—తాపీ
 ధర్మారావుగారు; ఆత్మస్తుతి—మండా సూర్యప్రకాశరావుగారు; కల
 గూరగంప—భారతీయ మహిళామణులు—ప్రముఖములగు ప్రజోపయోగోద్యమ
 లలో నున్నవారు; మన పాగామవ్యయము; అమరావతికోట రాజులు; ఆంధ్రమహాజను
 లకు విన్నపము; గోవా వీరగల్లు; నిర్వాణ బుద్ధవిగ్రహము; స్త్రీవైమానికురాలు; ఏల్మర్
 మాడ్ గారు—టాల్ స్టాయిగారి ముఖ్యస్నేహితుడు; ఛార్లెస్ దేశ్పురాజు మరణముతో
 పాటు చేయబడిన నరబలులు; 18వ శతాబ్దపు ఒక అపూర్వత్రము; బ్రిటిషువారికి
 భారతీయులు కావించిన యుద్ధములు; మృత్యుకాలమహత్త్వము; ప్రాచ్యలీఖిత పుస్తక
 భాండాగారము—చెన్నపురి. ఆంధ్రభాష్యదయము; కృష్ణావతారము—
 తుమ్మల నీతారామమూర్తి చౌదరిగారు; భారతీయ మహిళామండలి
 దిద్దుబాట్లు; భావస్ఫురణ—విశిపాటి వెంకటరమణయ్యగారు; విమర్శ
 నలు; సాభిప్రాయవిశేషములు—

చిత్రములు

త్రివర్ణ చిత్రములు:—గజేంద్రమోక్షణము; లలితా రాగిణి.

సాధారణ చిత్రములు:—ప్రాచీన భారతీయచిత్రములు ౧౦; కోయలు, చెంచులు ౫; మంత్రిత్యవైఖరి (పు. ౨౭౦); గోవా వీరగల్లు; దుర్గా
 విలాసము—బెజవాడ; తురకర్మ (పు. 3౨3); కీలుబొమ్మలు (పు. 3౨౫); ఆంధ్రకవుల భావనలు, వారి స్వస్థితి (పు. 3౨౯); ఇతర చిత్రములును.
 ప్రస్తుతము పోస్టులు రూపు'ప' ప్రకారము రు. 0-3-0 లు రిజిష్టరు పోస్టుఖర్చు లధిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము మణియూర్దరు
 జ్ఞాపిన ఈ ఖర్చులు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక సంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు. 30
డిటా	డిటా	డిటా	1/2 పుటకు ,, 15
డిటా	డిటా	డిటా	1/4 పుటకు ,, 8
3	డిటా	డిటా	
డిటా	డిటా		
డిటా	డిటా		
డిటా	డిటా		
డిటా	డిటా		

రిడింగు మేటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి
 చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

మేనేజరు, "భారతి", తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.